

20.11.2023

A9-0343/ 001-001

AMANDMANI 001-001

podnositelj Odbor za industriju, istraživanje i energetiku

Izvješće

Christian Ehler

A9-0343/2023

Okvir mjera za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija (Akt o industriji s nultom neto stopom emisija)

Prijedlog uredbe (COM(2023)0161 – C9-0062/2023 – 2023/0081(COD))

Amandman 1

AMANDMANI EUROPSKOG PARLAMENTA*

na prijedlog Komisije

2023/0081 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija (Akt o industriji s nultom neto stopom emisija)

(Tekst značajan za EGP)

---

* Amandmani: novi ili izmijenjeni tekst označava se podebljanim kurzivom; a brisani tekst oznakom **■**.

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

(-1) *Glavni je srednjoročni cilj europske industrijske politike omogućiti industriji Unije provedbu energetske, klimatske, okolišne i digitalne tranzicije, uz istodobno očuvanje konkurentnosti na globalnom tržištu, zadržavanje kvalitetnih radnih mjesta u Europi i jačanje njezine sposobnosti za inovacije i proizvodnju u Europi, posebno u pogledu čistih tehnologija.*

(1) Unija se obvezala na ubranu dekarbonizaciju svojeg gospodarstva i ambiciozno uvođenje obnovljivih izvora energije kako bi se do 2050. postigla klimatska neutralnost ili nulta neto stopa emisija (emisije nakon što se odbiju uklanjanja). Taj je cilj okosnica europskog zelenog plana i ažurirane industrijske strategije EU-a te je usklađen s obvezama koje je Unija preuzela u pogledu globalnog djelovanja u području klime u okviru Pariškog sporazuma. Kako bi se postigao cilj klimatske neutralnosti, Uredbom (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća³ utvrđen je obvezujući klimatski cilj Unije za smanjenje neto emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. u odnosu na 1990. Predloženim paketom „Spremni za 55 %” nastoji se ostvariti klimatski cilj Unije za 2030. te se revidira i ažurira s tim povezano zakonodavstvo Unije.

(1a) *Kao što je navedeno u industrijskom planu u okviru zelenog plana, Unija mora poduzeti mjere kako bi omogućila ubrzanje vlastite transformacije na industriju s*

---

¹ *SL C 349, 29.9.2023., str.179.*

² *SL C, C/2023/254, 26.10.2023., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/254/oj>*

³ *Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).*

nultom neto stopom emisija. Ova je Uredba dio tih mjera i njome se nastoji poduprijeti poslovna opravdanost industrijske dekarbonizacije u Uniji.

- (1b) U interesu strateške autonomije Unije stavljanje većeg naglaska na kružnost i dug životni vijek tehnologija od presudne je važnosti za jačanje otpornosti proizvodne industrije u Uniji uz istodobno smanjenje njezinih učinaka na okoliš kako bi se doprinijelo njezinoj održivoj konkurentnosti.*
- (2) Jedinstveno tržište odgovarajuće je okruženje za dovoljno opsežan i brz pristup tehnologijama koje su potrebne za postizanje klimatskih ambicija Unije, *kao i obećanja europskog zelenog plana o pretvaranju dekarbonizacije u održivu konkurentnost.* S obzirom na složenost i transnacionalni karakter tehnologija s nultom neto stopom emisija, nacionalne mjere za osiguravanje pristupa tim tehnologijama koje nisu koordinirane vrlo bi vjerojatno narušile tržišno natjecanje i dovele do fragmentacije jedinstvenog tržišta. Stoga je, kako bi se zaštitilo funkcioniranje jedinstvenog tržišta, potrebno uspostaviti zajednički pravni okvir Unije kojim će se na taj glavni izazov zajednički odgovoriti povećanjem otpornosti i sigurnosti opskrbe Unije u području tehnologija s nultom neto stopom emisija.
- (2a) Svaka dodatna mobilizacija državnih potpora trebala bi biti ciljana i privremena te usklađena s ciljevima politike Unije kao što su zeleni plan i europski stup socijalnih prava. Takvo financiranje ne bi smjelo dovesti do dodatnih razlika među državama članicama u skladu s politikom tržišnog natjecanja i kohezijskom politikom Unije.*
- (2b) Međunarodna agencija za energiju procjenjuje da će svjetsko tržište glavnih tehnologija za masovnu proizvodnju čiste energije do 2030. iznositi oko 650 milijardi USD godišnje, što je gotovo trostruko više od trenutačne razine. Industrija s nultom neto stopom emisija diljem svijeta sve brže raste, toliko da potražnja ponekad nadmašuje ponudu. Industrija Unije dio je otvorenog, kapitalno intenzivnog socijalnog tržišnog gospodarstva koje je usmjereno na izvoz i koje građanima Unije može osigurati blagostanje samo ako je konkurentno i otvoreno globalnom tržištu. Ambicija Unije u pogledu industrije s nultom neto stopom emisija trebala bi biti usklađena s tom stvarnosti i trebala bi težiti zauzimanju znatnog udjela na globalnom tržištu.*
- (3) Kad je riječ o vanjskim aspektima, *Unija će pojačati svoja nastojanja da udruži snage s otvorenim demokratskim partnerima koji su predani Pariškom sporazumu.* Kad je

riječ o tržištima u nastajanju i gospodarstvima u razvoju, Unija će u okviru svoje strategije Global Gateway pokušati sklopiti **uzajamno korisna** partnerstva od kojih svi imaju koristi i koja doprinose diversifikaciji lanca opskrbe sirovinama, **ostvarivanju globalnih klimatskih ciljeva** te postizanju usporedne tranzicije i stvaranju lokalne dodane vrijednosti u partnerskim zemljama.

- (4) Kako bi ispunila te obveze, Unija mora ubrzati prelazak na **gospodarstvo s nultim neto emisijama, među ostalim povećanjem udjela čiste energije u kombinaciji izvora energije, kao i** povećanjem energetske učinkovitosti i udjela obnovljivih izvora energije. Time će se doprinijeti postizanju ciljeva **Unije** iz Akcijskog plana za provedbu europskog stupa socijalnih prava do 2030. koji se odnose na stopu zaposlenosti od najmanje 78 % i osposobljavanje najmanje 60 % odraslih osoba. Time će se doprinijeti i ostvarenju pravedne i pravične zelene tranzicije.
- (5) Povećanje cijena energije nakon neopravdane i nezakonite vojne agresije Ruske Federacije na Ukrajinu bilo je snažan poticaj da se ubrza provedba europskog zelenog plana i ojača otpornost energetske unije, i to ubrzavanjem prelaska na čistu energiju i okončanjem svake ovisnosti o fosilnim gorivima koja se izvoze iz Ruske Federacije. Plan REPowerEU¹ iznimno je važan kako bi se otklonile poteškoće i poremećaji na svjetskom energetsom tržištu koji su posljedica invazije Ruske Federacije na Ukrajinu. Cilj je tog plana ubrzati energetska tranziciju u Europskoj uniji kako bi se smanjila potrošnja plina i električne energije u Uniji te potaknula ulaganja u uvođenje energetski učinkovitih i niskougljičnih rješenja. U tom su planu među ostalim utvrđeni ciljevi udvostručenja kapaciteta solarne fotonaponske energije do 2025. i postavljanja 600 GW solarnih fotonaponskih modula do 2030., udvostručenja stope uvođenja dizalica topline, proizvodnje 10 milijuna tona domaćeg vodika iz obnovljivih izvora do 2030. i znatnog povećanja proizvodnje biometana **na 35 milijardi metara kubnih do 2030.** U planu se utvrđuje i da će za postizanje ciljeva plana REPowerEU biti potrebno diversificirati opskrbu opremom za energiju s niskim emisijama ugljika i kritičnim sirovinama, smanjiti ovisnost sektora, prevladati uska grla u lancu opskrbe i proširiti kapacitete Unije za proizvodnju tehnologija čiste energije. Komisija nastoji

---

¹ **Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija od 18. svibnja 2022., Plan REPowerEU, COM(2022) 230 final, 18.5.2022.**

povećati udio energije iz obnovljivih izvora u proizvodnji energije, industriji, zgradama i prometu te stoga predlaže povećanje cilja iz Direktive o energiji iz obnovljivih izvora na 45 % do 2030. i povećanje cilja iz Direktive o energetske učinkovitosti na 13 %. Time bi se ukupni kapaciteti za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora do 2030. povećali na 1 236 GW, u odnosu na 1 067 GW do 2030. kako je predviđeno u prijedlogu iz 2021., a usto će se povećati potreba za skladištenjem u baterijama kako ne bi bilo problema u slučajevima prekida u elektroenergetskoj mreži. Slično tomu, politike povezane s dekarbonizacijom cestovnog sektora, kao što su Uredba (EU) 2019/631¹ i Uredba (EU) 2019/1242² **Europskog parlamenta i Vijeća**, snažno će potaknuti daljnju elektrifikaciju sektora cestovnog prometa, a time i povećati potražnju za baterijama.

- (6) Transformacija prema nultoj neto stopi emisija već dovodi do golemih industrijskih, gospodarskih i geopolitičkih promjena u cijelom svijetu, koje će postati sve izraženije s napretkom svijeta prema dekarbonizaciji. Put prema **klimatski neutralnom, resursno učinkovitom gospodarstvu s nultom neto stopom emisija** otvara velike mogućnosti za širenje industrije Unije s nultom neto stopom emisija, pri čemu se iskorištava snaga jedinstvenog tržišta, tako što se promiču ulaganja u tehnologije **s nultom neto stopom emisija** i njihove lance opskrbe. To su tehnologije **potrebne za ostvarivanje ciljeva nacionalnih energetskih i klimatskih planova, čime se doprinosi otpornosti i konkurentnosti industrije Unije** i omogućuje dekarbonizacija naših gospodarskih sektora, od opskrbe energijom do prometa, zgrada i industrije. Snažna industrija s nultom neto stopom emisija u Uniji može znatno doprinijeti učinkovitom postizanju klimatskih i energetskih ciljeva Unije, kao i drugih ciljeva zelenog plana, **kao što su** otvaranje **kvalitetnih** radnih mjesta i poticanje **održivog** rasta, **stvaranjem industrijske baze usmjerene na izvoz, kao i na domaću opskrbu.**

---

¹ **Uredba (EU) 2019/631 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija CO₂ za nove osobne automobile i za nova laka gospodarska vozila te o stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 443/2009 i (EU) br. 510/2011 (preinaka) (SL L 111, 25.4.2019., str. 13.).**

² **Uredba (EU) 2019/1242 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o utvrđivanju emisijskih normi CO₂ za nova teška vozila i izmjeni uredbi (EZ) br. 595/2009 i (EU) 2018/956 Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Vijeća 96/53/EZ (SL L 198, 25.7.2019., str. 202.).**

- (7) Energetska učinkovitost mora se staviti na prvo mjesto kako bi se ostvarili klimatski i energetske ciljevi **Unije**. Ušteda energije najjeftiniji je, najsigurniji i najčišći način za postizanje tih ciljeva. „Energetska učinkovitost na prvom mjestu” opće je načelo energetske politike **Unije** i važno je za njezinu praktičnu primjenu u odlukama o politikama i ulaganjima. Stoga je iznimno važno povećati kapacitete Unije za proizvodnju energetske učinkovite tehnologije, kao što su dizalice topline i tehnologije pametnih mreža, koje pomažu EU-u da smanji i kontrolira svoju potrošnju energije.
- (8) Unijini ciljevi dekarbonizacije, sigurnost opskrbe energijom, digitalizacija energetske sustava i elektrifikacija potražnje, na primjer u pogledu mobilnosti ili potrebe za stanicama za brzo punjenje, zahtijevaju golemo širenje elektroenergetskih mreža u Uniji na razini prijenosa i na razini distribucije. Na razini prijenosa potrebni su sustavi za visokonaponsku istosmjernu struju (ISVN) radi priključenja energije iz obnovljivih izvora na moru, dok se na razini distribucije povezivanje pružatelja električne energije i upravljanje fleksibilnošću potrošnje temelje na ulaganjima u inovativne mrežne tehnologije, kao što su pametno punjenje električnih vozila (EVSC), energetska učinkovitost zgrada i industrijska automatizacija te pametno upravljanje, napredna mjerna infrastruktura (AMI) i kućni sustavi za upravljanje energijom (HEMS). Elektroenergetska mreža mora biti u interakciji s brojnim akterima ili uređajima na temelju detaljne razine vidljivosti, a time i dostupnosti podataka, kako bi se omogućili fleksibilnost, pametno punjenje i pametne zgrade s pametnim elektroenergetskim mrežama **te usluge fleksibilnosti manjeg opsega** koje potrošačima omogućuju da upravljaju potrošnjom i upotrebljavaju energiju iz obnovljivih izvora. Za povezivanje tehnologija s nultom neto stopom emisija na mrežu Unije potrebno je znatno proširiti proizvodne kapacitete elektroenergetskih mreža u aspektima kao što su kabeli, trafostanice i transformatori na moru i na kopnu.
- (8a) **Grupiranjem industrijskih aktivnosti usmjerenih na industrijsku simbiozu može se minimizirati utjecaj aktivnosti na okoliš te omogućiti industriji da poveća učinkovitost. S obzirom na to grupiranje može znatno doprinijeti postizanju ciljeva ove Uredbe. Ovom se Uredbom u tom smislu promiče razvoj dolina industrije s nultom neto stopom emisija (engl. Net-Zero Industry Valleys). Te bi doline trebale**

biti ograničene u zemljopisnom i tehnološkom opsegu kako bi se promicala industrijska simbioza. Države članice trebale bi odrediti doline, a svako takvo određivanje trebalo bi popratiti planom s konkretnim nacionalnim mjerama za povećanje privlačnosti doline kao lokacije za proizvodne aktivnosti. Doline bi se osobito trebale koristiti kao alat za reindustrijalizaciju regija, posebno za rudarske regije u tranziciji.

- (8b) *Države članice trebale bi moći odrediti i podržati doline. Prilikom određivanja doline država članica trebala bi izraditi plan za tu dolinu u kojem se navodi koja će se proizvodna aktivnost s nultom neto stopom emisija provoditi u dolini (Plan). Država članica trebala bi prema potrebi provesti i procjene učinka na okoliš za proizvodne aktivnosti s nultom neto stopom emisija koje će se provoditi u dolini. Tom se procjenom učinka znatno smanjuje potreba da poduzeća provode te procjene za dozvole za proizvodne aktivnosti s nultom neto stopom emisija na području doline. Plan bi trebao sadržavati rezultate procjena učinka na okoliš, kao i nacionalne mjere koje treba poduzeti kako bi se smanjio ili ublažio negativan učinak na okoliš. Plan bi trebao sadržavati i konkretne nacionalne mjere za potporu industrijskih aktivnosti na području doline. Te bi mjere trebale uključivati mjere za ulaganje ili poticanje privatnih ulaganja u energetska, digitalna i prometna infrastruktura, kao i mjere za smanjenje operativnih izdataka za industriju u dolini, kao što su ugovori za kompenzaciju razlike u cijeni energije. Druge mjere koje treba razmotriti jesu mjere za jačanje zaštite intelektualnog vlasništva, uspostavu inovacijskog centra u dolini te za privlačenje novoosnovanih poduzeća u dolinu. Kako bi se osigurala sigurnost ulaganja u industriju, Planom je potrebno odrediti i trajanje mjera potpore.*
- (9) Potrebno je poduzeti dodatne mjere politike kako bi se poduprle tehnologije koje su komercijalno dostupne, a mogle bi ostvariti brzi rast i doprinijeti ostvarenju klimatskih ciljeva Unije, poboljšala sigurnost opskrbe tehnologijama s nultom neto stopom emisija i njihovim lancima opskrbe te zaštitila ili ojačala opća otpornost i konkurentnost energetske sustava Unije. To uključuje pristup sigurnom i održivom izvoru najkvalitetnijih goriva, kako je opisano u uvodnoj izjavi 8. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2022/1214.
- (10) Kako bi se ostvarili ciljevi za 2030., potrebno je u prvi plan staviti neke od *strateških*

*projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija, među ostalim zato što one mogu znatno doprinijeti ostvarenju nulte neto stope emisija do 2050. Ti su **projekti** iznimno važni za otvorenu stratešku autonomiju Unije jer građanima omogućuju pristup čistoj, povoljnoj i sigurnoj energiji. S obzirom na njihovu ulogu za te bi **projekte** trebalo osigurati još brže postupke izdavanja dozvola, dobivanje statusa od najveće nacionalne važnosti u okviru nacionalnog prava i dodatnu potporu za privlačenje ulaganja. **Kako bi bio priznat kao strateški projekt, nositelj projekta trebao bi poštovati primjenjive obveze u području socijalnog i radnog prava koje su utvrđene pravom Unije ili nacionalnim pravom.***

- (10a) ***Strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija trebali bi se provoditi na održiv način oslanjajući se na primjenu društveno odgovornih praksi, uključujući poštovanje ljudskih i radničkih prava, smislenom suradnjom s lokalnim zajednicama i oslanjanjem na transparentne poslovne prakse s odgovarajućim politikama usklađenosti kako bi se spriječili i smanjili rizici od štetnih učinaka na pravilno funkcioniranje javne uprave, uključujući korupciju i podmićivanje.***
- (11) Kako bi se osigurala otpornost budućeg energetskeg sustava Unije, predmetno bi se povećanje trebalo provesti u cijelom lancu opskrbe predmetnih tehnologija, pri čemu je potrebno potpuno se uskladiti s Aktom o kritičnim sirovinama.
- (11a) ***Strateški plan za energetske tehnologije (plan SET) od 2007. pokreće inovacije Unije u području energetskih tehnologija¹. Kao takav, plan SET znatno je pridonio snažnoj bazi znanja o energetskim tehnologijama i bio je ključan za usklađivanje strateških prioriteta istraživanja, inovacija i uvođenja tehnologija čiste energije. Kako bi se osiguralo da Unija može u potpunosti ispuniti svoje ciljeve ugljične neutralnosti do 2050., tu bazu znanja potrebno je iskoristiti i dodatno poboljšati. Plan SET stoga je nezamjenjiv instrument za postizanje ciljeva ove Uredbe i okosnica je programa za inovacije iz ove Uredbe.***
- (12) **█** Komisija je 2020. donijela strategiju EU-a za integraciju energetskeg sustava. U njoj je predstavljena vizija o tome kako ubrzati prelazak na integriraniji energetski sustav kojim se podupire klimatski neutralno gospodarstvo uz što manje troškove u

---

¹ Dodati upućivanje na Komunikacije Komisije iz 2007. i 2015. o planu SET.

svim sektorima. Njome su obuhvaćena tri komplementarna i uzajamno dopunjujuća koncepta: prvo, energetska sustav s izraženijom kružnom dimenzijom, u čijem je središtu energetska učinkovitost; drugo, šira izravna elektrifikacija sektora krajnje potrošnje; treće, uporaba obnovljivih i niskougljičnih goriva, uključujući vodik . Razmatranja o integraciji energetskog sustava odnose se na rješenja za potpunu integraciju sve električne energije proizvedene u postrojenjima za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora u širi energetska sustav. To na primjer znači donošenje tehničkih rješenja koja omogućuju integraciju viška električne energije proizvedene u postrojenjima za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora, među ostalim skladištenjem *i proširenjem izvora energije bez fosilnih goriva koji se mogu planirati u mreži*, u različitim oblicima i upravljanjem potrošnjom.

- (12a) *Hvatanje i skladištenje ugljikova dioksida tehnologija je koja će doprinijeti ublažavanju klimatskih promjena. Sastoji se od hvatanja ugljikova dioksida (CO2) iz industrijskih postrojenja, njegovog transporta u skladišni geoprostor i utiskivanja u odgovarajuće podzemne geološke formacije radi trajnog skladištenja.*
- (13) Razvoj rješenja za hvatanje i skladištenje ugljika u industriji koči nedostatak koordinacije. *Prvo*, unatoč sve većem cjenovnom poticaju za CO2 u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama, industrije su pri ulaganju u hvatanje emisija CO2 koje bi bilo ekonomski održivo suočene s velikim rizikom da neće moći pristupiti dozvoljenom skladišnom geoprostoru. *Drugo*, ulagači u prve skladišne geoprostore za CO2 imaju početne troškove za njihovu uspostavu i procjenu, čak i prije nego što mogu podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole za regulatorno skladištenje. Tržišnim akterima u planiranju ulaganja može pomoći transparentnost potencijalnog kapaciteta skladištenja CO2 u smislu geološke prikladnosti relevantnih područja i postojećih geoloških podataka, posebno iz istraživanja pogona za proizvodnju ugljikovodika. Države članice trebale bi takve podatke objaviti i, imajući na umu buduće potrebe, redovito izvješćivati o napretku u razvoju skladišnih geoprostora za CO2 i odgovarajućim navedenim potrebama za kapacitetima utiskivanja i skladištenja kako bi se zajednički postigao cilj na razini Unije za kapacitet utiskivanja CO2. *Treće, projekti skladištenja CO2 ekonomski su isplativi samo ako postoji poslovna opravdanost duž cijelog lanca vrijednosti, uključujući transport. Sve zakonske obveze skladištenja stoga bi trebale biti popraćene učinkovitim politikama i mjerama*

na nacionalnoj razini i razini Unije kojima će se osigurati koordinacija te ulaganje u cijelom lancu vrijednosti.

- (14) Ključno usko grlo za ulaganja u hvatanje ugljika, koja su danas sve isplativija, dostupnost je operativnih skladišnih geoprostora za CO₂ u *Uniji*, na kojima se temelje poticaji iz Direktive 2003/87/EZ *Europskog parlamenta i Vijeća*¹. Radi širenja tehnologija i povećanja vodećih proizvodnih kapaciteta *Unija* treba uspostaviti trajne skladišne geoprostore za CO₂ koji su dozvoljeni u skladu s Direktivom 2009/31/EU *Europskog parlamenta i Vijeća*² i kojima će se odgovoriti na buduće potrebe. Utvrđivanjem cilja Unije od 50 milijuna tona godišnjeg operativnog kapaciteta utiskivanja CO₂ do 2030., u skladu s očekivanim kapacitetima potrebnima 2030., relevantni sektori mogu koordinirati svoja ulaganja u europski lanac vrijednosti za prijevoz i skladištenje CO₂ s nultom stopom emisija u *Uniji* koji može poslužiti industrijama za dekarbonizaciju njihovih operacija. Tom početnom uspostavom kapaciteta poduprijet će se i daljnje skladištenje CO₂ u perspektivi za 2050. Prema procjenama Komisije Unija bi do 2050. trebala hvatati do 550 milijuna tona CO₂ godišnje kako bi ostvarila cilj nulte neto stope emisija, među ostalim uklanjanjem ugljika. Takvim kapacitetom skladištenja odsad dostupnim u industrijskim razmjerima smanjit će se rizik ulaganja u hvatanje emisija CO₂, koje je važan alat za postizanje klimatske neutralnosti. *S obzirom na potrebe za skladištenje koje se očekuju 2050., tržište skladištenja CO₂ u Uniji morat će se nadopuniti tržištem koje obuhvaća treće zemlje u Europi s velikim potencijalom skladištenja.* Kad se ova Uredba uključi u Sporazum o EGP-u, na odgovarajući način prilagodit će se cilj Unije **█ za godišnji operativni kapacitet █** utiskivanja CO₂. *Kako bi se osiguralo postizanje cilja Unije, države članice trebaju poduzeti potrebne mjere za olakšavanje i poticanje provedbe projekata hvatanja i skladištenja ugljika. Takve mjere mogu obuhvaćati mjere kojima se onečišćivači potiču na hvatanje emisija, financijsku potporu ulagačima za*

---

¹ *Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).*

² *Direktiva 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o geološkom skladištenju ugljikova dioksida i o izmjeni Direktive Vijeća 85/337/EEZ, Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2000/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i Uredbe (EZ) br. 1013/2006 (SL L 140, 5.6.2009., str. 114.).*

infrastrukturu potrebnu za transport CO2 do skladišnog geoprostora i izravno financiranje projekata skladištenja CO2.

- (15) Definiranjem skladišnih geoprostora za CO2 koji doprinose cilju Unije za 2030. kao projekata *proizvodnje tehnologija* s nultom neto stopom emisija *ili* strateških projekata *za tehnologije s nultom neto stopom emisija* može se ubrzati i olakšati razvoj skladišnih geoprostora za CO2, a sve veća industrijska potražnja za skladišnim geoprostorima može se usmjeriti u troškovno najučinkovitije skladišne geoprostore. Sve je više iscrpljenih plinskih i naftnih polja koja su na kraju svojeg korisnog vijeka trajanja i koja bi se mogla prenamijeniti u sigurne skladišne geoprostore za CO2. Osim toga, industrija nafte i plina potvrdila je da je odlučna u namjeri da započne s energetsom tranzicijom te raspolaže sredstvima, vještinama i znanjem potrebnima za istraživanje i razvoj dodatnih skladišnih geoprostora. Kako bi se postigao cilj Unije od 50 milijuna tona godišnjeg operativnog kapaciteta utiskivanja CO2 do 2030., sektor mora objediniti svoje doprinose kako bi hvatanje i skladištenje ugljika kao rješenje za klimatska pitanja bilo dostupno prije nego što to bude potrebno. Kako bi se osigurao pravodoban i troškovno učinkovit razvoj skladišnih geoprostora za CO2 na razini Unije u skladu s ciljem *Unije* za kapacitet utiskivanja, nositelji odobrenja za proizvodnju nafte i plina u *Uniji* trebali bi doprinijeti tom cilju razmjerno svojim kapacitetima za proizvodnju nafte i plina te pritom biti spremni na suradnju i uzimanje u obzir drugih doprinosa trećih strana. *Nositelji odobrenja za proizvodnju nafte i plina u Uniji trebali bi uložiti sve napore u okviru svojih ovlasti kako bi poduzeli potrebna ulaganja i ispunili svoj doprinos cilju postizanja godišnjeg operativnog kapaciteta utiskivanja CO2. Međutim, ti napori bi trebali podlijegati objektivnim komercijalnim, financijskim, tehničkim, pravnim i okolišnim ograničenjima koja su izvan kontrole tih trgovačkih društava, što može dovesti do toga da se pojedinačni projekti skladištenja, unatoč razumnim i poslovno razboritim naporima, objektivno ne mogu dovršiti na vrijeme kako bi se ispunile obveze utvrđene ovom Uredbom.*

- (15a) *Potrebno je poduzeti dodatne mjere politike kako bi se podržao prekogranični transport CO2 s obzirom na to da Londonski protokol prvotno zabranjuje izvoz CO2 za trajno geološko skladištenje ispod morskog dna. Ugovorne strane izmijenile su Londonski protokol 2009. kako bi se omogućio prekogranični transport CO2 za skladištenje ispod morskog dna, ali izmjenu moraju ratificirati dvije trećine*

ugovornih strana kako bi stupila na snagu. Malo je vjerojatno da će se to dogoditi u bliskoj budućnosti. Potrebne su dodatne mjere politike za rješavanje prepreka uvođenju i stvaranju unutarnjeg tržišta za prekogranični transport CO2.

- (15b) *Dodatne mjere politike ključne su za osiguranje provedbe planiranja prekogranične infrastrukture. Pristupačnost i povezanost cjelokupnog raspona sredstva za transport CO2 ima ključnu ulogu u provedbi projekata za hvatanje i skladištenje ugljika te projekata za hvatanje i uporabu ugljika. Ta sredstva obuhvaćaju brodove, teglenice, vlakove i kamione kao i fiksne objekte za spajanje i pristajanje, ukapljivanje, privremeno skladištenje i pretvarače CO2 radi njegovog daljnjeg transporta cjevovodima i namjenskim načinima prijevoza.*
- (15c) *Komisija treba osigurati kontinuiranu reviziju i produljenje kapaciteta utiskivanja i cilja skladištenja CO2 za razdoblje nakon 2030. kako bi se uzele u obzir potrebe Unije da ostvari svoj klimatski cilj za 2040. i klimatsku neutralnost do 2050. u sinergiji s drugim povezanim zakonodavstvom EU-a.*
- (15d) *Upotrebom uhvaćenog CO2 u određenim proizvodnim procesima može se trajno skladištiti CO2 i/ili doprinijeti smanjenju ovisnosti Unije o fosilnim gorivima. Stoga bi svi poduzetnici uključeni u lanac vrijednosti aktivnosti utiskivanja CO2 utvrđene u ovoj Uredbi trebalo poticati da razmotre može li se CO2 koji treba uskladištiti trajno skladištiti u novim proizvodima ili bi mogao poduprijeti ciljeve Unije u pogledu smanjenja njezine ovisnosti o fosilnim gorivima.*
- (16) Unija je doprinijela izgradnji globalnog gospodarskog sustava koji se temelji na otvorenoj, *transparentnoj* trgovini utemeljenoj na pravilima, zalagala se za poštovanje i unapređenje standarda socijalne i okolišne održivosti *i klimatske tranzicije* te je u potpunosti predana tim vrijednostima. *Unija nastoji ostvariti jednake uvjete, osobito borbom protiv nepoštenih trgovačkih praksi i viška proizvodnih kapaciteta kako bi se za industriju Unije osiguralo okruženje poštenog tržišnog natjecanja, među ostalim partnerstvima za tehnologije s nultom neto stopom emisija koji pružaju kvalitetna radna mjesta za radnike.*
- (17) Kako bi se otklonilo probleme u sigurnosti opskrbe te dodatno podržalo otpornost energetske sustava Unije i djelovanja poduzeta u cilju dekarbonizacije i modernizacije, potrebno je povećati kapacitete za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji. Proizvođači solarnih fotonaponskih tehnologija iz Unije

moraju povećati svoju konkurentnost i poboljšati izgleda za sigurnost opskrbe tako što će nastojati do 2030. dosegnuti najmanje 30 gigavata operativnog kapaciteta za proizvodnju solarne fotonaponske energije u cijelom lancu vrijednosti fotonaponske energije, u skladu s ciljevima utvrđenima u okviru Europskog saveza za solarnu fotonaponsku industriju, koji je uspostavljen na temelju strategije Unije za solarnu energiju. Proizvođači tehnologija vjetra i dizalica topline iz Unije moraju jačati svoju konkurentnost i zadržati ili povećati svoje postojeće tržišne udjele u ovom desetljeću, u skladu s Unijinim predviđanjima o uvođenju tehnologija koja su u skladu s njezinim energetske i klimatskim ciljevima do 2030. To znači da bi do 2030. kapacitet Unije za proizvodnju energije vjetra iznosio najmanje 36 GW, a kapacitet za proizvodnju dizalica topline najmanje 31 GW. Proizvođači baterija i elektrolizatora iz Unije trebaju učvrstiti svoj vodeći položaj u području tehnologije i aktivno doprinositi oblikovanju tih tržišta. Za baterijske tehnologije to bi značilo doprinos ciljevima Europskog saveza za baterije, pri čemu se teži tomu da gotovo 90 % godišnje potražnje za baterijama u Uniji pokriju proizvođači baterija iz Unije, što odgovara proizvodnom kapacitetu Unije od najmanje 550 GWh do 2030. Za proizvođače elektrolizatora u **Uniji** u planu REPowerEU predviđa se cilj od 10 milijuna tona domaće proizvodnje vodika iz obnovljivih izvora i dodatnih 10 milijuna tona uvoza vodika iz obnovljivih izvora do 2030. Da bi vodeći položaj **Unije** u području tehnologije podrazumijevao i vodeći položaj na tržištu, kako se navodi u Zajedničkoj izjavi Komisije i Europskog saveza za čisti vodik, proizvođači elektrolizatora iz **Unije** trebali bi dodatno povećati svoj kapacitet tako da ukupni postavljeni kapacitet elektrolizatora dosegne najmanje 100 GW za vodik do 2030. ***Nadalje, planom RePowerEU utvrđuje se cilj poticanja održive proizvodnje biometana na 35 milijardi metara kubnih do 2030. S obzirom na to da se lanac opskrbe danas uvelike nalazi u Europi, biometan već pridonosi otpornosti Unije, koju bi trebalo dodatno promicati.***

- (18) Skupno uzimajući u obzir te ciljeve, kao i činjenicu da Unija ima nizak kapacitet za proizvodnju određenih elemenata lanca opskrbe (kao što su inverteri te solarne ćelije, pločice i ingoti za solarnu fotonaponsku energiju ili katode i anode za baterije), cilj godišnjeg **proizvodnog** kapaciteta **Unije** za tehnologije s nultom neto stopom emisija trebao bi nastojati obuhvatiti najmanje 40 % godišnjih potreba za uvođenjem do 2030. za tehnologije **s nultom neto stopom emisija definirane u ovoj Uredbi. Osim toga,**

godišnji proizvodni kapacitet Unije trebao bi pokriti barem 25 % globalne potražnje za odgovarajućim tehnologijama.

- (19) Povećanjem kapaciteta za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji **povećat** će se i globalna opskrba tehnologijama s nultom neto stopom emisija i prelazak na čist **gospodarski razvoj** na globalnoj razini. **Zajedno s drugim mjerama za povećanje konkurentnosti Unije, mjere za povećanje proizvodnih kapaciteta u Uniji trebale bi Uniji omogućiti dominantnu ulogu u strateškim dijelovima lanca vrijednosti, uključujući konačne proizvode, kako bi se osigurala razina sigurnosti opskrbe koja je Uniji potrebna za postizanje njezinih klimatskih ciljeva.**
- (20) Osim toga, proizvodi tehnologija s nultom neto stopom emisija doprinijet će otpornosti i sigurnosti opskrbe Unije čistom energijom. Sigurna opskrba čistom energijom preduvjet je za gospodarski razvoj, kao i za javni red i sigurnost. Proizvodi tehnologija s nultom neto stopom emisija pogodovat će i drugim strateški važnim gospodarskim sektorima, kao što su poljoprivreda i proizvodnja hrane, što će se postići osiguravanjem pristupa čistoj energiji i strojevima po konkurentnim cijenama, čime će se na održiv način doprinijeti sigurnosti opskrbe hranom u EU-u i sve većem tržišnom plasmanu alternativnih ekoloških proizvoda u okviru kružnog gospodarstva. Nadalje, ostvarenje klimatskih ambicija Unije dovest će i do gospodarskog rasta i socijalne dobrobiti.
- (21) **Proizvodnja tehnologija s nultom neto stopom emisija ovisi o složenim i globalno povezanim lancima vrijednosti.** Kako bi se održala konkurentnost i smanjile postojeće strateške ovisnosti o uvozu ključnih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija i njihovim lancima opskrbe, a pritom izbjeglo stvaranje novih ovisnosti, Unija treba i dalje jačati svoju industrijsku bazu **te postati konkurentnija i poticajnija za inovacije.** Unija treba omogućiti brži, jednostavniji i predvidljiviji razvoj proizvodnih kapaciteta, **smanjujući regulatorno i administrativno opterećenje za industrijske djelatnosti na svom teritoriju i izjednačavajući uvjete s međunarodnim konkurentima. Konkretno, Unija bi do 2030. trebala nastojati postići smanjenje općeg regulatornog opterećenja za industriju za 20 %, smanjenje regulatornog opterećenja za stavljanje novog proizvoda na unutarnje tržište za 40 % i smanjenje administrativnog opterećenja za MSP-ove i novoosnovana poduzeća za 40 %. Te bi napore posebno trebalo uložiti unutar okvira za bolju**

regulativu i ne dovodeći u pitanje standarde Unije u području okoliša i rada. Komisija bi trebala izvijestiti o napretku u ostvarivanju tih ciljeva u svojem godišnjem pregledu opterećenosti.

- (21a) Kako bi se Uniji osigurao pristup sigurnoj i održivoj opskrbi tehnologijama s nultom neto stopom emisija potrebnima za zaštitu otpornosti Unije i kako bi se ostvarili njezini ciljevi klimatske neutralnosti, unutarnje tržište mora biti poticajno okruženje za inovacije u području tehnologija s nultom neto stopom emisija. Inovacije će biti ključan čimbenik u osiguravanju konkurentnosti Unije i postizanju ciljeva nulte neto stope emisija što je prije moguće. S obzirom na brz razvoj tehnologija s nultom neto stopom emisija te važne regulatorne smjernice za zelenu tranziciju, za postizanje ciljeva ove Uredbe od iznimne je važnosti da se potencijalni učinci zakonodavstva i inicijativa politike Unije na inovacije temeljito razmotre tijekom njihove pripreme, preispitivanja i revizije primjenom načela inovativnosti kako je utvrđeno u alatu za bolju regulativu br. 22, kao i komunikaciji Komisije od 15. svibnja 2018. naslovljenoj „Obnovljeni program za istraživanje i inovacije – prilika da Europa oblikuje svoju budućnost”.*
- (21b) Smanjenje regulatornog i administrativnog opterećenja te odgovarajući regulatorni okvir posebno su važni za MSP-ove. Stoga bi Komisija trebala imenovati izaslanika za MSP-ove kao savjetnika svojeg predsjednika. Izaslanik za MSP-ove trebao bi biti nadležan za osiguravanje da se interesi MSP-ova u dovoljnoj mjeri odražavaju u politikama i pravnim aktima Unije. Svaka nova Komisija trebala bi moći imenovati izaslanika za MSP-ove u roku od šest mjeseci od svojeg imenovanja.*
- (21c) Potrebno je ažurirati tranzicijske puteve koji se razvijaju nakon Ažurirane industrijske strategije EU-a iz 2021. kako bi odražavali ciljeve ove Uredbe te bi trebali identificirati poticajni čimbenici, kao i uska grla za tranziciju i globalnu konkurentnost industrije Unije.*
- (22) U skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća¹ države*

---

¹ *Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetske unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i*

članice trebale bi u lipnju 2023. dostaviti ažurirane nacрте nacionalnih energetskih i klimatskih planova za razdoblje 2021.–2030. Kako je naglašeno u Smjernicama Komisije državama članicama za ažuriranje nacionalnih energetskih i klimatskih planova za razdoblje 2021.–2030.¹, u ažuriranim planovima trebalo bi opisati ciljeve i politike država članica kako bi se olakšalo povećanje proizvodnih projekata za komercijalno dostupne, energetske učinkovite i niskougljične tehnologije, opremu i ključne sastavne dijelove na njihovu državnom području. U tim bi se planovima trebali opisati i ciljevi i politike država članica kojima će se takvo povećanje ostvariti diversifikacijom u trećim zemljama te njihovim industrijama omogućiti hvatanje i trajno skladištenje emisija CO₂ u skladišnim geoprostorima. ***Ti nacionalni energetske i klimatske planovi trebali bi biti temelj za utvrđivanje potrebe za tehnologijama s nultom neto stopom emisija.***

- (23) Osim toga, u Komunikaciji o industrijskom planu u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija utvrđuje se sveobuhvatan pristup za širenje tehnologija čiste energije, koji se temelji na četiri stupa. Prvim stupom nastoji se stvoriti regulatorno okruženje kojim se pojednostavnjuje i ubrzava izdavanje dozvola za nove pogone za proizvodnju i sastavljanje tehnologija s nultom neto stopom emisija te olakšava širenje industrije Unije s nultom neto stopom emisija. Drugim stupom plana potiču se ulaganja u proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija i njezino financiranje s pomoću revidiranog privremenog okvira u kriznim situacijama i za tranziciju donesenog u ožujku 2023. i osnivanja Fonda za europsku suverenost kako bi se zadržala prednost ***Unije*** u području ključnih tehnologija i tehnologija u nastajanju koje su relevantne za zelenu i digitalnu tranziciju. Treći stup odnosi se na razvoj vještina potrebnih za ostvarenje tranzicije i povećanje broja kvalificiranih radnika u sektoru tehnologija čiste energije. Četvrti stup usmjeren je na trgovinu i diversifikaciju lanca opskrbe kritičnim sirovinama. To uključuje osnivanje kluba za kritične sirovine, suradnju s partnerima istomišljenicima na zajedničkom jačanju lanaca opskrbe i diversifikaciju umjesto oslanjanja na pojedinačne dobavljače za

---

(EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

¹ ***Obavijest Komisije o smjernicama državama članicama za ažuriranje nacionalnih energetske i klimatske planova za razdoblje 2021.–2030. 2022/C 495/02, (SL C 495, 29.12.2022., str. 24.).***

ključne resurse.

- (24) U okviru prvog stupa Unija bi trebala razviti i održavati industrijsku bazu za tehnološka rješenja s nultom neto stopom emisija kako bi osigurala opskrbu energijom te pritom ostvarila svoje ambicije u pogledu klimatske neutralnosti. Kako bi se podržao taj cilj i izbjegla ovisnost o opskrbi tehnologijama s nultom neto stopom emisija koja bi usporila napredak Unije u smanjenju emisija stakleničkih plinova ili ugrozila sigurnost opskrbe energijom, ovom se Uredbom utvrđuju odredbe kojima se potiče potražnja za održivim i otpornim tehnologijama s nultom neto stopom emisija.
- (25) Direktivama 2014/23/EU¹, 2014/24/EU² i 2014/25/EU³ **Europskog parlamenta i Vijeća** javnim naručiteljima i naručiteljima koji dodjeljuju ugovore u okviru postupaka javne nabave već se omogućuje da se, osim na cijenu ili troškove, oslanjaju i na dodatne kriterije za utvrđivanje ekonomski najpovoljnije ponude. Takvi kriteriji odnose se na primjer na kvalitetu ponude, uključujući društvene, **upravljačke**, okolišne i inovativne značajke. Pri dodjeli ugovora za tehnologije s nultom neto stopom emisija u okviru javne nabave javni naručitelji i naručitelji trebali bi propisno procijeniti doprinos ponuda **okolišnoj i socijalnoj** održivosti i otpornosti u odnosu na niz kriterija povezanih s okolišnom održivošću ponude, inovacijama, integracijom sustava i otpornošću. **Javni naručitelji i naručitelji moraju osigurati da se u postupcima prema pružateljima s poslovnim nastanom u drugim državama članicama postupa jednako kao prema nacionalnim pružateljima usluga te da se osigura nediskriminacija pri utvrđivanju kriterija.**
- (26) Kriteriji socijalne održivosti mogu se primjenjivati već u okviru postojećeg zakonodavstva te mogu uključivati radne uvjete i kolektivno pregovaranje na temelju europskog stupa socijalnih prava u skladu s člankom 30. stavkom 3. Direktive 2014/23/EU, člankom 18. stavkom 2. Direktive 2014/24/EU i člankom 36.

---

¹ **Direktiva 2014/23/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o dodjeli ugovorâ o koncesiji (SL L 94, 28.3.2014., str. 1.).**

² **Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.).**

³ **Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 243.).**

stavkom 2. Direktive 2014/25/EU. Javni naručitelji trebali bi **razmotriti ponude koje doprinose** socijalnoj održivosti poduzimanjem odgovarajućih mjera kako bi gospodarski subjekti pri provedbi javnih ugovora poštovali primjenjive obveze **socijalnog i radnog prava Unije i nacionalnog prava** kao i one utvrđene kolektivnim ugovorima ili odredbama međunarodnog prava zaštite okoliša, socijalnog i radnog prava navedenima u Prilogu X. Direktivi 2014/23/EU, Prilogu X. Direktivi 2014/24/EU i Prilogu XIV. Direktivi 2014/25/EU **i koje nude atraktivno zaposlenje.**

- (27) Ne dovodeći u pitanje zakonodavstvo Unije koje se primjenjuje na određenu tehnologiju, među ostalim u skladu s Prijedlogom uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn održivih proizvoda⁴⁴ i Prijedlogom uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o baterijama i otpadnim baterijama⁴⁵, te ako u njima nije drukčije navedeno, javni naručitelji i naručitelji pri ocjenjivanju okolišne održivosti rješenja s nultom neto stopom emisija koja se nabavljaju na temelju ove Uredbe **potiču se da** obzir različite elemente koji utječu na klimu i okoliš. Ti elementi mogu na primjer uključivati trajnost i pouzdanost rješenja, jednostavnost popravka i održavanja, jednostavnost nadogradnje i obnove, jednostavnost i kvalitetu recikliranja, uporabu **određenih** tvari, potrošnju energije, vode i drugih resursa u jednoj ili više faza životnog ciklusa proizvoda, težinu i obujam proizvoda i njegove ambalaže, ugradnju **obnovljivih materijala ili** rabljenih sastavnih dijelova, količinu, značajke i dostupnost potrošnog materijala potrebnog za pravilnu uporabu i održavanje, okolišni otisak proizvoda i njegov utjecaj na okoliš tijekom njegova životnog ciklusa, ugljični otisak proizvoda, ispuštanje mikroplastike, emisije u zrak, vodu ili tlo ispuštene u jednoj ili više faza životnog ciklusa proizvoda, količine nastalog otpada i uvjete uporabe. **U skladu sa strategijom Unije za kibersigurnost javni naručitelji za natječaje na temelju ove Uredbe trebali bi odbiti ponude koje nisu certificirane u okviru relevantnog programa kibersigurnosne certifikacije.**
- (28) **Kako bi se osigurala sigurnija opskrba tako što će se** u postupku javne nabave uzimati u obzir potreba za diversifikacijom izvora opskrbe tehnologijama s nultom neto stopom emisija umjesto oslanjanja na pojedinačne izvore opskrbe u smislu članka 19. stavka 2., i ne dovodeći u pitanje međunarodne obveze Unije, opskrbu bi

trebalo smatrati nedovoljno diversificiranom ako se više od 65 % potražnje za određenom tehnologijom s nultom neto stopom emisija u Uniji zadovoljava iz jednog izvora.

- (29) Za potrebe uspostave programa namijenjenih kućanstvima, *poduzećima* ili potrošačima kojima ih se potiče da kupuju gotove proizvode tehnologija s nultom neto stopom emisija i ne dovodeći u pitanje međunarodne obveze Unije, trebalo bi smatrati da opskrba nije dovoljno diversificirana ako se više od **50 %** ukupne potražnje **u Uniji** za određenom tehnologijom s nultom neto stopom emisija **█** zadovoljava iz jednog izvora. Kako bi se osigurala dosljedna primjena, Komisija bi, počevši od datuma početka primjene ove Uredbe, trebala godišnje objavljivati popis u kojem se podrijetlo gotovih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija koji pripadaju toj kategoriji raščlanjuje prema udjelu izvora opskrbe Unije u posljednjoj godini za koju su podaci dostupni.
- (30) Odlukom Vijeća 2014/115/EU¹ posebno je odobrena izmjena Sporazuma Svjetske trgovinske organizacije o javnoj nabavi („GPA”). Cilj je GPA-a uspostava multilateralnog okvira uravnoteženih prava i obveza povezanih s javnim ugovorima radi liberalizacije i povećanja svjetske trgovine. Za ugovore obuhvaćene Dodatkom I. Unije GPA-u, kao i druge relevantne međunarodne sporazume koji su obvezujući za Uniju, uključujući sporazume o slobodnoj trgovini i članak III. stavak 8. točku (a) Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. za slučajeve kad vladine agencije nabavljaju proizvode u svrhu komercijalne preprodaje ili uporabe u proizvodnji robe za komercijalnu prodaju, javni naručitelji i naručitelji ne bi trebali primjenjivati zahtjeve iz članka 19. stavka **2.a i članka 19. stavka 4.a točke (a)** na gospodarske subjekte izvora opskrbe koji su potpisnici tih sporazuma.
- (31) Primjenom odredaba o otpornosti u postupcima javne nabave utvrđenih u članku **19. ove Uredbe** ne bi se trebala dovoditi u pitanje primjena **Uredbe 2022/1031/EU Europskog parlamenta i Vijeća**², članka 25. Direktive 2014/24/EU **█** i članka 43. i

---

¹ **Odluka Vijeća 2014/115/EU od 2. prosinca 2013. o sklapanju Protokola o izmjeni Sporazuma o javnoj nabavi (SL L 68, 7.3.2014., str. 1.).**

² **Uredba (EU) 2022/1031 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. lipnja 2022. o pristupu gospodarskih subjekata, robe i usluga iz trećih zemalja tržištu javne nabave Unije i tržištu koncesija Unije i o postupcima kojima se podupiru pregovori o pristupu gospodarskih subjekata, robe i usluga iz Unije tržištu javne nabave trećih zemalja i**

85. Direktive 2014/25/EU **■**, kako je navedeno u smjernicama Komisije iz 2019. Isto tako, na radove, robu i usluge obuhvaćene člankom 19. trebale bi se i dalje primjenjivati odredbe o javnoj nabavi, uključujući članak 67. stavak 4. Direktive 2014/24/EU i sve provedbene mjere koje proizlaze iz Prijedloga uredbe o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn održivih proizvoda **i Uredbe (EU) 2023/1542 Europskog parlamenta i Vijeća¹**.

- (32) Ponderiranje kriterija za doprinos ponude održivosti i otpornosti u odnosu na postupke javne nabave **minimalni je prag. Unutar tog minimalnog praga** javni naručitelji i naručitelji **mogu diferencirati pondere pojedinačnih kriterija, ali pritom ne mogu u potpunosti zanemariti jedan od kriterija. Javni naručitelji i naručitelji uvijek mogu** odrediti viši prag za **jedan ili više relevantnih** kriterija za **doprinos održivosti i otpornosti. S obzirom na važnost povećanja otpornosti energetskeg sustava Unije, javni naručitelji i naručitelji trebali bi posvetiti znatnu pozornost doprinosu otpornosti.**
- (33) Kako bi se ograničilo administrativno opterećenje koje proizlazi iz potrebe da se u obzir uzmu kriteriji koji se odnose na doprinos ponude održivosti i otpornosti, posebno za manje javne naručitelje i za ugovore manje vrijednosti koji nemaju bitan utjecaj na tržište, primjenu relevantnih odredaba ove Uredbe trebalo bi odgoditi za dvije godine za javne naručitelje koji nisu središnja tijela za nabavu i za ugovore čija je vrijednost manja od 25 milijuna EUR.
- (34) Za potrebe primjene odredaba o javnoj nabavi u skladu s člankom 19. **ove Uredbe**, ako je proizvod obuhvaćen delegiranim aktom donesenim na temelju Uredbe (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća², javni naručitelji ili naručitelji trebali bi kupovati samo one proizvode koji su u skladu s obvezom utvrđenom u članku 7. stavku 2. te uredbe.

---

tržištu koncesija trećih zemalja (Instrument za međunarodnu nabavu – IMN) (SL L 173, 30.6.2022., str. 1.).

¹ **Uredba (EU) 2023/1542 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2023. o baterijama i otpadnim baterijama, izmjeni Direktive 2008/98/EZ i Uredbe (EU) 2019/1020 te stavljanju izvan snage Direktive 2006/66/EZ (SL L 191, 28.7.2023., str. 1.).**

² **Uredba (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti i o stavljanju izvan snage Direktive 2010/30/EU (SL L 198, 28.7.2017., str. 1.).**

- (35) Kućanstva, *poduzeća* i krajnji potrošači ključan su dio potražnje Unije za gotovim proizvodima tehnologija s nultom neto stopom emisija, a programi javne potpore za poticanje kućanstava na kupnju takvih proizvoda, posebno za ranjiva kućanstva i potrošače s niskim i nižim srednjim dohotkom, važni su alati za ubrzavanje zelene tranzicije. U okviru inicijative za solarne krovove najavljene u strategiji EU-a za solarnu energiju⁵² države članice trebale bi na primjer uspostaviti nacionalne programe za potporu masovnom uvođenju solarnih krovnih sustava. Komisija je u planu REPowerEU pozvala države članice da u potpunosti iskoriste mjere potpore kojima se potiče prelazak na dizalice topline. Takvi programi potpore koje su države članice uspostavile na nacionalnoj odnosno lokalna ili regionalna tijela na lokalnoj razini trebali bi doprinijeti i poboljšanju održivosti i otpornosti tehnologija *Unije* s nultom neto stopom emisija. Javna tijela trebala bi, na primjer, korisnicima osigurati veću financijsku naknadu za kupnju gotovih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija koji će više doprinijeti otpornosti u Uniji. Javna tijela trebala bi osigurati da njihovi programi budu otvoreni, transparentni i nediskriminirajući kako bi doprinijeli povećanju potražnje za proizvodima tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji. Javna tijela trebala bi i ograničiti dodatnu financijsku naknadu za takve proizvode kako se ne bi usporilo uvođenje tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji. Kako bi se povećala učinkovitost takvih programa, države članice trebale bi osigurati da su informacije besplatno i lako dostupne na internetskim stranicama i potrošačima i proizvođačima tehnologija s nultom neto stopom emisija. Kad javna tijela upotrebljavaju doprinos održivosti i otpornosti u programima usmjerenima na potrošače ili kućanstva, ne bi se trebala dovoditi u pitanje pravila o državnim potporama i pravila Svjetske trgovinske organizacije (WTO) o subvencijama.
- (36) Pri osmišljavanju programa namijenjenih kućanstvima, *poduzećima* ili potrošačima kojima se oni potiču na kupnju gotovih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija navedenih u *članku 3. ove Uredbe*, države članice, regionalna ili lokalna tijela, javnopravna tijela ili udruženja koja je osnovalo jedno ili više takvih tijela odnosno jedno ili više takvih javnopravnih tijela trebali bi osigurati poštovanje međunarodnih obveza Unije, među ostalim osiguravanjem da programi *budu kompatibilni s odredbama WTO-a i da* ne dosegnu razmjere kojima bi se nanijela ozbiljna šteta interesima članica WTO-a.

(37) Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija trebala bi imati i važnu ulogu u ubrzavanju provedbe doprinosa država članica i javnih tijela održivosti i otpornosti u njihovoj javnoj nabavi i postupcima dražbi, ***a Komisija bi trebala pomoći državama članicama u osmišljavanju programa usmjerenih na kućanstva, poduzeća i potrošače kako bi se uspostavile sinergije i razmijenile najbolje prakse. Važno je da i javni naručitelji ili naručitelji i proizvođači jasno razumiju svaki kriterij održivosti i otpornosti. Stoga bi Komisija u bliskoj suradnji s Platformom za Europu s nultom neto stopom emisija trebala donijeti provedbeni akt kojim se utvrđuju kriteriji za procjenu doprinosa otpornosti i održivosti, s posebnim naglaskom na MSP-ovima, koji bi trebali dobiti pravednu priliku za sudjelovanje na velikom tržištu javne nabave. Presudna će biti usklađenost sa svim postojećim zakonodavstvom. Nadalje, tim bi se provedbenim aktom trebala pojasniti odstupanja predviđena u članku 19. stavku 4. Osim toga, Komisija bi u bliskoj suradnji s Platformom za Europu s nultom neto stopom emisija trebala izdati smjernice o tome kako povezati kriterije održivosti i otpornosti s budućim zakonodavstvom. U tim se smjernicama također mogu pružiti konkretni i specifični primjeri te najbolje prakse. Kako bi bile usklađene sa svim budućim zakonodavstvom, Komisija bi svoje smjernice trebala ažurirati najmanje svakih šest mjeseci.***

(38) ***Kako bi se osiguralo da javna nabava i dražbe za uvođenje obnovljivih izvora energije zaista doprinose otpornosti Unije, te aktivnosti moraju biti predvidljive za industriju. Kako bi industrija mogla na vrijeme prilagoditi svoju proizvodnju, javni naručitelji i naručitelji trebali bi unaprijed obavijestiti tržište o svojim procijenjenim potrebama za proizvodima tehnologija s nultom neto stopom emisija. Dražbe bi također trebale odražavati činjenicu da inflacija, zajedno s dugim razdobljem provedbe projekata uvođenja energije iz obnovljivih izvora, stvara znatan rizik za poduzeća, što bi ih moglo odvratiti od podnošenja ponuda. Kako bi se pružila sigurnost u pogledu poslovnog modela dražbovne ponude, države članice trebale bi osigurati da sve dražbe uključuju mehanizam za indeksaciju inflacije. Nadalje, države članice trebale bi po potrebi isključiti negativne ponude s dražbi jer bi one mogle dovesti do neočekivano visokih cijena energije za kupce uvedene proizvodnje energije iz obnovljivih izvora.***

- (39) Kako je navedeno u Komunikaciji o industrijskom planu u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija, objavljenoj 1. veljače 2023., tržišni udjeli industrije Unije pod velikim su pritiskom jer subvencije u trećim zemljama onemogućuju jednake uvjete za sve. *Neke treće zemlje uvode programe potpore čiji je cilj učvršćivanje i privlačenje industrije čiste tehnologije. Takvo je stanje izazov za konkurentnost Unije u održavanju i razvoju vlastite industrije.* To znači da Unija mora brzo i ambiciozno reagirati kako bi modernizirala svoj pravni okvir *te bila globalno konkurentna i obranila otvorenu i poštenu trgovinu punim i učinkovitim korištenjem svih dostupnih instrumenata, uključujući instrumente trgovinske zaštite, te promicanjem standarda Unije u području tehnologija s nultom neto stopom emisija.*
- (39.a) *S obzirom na cilj Unije da se smanji strateška ovisnost o trećim zemljama u pogledu tehnologija s nultom neto stopom emisija, od presudne je važnosti da mehanizmi javne potpore, kao što su javna nabava i dražbe, ne pogoršavaju tu ovisnost. Stoga bi u ugovorima o opskrbi trebalo utvrditi ograničenja udjela proizvoda koji potječu iz trećih zemalja, u skladu s Uredbom (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹ i Direktivom 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća². Nadalje, Uredbu (EU) 2022/1031 i Uredbu (EU) 2022/2560 Europskog parlamenta i Vijeća³ trebalo bi iskoristiti u najvećoj mogućoj mjeri kako bi se osiguralo da se trgovačka društva iz Unije ne suočavaju s nepoštenim tržišnim natjecanjem u području ugovora o javnoj nabavi.*
- (39.b) *Kako bi se ostvarili ciljevi ove Uredbe, potreban je namjenski izvor javnog financiranja za potporu projektima koji se provode u skladu s njom. Tim bi financiranjem trebalo osigurati da trgovačka društva diljem Unije imaju pristup potrebnim financijskim sredstvima, bez obzira na fiskalne kapacitete država*

---

¹ Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

² Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 94, 28.3.2014., str. 243.).

³ Uredba (EU) 2022/2560 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište (SL L 330, 23.12.2022., str. 1.).

članica u kojima će se projekt razviti. To nije predviđeno višegodišnjim financijskim okvirom (VFO) za razdoblje 2021. – 2027. dogovorenim 2020. godine. Platforma za strateške tehnologije za Europu (STEP) djelomično se bavi potrebnom potporom za projekte na temelju ove Uredbe. Iako se STEP oslanja na reprogramiranje i jačanje postojećih programa za potporu strateškim ulaganjima, on je i važan element za testiranje izvedivosti i pripremu novih intervencija kao korak prema Fondu za europsku suverenost. Evaluacijom platforme STEP predviđenom za 2025. treba procijeniti relevantnost provedenih djelovanja te ona treba poslužiti kao osnova za procjenu potrebe za povećanjem potpore strateškim sektorima.

- (40) Pristup *javnom i privatnom* financiranju ključan je kako bi Unija imala otvorenu stratešku autonomiju te kako bi se uspostavila čvrsta *i konkurentna* proizvodna osnova za tehnologije s nultom neto stopom emisija i njihove lance opskrbe u cijeloj Uniji. Većina ulaganja potrebnih za postizanje ciljeva zelenog plana ostvarit će se iz privatnog kapitala koji će se privući zahvaljujući velikom potencijalu za rast ekosustava s nultom neto stopom emisija. Funkcionalna, duboka i integrirana tržišta kapitala stoga će biti ključna za prikupljanje i usmjeravanje sredstava potrebnih za zelenu tranziciju i projekte proizvodnje *tehnologija* s nultom neto stopom emisija. Stoga je potrebno brzo napredovati prema ostvarenju unije tržišta kapitala kako bi *Unija ostvarila* svoje ciljeve nulte neto stope emisija. I program održivog financiranja (i mješovito financiranje) iznimno je važan za povećanje ulaganja u tehnologije s nultom neto stopom emisija, a ujedno jamči konkurentnost sektora. *Kako je navedeno u radnom dokumentu službi Komisije priloženom ovoj Uredbi, potrebna su ulaganja u iznosu od oko 92 milijarde EUR u razdoblju 2023. – 2030., u rasponu od oko 52 milijarde EUR do oko 119 milijardi EUR, ovisno o različitim scenarijima, što bi dovelo do potrebe za javnim financiranjem u iznosu od 16 do 18 milijardi EUR. S obzirom na to da se tom procjenom uzima u obzir samo pet konkretnih tehnologija, stvarna potreba za ulaganjima vjerojatno će biti znatno veća.*
- (41) Kad samo privatna ulaganja nisu dovoljna, za učinkovito uvođenje projekata proizvodnje s nultom neto stopom emisija može biti potrebna javna potpora u obliku državne potpore. Takva potpora mora imati poticajan učinak te biti potrebna, primjerena i razmjerna. U okviru postojećih smjernica o državnim potporama koje su

nedavno podvrgnute detaljnoj reviziji u skladu s ciljevima usporedne tranzicije navedene su brojne mogućnosti za podupiranje ulaganja u projekte obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe pod određenim uvjetima. Države članice mogu imati važnu ulogu u olakšavanju pristupa financiranju projekata proizvodnje tehnologija s nultom netom stopom emisija tako što će ciljanim državnim potporama uklanjati tržišne nedostatke. Cilj je Privremenog okvira za krizne situacije i tranziciju, donesenog 9. ožujka 2023., osigurati jednake uvjete na unutarnjem tržištu, a usmjeren je na one sektore u kojima postoji rizik od premještanja poslovanja u treće zemlje te je razmjeran u pogledu iznosa potpora. On bi državama članicama omogućio uvođenje mjera potpore novim ulaganjima u proizvodna postrojenja u točno utvrđenim strateškim sektorima s nultom neto stopom emisija, među ostalim s pomoću poreznih olakšica. U cilju konvergencije država članica i regija za dopušteni iznos potpore mogu se odrediti veći intenziteti potpore i više gornje granice iznosa potpore ako se ulaganje provodi u potpomognutim područjima. Potrebni su odgovarajući uvjeti za utvrđivanje konkretnih rizika od preusmjeravanja ulaganja izvan Europskoga gospodarskog prostora (EGP) i provjeru postoje li rizici od premještanja unutar EGP-a ***kako bi se izbjegla fragmentacija jedinstvenog tržišta EU-a***. Kako bi u tu svrhu mobilizirale nacionalna sredstva, države članice mogu upotrijebiti dio prihoda od sustava ***Unije*** za trgovanje emisijama koje moraju dodijeliti u svrhe povezane s klimom.

- (41.a) ***Trebalo bi u potpunosti staviti na raspolaganje više izvora financiranja, kao što su neiskorišteni iznosi iz Mehanizma za oporavak i otpornost, namjenska potpora iz Inovacijskog fonda EU-a, namjenski programi financiranja Europske investicijske banke i upotreba svih neiskorištenih sredstava iz VFO-a u najvećoj mogućoj mjeri. Veća ulaganja iz privatnog sektora trebalo bi poticati namjenskim državnim jamstvima, posebno kad je riječ o industrijskim ulaganjima u projekte za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija.***
- (42) Za financiranje projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija dostupno je i nekoliko programa financiranja sredstvima Unije, kao što su Mehanizam za oporavak i otpornost, InvestEU, programi kohezijske politike ili Inovacijski fond. ***Trenutačni proračun EU-a nije dovoljan za potporu ciljevima ove Uredbe ni za osiguravanje jednakih uvjeta među državama članicama. Stoga bi revizijom VFO-a***

za razdoblje 2021. – 2027. trebalo osigurati svrsishodan europski proračun. U tom bi pogledu platforma STEP trebala osigurati i dodatna financijska sredstva djelomično namijenjena za projekte proizvodnje s nultom neto stopom emisija kojima se doprinosi smanjenju strateške ovisnosti Unije i konkurentnosti njezine industrije.

- (43) Izmijenjenom Uredbom o Mehanizmu za oporavak i otpornost⁵⁴ državama članicama stavljeno je na raspolaganje dodatnih 20 milijardi EUR bespovratne potpore za promicanje energetske učinkovitosti i zamjenu fosilnih goriva, među ostalim u okviru projekata EU-a za industriju s nultom neto stopom emisija. Kao što je istaknuto u Smjernicama Komisije o poglavljima koja se odnose na plan REPowerEU, države članice potiču se da u poglavlja svojih planova za oporavak i otpornost koja se odnose na plan REPowerEU uključe mjere kojima se podupiru ulaganja u proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija i industrijske inovacije u skladu s Uredbom (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća.
- (43.a) *Povećanjem cijena u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama znatno su se povećali prihodi iz tog sustava za države članice. Kako bi se promicala dekarbonizacija industrije Unije, države članice trebale bi znatno povećati udio nacionalnih prihoda koji proizlaze iz sustava EU-a za trgovanje emisijama i koji se dodjeljuje za potporu dekarbonizaciji industrije te bi stoga trebale dodijeliti najmanje 25 % svojih nacionalnih prihoda koji proizlaze iz sustava EU-a za trgovanje emisijama za potporu ciljevima ove Uredbe.*
- (44) InvestEU vodeći je program **Unije** za poticanje ulaganja, osobito u zelenu i digitalnu tranziciju, kojim se pruža financijska i tehnička pomoć, na primjer u okviru mehanizama mješovitog financiranja. Takvim se pristupom privlači dodatni javni i privatni kapital. Osim toga, države članice potiču se da daju doprinos odjeljku „države članice” programa InvestEU za potporu financijskim proizvodima dostupnima za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija, ne dovodeći u pitanje primjenjiva pravila o državnim potporama.
- (45) Države članice mogu pružiti potporu iz programâ kohezijske politike u skladu s primjenjivim pravilima Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća kako bi potaknule provedbu strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija *kao i projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija* u

svim regijama, posebno u slabije razvijenim i tranzicijskim regijama te u područjima obuhvaćenima Fondom za pravednu tranziciju s pomoću paketa ulaganja u infrastrukturu te produktivnih ulaganja u inovacije, proizvodne kapacitete MSP-ova, usluge, osposobljavanje i usavršavanje, uključujući potporu izgradnji kapaciteta javnih tijela i nositelja projekata. Primjenjive stope sufinanciranja utvrđene u programima mogu iznositi do 85 % za slabije razvijene regije i do 60 % ili 70 % za tranzicijske regije, ovisno o predmetnom fondu i statusu regije, no države članice mogu prekoračiti te gornje granice na razini projekta ako je to dopušteno pravilima o državnim potporama. Instrumentom za tehničku potporu može se pomoći državama članicama i regijama pri izradi strategija rasta s nultom neto stopom emisija, poboljšati poslovno okruženje, smanjiti birokraciju i ubrzati postupak izdavanja dozvola. Države članice trebalo bi poticati da promiču održivost projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija tako što će uključiti ta ulaganja u europske vrijednosne lance, oslanjajući se osobito na mreže za međuregionalnu i prekograničnu suradnju. ***Donošenje takvih mjera trebalo bi razmotriti posebno u pogledu dolina.***

- (46) I Inovacijski fond nudi vrlo perspektivnu i troškovno učinkovitu mogućnost pružanja potpore za povećanje proizvodnje i uvođenje **čistih** tehnologija za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora energije i drugih tehnologija s nultom neto stopom emisija u Europi, čime se jača europska suverenost u ključnim tehnologijama za djelovanje u području klime i energetske sigurnosti.
- (47) Fondom za europsku suverenost osigurao bi se strukturni odgovor na potrebe za ulaganjima. Doprinijet će tomu da Europa zadrži prednost u ključnim tehnologijama i tehnologijama u nastajanju koje se odnose na zelenu i digitalnu tranziciju, uključujući tehnologije s nultom neto stopom emisija. Taj strukturni instrument temeljit će se na iskustvu stečenom pri provedbi koordiniranih višedržavnih projekata u okviru važnih projekata od zajedničkog europskog interesa i njime će se nastojati poboljšati pristup svih država članica takvim projektima kako bi se kohezija i jedinstveno tržište zaštitili od rizika od nejednake dostupnosti državnih potpora. ***[Uredba o STEP-u] može se smatrati korakom prema uspostavi Fonda za europsku suverenost koji bi mogao doprinijeti oblikovanju i jačanju europske industrijske politike osiguravanjem većih sredstava europskoj industriji u VFO-u za razdoblje***

nakon 2027.

- (48) Kako bi se prevladala ograničenja sadašnjih fragmentiranih javnih i privatnih ulaganja te olakšali integracija i povrat ulaganja, Komisija i države članice trebale bi se bolje koordinirati i stvoriti sinergije između postojećih programa financiranja na razini Unije i nacionalnoj razini te osigurati bolju koordinaciju i suradnju s industrijom i ključnim dionicima iz privatnog sektora. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija ima ključnu ulogu u pružanju sveobuhvatnog uvida u dostupne i odgovarajuće mogućnosti financiranja te u razmatranju ***i koordinaciji potpore*** za pojedinačne potrebe za financiranjem strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija. ***Projekti za raspravu trebali bi biti oni koje predlože država članica ili Komisija.***
- (49) Kako bi se projekti za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija ***i strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija*** što brže uveli ili proširili u svrhu ***pružanja doprinosa opskrbi*** Unije tehnologijama s nultom neto stopom emisija, važno je stvoriti sigurnost planiranja i ulaganja tako da se administrativno opterećenje nositeljâ projekata svede na najmanju moguću mjeru, ***a da se pritom ne ugroze okolišni i socijalni standardi Unije.*** Zbog toga bi države članice trebale pojednostavniti postupke izdavanja dozvola za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija i ***strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija*** te pritom osigurati da ti projekti budu sigurni, pouzdani i ekološki učinkoviti te da udovoljavaju ekološkim, društvenim i sigurnosnim zahtjevima. U zakonodavstvu Unije u području zaštite okoliša utvrđeni su zajednički uvjeti za oblikovanje i sadržaj nacionalnih postupaka izdavanja dozvola, čime se osigurava visoka razina zaštite okoliša. ■ .
- (50) Osim toga, nepredvidljivost, složenost i katkad predugo trajanje nacionalnih postupaka izdavanja dozvola narušavaju sigurnost ulaganja koja je potrebna za učinkovit razvoj projekata proizvodnje ***tehnologije*** s nultom neto stopom emisija. Kako bi osigurale i ubrzale njihovu učinkovitu provedbu, države članice trebale bi stoga primjenjivati pojednostavnjene i predvidljive postupke izdavanja dozvola. Osim toga, strateškim projektima za tehnologije s nultom neto stopom emisija trebalo bi dodijeliti prioritetni status na nacionalnoj razini kako bi se osigurale brza administrativna obrada i žurna obrada u svim pravosudnim postupcima i postupcima rješavanja sporova koji su s

njima povezani. ■ *Nadalje, države članice trebale bi razmotriti inovacije u okviru politike u tom području. Kako bi se osiguralo da se strateški projekti s nultom neto stopom emisija mogu smatrati prioritetnima, države članice trebale bi osigurati da nadležna tijela imaju odgovarajuću opremu i osoblje.*

- (51) S obzirom na njihovu ulogu u uspostavi sigurnosti opskrbe Unije tehnologijama s nultom neto stopom emisija i njihov doprinos otvorenoj strateškoj autonomiji Unije te zelenoj i digitalnoj tranziciji, tijela odgovorna za izdavanje dozvola trebala bi smatrati strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija projektima od javnog interesa. Na temelju svoje ocjene od slučaja do slučaja tijelo odgovorno za izdavanje dozvola može zaključiti da javni interes koji se ostvaruje projektom prevladava nad javnim interesima koji se odnose na zaštitu prirode i okoliša te da se stoga projekt može odobriti ako su ispunjeni svi relevantni uvjeti navedeni u Direktivi 2000/60/EZ *Europskog parlamenta i Vijeća*¹, Direktivi *Vijeća* 92/43/EEZ² i Direktivi 2009/147/EZ *Europskog parlamenta i Vijeća*³.
- (52) Kako bi se smanjila složenost i povećala učinkovitost i transparentnost, nositelji projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, *uključujući strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija*, trebali bi biti u kontaktu s jedinstvenim nacionalnim tijelom odgovornim za koordinaciju cjelokupnog postupka izdavanja dozvola i donošenje sveobuhvatne odluke u odgovarajućem roku. U tu svrhu države članice trebale bi odrediti *ili osnovati* jedinstveno nadležno tijelo (*imenovano tijelo*). Ovisno o unutarnjem ustroju države članice zadaće ■ nadležnog tijela trebalo bi biti moguće delegirati nekom drugom tijelu pod istim uvjetima. *Kako bi se tijekom cijelog postupka izdavanja dozvola garantirala visoka razina kontrole* te osigurala učinkovita provedba njihovih odgovornosti, države članice trebale bi osigurati dovoljno osoblja i resursa za svoje ■ nadležno tijelo ili bilo koje tijelo koje djeluje u njihovo ime.

---

¹ *Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1.).*

² *Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7.).*

³ *Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7.).*

- (52.a) *Države članice trebale bi biti odgovorne za odabir strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija kako bi se omogućila strateška razmatranja, posebno kad je riječ o provedbi nacionalnih energetske i klimatskih planova. Međutim, kako bi se osiguralo da projekti služe i zajedničkom interesu Unije, uključujući njezine proračunske interese, Komisija bi trebala biti ovlaštena uložiti prigovor na odluku države članice da projekt odredi kao strateški projekt. Ako Komisija uloži prigovor na imenovanje, projekt bi trebalo uputiti platformi za Europu s nultom neto stopom emisija. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija trebala bi donijeti konačnu odluku o statusu projekta.*
- (53) Kako bi se razjasnio status *projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija* i strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija u pogledu izdavanja dozvola te ograničio učinak potencijalne zlouporabe sudskih postupaka, pritom ne dovodeći u pitanje djelotvorno sudsko preispitivanje, države članice trebale bi zajamčiti pravodobno rješavanje sporova koji se odnose na postupak izdavanja dozvola. U tu svrhu nacionalna nadležna tijela trebala bi se pobrinuti za to da podnositelji zahtjeva i nositelji projekata imaju pristup jednostavnom postupku rješavanja sporova i da se za *te* projekte odobri hitno postupanje u svim sudskim postupcima i postupcima rješavanja sporova koji se na njih odnose, uz poštovanje prava na obranu.
- (54) Kako bi se poduzećima i nositeljima projekata omogućilo da među ostalim i za prekogranične projekte izravno koriste prednosti unutarnjeg tržišta bez nepotrebnih dodatnih administrativnih opterećenja, u Uredbi (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća¹ predviđena su opća pravila za osiguranje dostupnosti postupaka koji su važni za funkcioniranje unutarnjeg tržišta na internetu. Informacije koje je potrebno dostaviti nacionalnim nadležnim tijelima u okviru postupaka izdavanja dozvola obuhvaćenih ovom Uredbom bit će navedene u Prilogu I. Uredbi (EU) 2018/1724 nakon njezine izmjene ovom Uredbom, a povezani postupci sadržani su u njezinu Prilogu II. kako bi nositelji projekata imali pristup postupcima koji su u cijelosti dostupni na internetu i tehničkom sustavu utemeljenom na načelu „samo

---

¹ *Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 295, 21.11.2018., str. 1.).*

jednom”. ■ Imenovana tijela koja djeluju kao jedinstvene kontaktne točke u skladu s ovom Uredbom navedena su na popisu usluga podrške i rješavanja problema u Prilogu III. Uredbi (EU) 2018/1724.

- (55) Projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija podvrgavaju se dugotrajnim i složenim postupcima izdavanja dozvola u trajanju od dvije do sedam godina, ovisno o državi članici, tehnologiji i segmentu vrijednosnog lanca. S obzirom na veličinu potrebnih ulaganja, osobito u projekte gigatvornica koji su potrebni da bi se postigla očekivana ekonomija razmjera, neodgovarajućim izdavanjem dozvola stvara se dodatna i često štetna prepreka povećanju kapaciteta Unije za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija. Kako bi se nositeljima projekata i drugim ulagačima pružile sigurnost i jasnoća potrebne za povećanje razvoja projekata za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija, države članice trebale bi osigurati da postupak izdavanja dozvola za takve projekte ne premašuje utvrđene rokove. Za strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija trajanje postupka izdavanja dozvola ne bi smjelo biti dulje od devet mjeseci za postrojenja s godišnjom proizvodnjom većom od 1 GW, odnosno šest mjeseci za ona s godišnjom proizvodnjom manjom od 1 GW. Za ■ projekte za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija trajanje postupka izdavanja dozvola ne bi smjelo biti dulje od **12** mjeseci za postrojenja s godišnjom proizvodnjom većom od 1 GW, odnosno **devet** mjeseci za ona s godišnjom proizvodnjom manjom od 1 GW. Na tehnologije s nultom neto stopom emisija na koje se ne odnosi mjerilo GW, kao što su mreže i tehnologije za hvatanje i skladištenje ugljika ili hvatanje i uporabu ugljika, trebale bi se primjenjivati gornje granice navedenih rokova. Za povećanje postojećih proizvodnih linija navedeni rokovi trebali bi biti upola kraći.
- (56) Osim toga, s obzirom na važnost ***projekata za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija i strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija*** za opskrbu Unije energijom određena administrativna ograničenja trebala bi djelomično ukinuti ili pojednostavniti kako bi se ubrzala njihova provedba.
- (57) Procjene utjecaja na okoliš i odobrenja koja su potrebna u skladu s pravom Unije, uključujući ona koja se odnose na vodu, zrak, ekosustave, staništa, bioraznolikost i ptice, sastavni su dio postupka izdavanja dozvola za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija i važna zaštitna mjera kojom se negativni utjecaji na

okoliš sprečavaju ili svode na najmanju moguću mjeru. Međutim, kako bi postupci za izdavanje dozvola za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija bili predvidljivi i pravodobni, trebalo bi iskoristiti svaku mogućnost pojednostavnjenja potrebnih procjena i odobrenja a da se pritom ne smanjuje razina zaštite okoliša. U tom pogledu potrebne procjene trebalo bi objediniti kako bi se izbjegla nepotrebna preklapanja, a nositelji projekata i odgovorna tijela trebali bi se izričito dogovoriti o opsegu objedinjene procjene prije njezine provedbe kako bi se izbjegli nepotrebni daljnji postupci.

- (58) Sukobi povezani s korištenjem zemljišta mogu stvoriti prepreke uvođenju projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija. Dobro osmišljenim planovima, uključujući prostorne planove i zoniranje, u kojima se uzima u obzir mogućnost provedbe projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija i čiji se utjecaj na okoliš procjenjuje, može se doprinijeti uspostavi ravnoteže između javnih dobara i interesa, pri čemu se smanjuje mogućnost sukoba i ubrzava održivo uvođenje projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji. Stoga bi pri izradi odgovarajućih planova odgovorna nacionalna, regionalna i lokalna tijela trebala razmotriti uvođenje odredaba o projektima proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija.
- (59) Za pružanje informacija o geologiji, biologiji, ekologiji, društveno-gospodarskom razvoju i raspoloživim resursima za procjene utjecaja na okoliš i odobrenja upotrebljavaju se, koliko je to moguće, svemirski podaci i usluge iz svemirskog programa EU-a, osobito Copernicusa; ti su podaci i usluge, a osobito kapaciteti programa Copernicus za praćenje i provjeru antropogenih emisija CO₂, najvažniji za procjenu utjecaja industrijskih projekata, kao i utjecaja antropogenih ponora CO₂ na globalne koncentracije i tokove stakleničkih plinova.
- (60) Komisija bi trebala, kako je predviđeno člankom 10. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1025/2012 *Europskog parlamenta i Vijeća*¹, zatražiti od jedne ili više europskih

---

¹ *Uredba (EU) br. 1025/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o europskoj normizaciji, o izmjeni direktiva Vijeća 89/686/EEZ i 93/15/EEZ i direktiva 94/9/EZ, 94/25/EZ, 95/16/EZ, 97/23/EZ, 98/34/EZ, 2004/22/EZ, 2007/23/EZ, 2009/23/EZ i 2009/105/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 87/95/EEZ i Odluke br. 1673/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 316, 14.11.2012., str. 12.).*

organizacija za normizaciju da izradi europske norme u potporu ciljevima ove Uredbe.

- (61) Doline vodika za krajnju potrošnju u industriji imaju važnu ulogu u dekarbonizaciji energetske intenzivne industrije. U planu REPowerEU utvrđen je cilj udvostručenja broja dolina vodika u Uniji. Za postizanje tog cilja države članice trebale bi ubrzati postupak izdavanja dozvola, razmotriti regulatorna izolirana okružja i odrediti prioritete u pristupu financiranju. Kako bi se osigurala otpornost industrije s nultom neto stopom emisija, države članice trebale bi omogućiti međusobno povezivanje dolina vodika preko granica Unije. Industrijska postrojenja koja proizvode vlastitu energiju i koja mogu dati pozitivan doprinos proizvodnji električne energije trebalo bi pojednostavnjenjem regulatornih zahtjeva potaknuti da kao proizvođači energije doprinose pametnoj električnoj mreži.
- (62) Regulatorna izolirana okružja s nultom neto stopom emisija mogu biti važan alat za promicanje inovacija u području tehnologija s nultom neto stopom emisija i regulatornog učenja. Potrebno je omogućiti inovacije u prostorima za eksperimentiranje jer se znanstveni ishodi trebaju provjeriti u kontroliranom stvarnom okružju. Regulatorna izolirana okružja trebala bi se uvesti radi ispitivanja inovativnih tehnologija s nultom neto stopom emisija **i ostalih inovativnih tehnologija** u kontroliranom okružju u ograničenom vremenskom razdoblju. Primjereno je uspostaviti ravnotežu između pravne sigurnosti za sudionike u regulatornim izoliranim okružjima s nultom neto stopom emisija i postizanja ciljeva prava Unije. Budući da se regulatorna izolirana okružja s nultom neto stopom emisija u svakom slučaju moraju pridržavati osnovnih zahtjeva povezanih s tehnologijama s nultom neto stopom emisija utvrđenih u pravu Unije i nacionalnom pravu, primjereno je osigurati da sudionici koji ispunjavaju zahtjeve prihvatljivosti za regulatorna izolirana okružja s nultom neto stopom emisija i koji se u dobroj vjeri pridržavaju smjernica nadležnih tijela i uvjeta plana dogovorenog s tim tijelima ne podliježu nikakvim administrativnim novčanim kaznama ili sankcijama. To je opravdano jer će se uvedenim zaštitnim mjerama načelno osigurati učinkovito pridržavanje prava Unije ili države članice u pogledu tehnologije s nultom neto stopom emisija koja se nadzire u regulatornom izoliranom okružju. Komisija će 2023. objaviti Smjernice za regulatorna izolirana okružja, kako je najavljeno u

Novom europskom programu za inovacije, kao potporu državama članicama u pripremi regulatornih izoliranih okružja za tehnologije s nultom neto stopom emisija. Te bi inovativne tehnologije u konačnici mogle biti ključne za postizanje cilja klimatske neutralnosti Unije, sigurnosti opskrbe i otpornosti energetskeg sustava Unije te stoga biti obuhvaćene područjem primjene **tehnologija s nultom neto stopom emisija**.

- (63) Predloženi su opća referentna vrijednost i indikativni ciljevi proizvodnje ključnih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija u Europskoj uniji kako bi se **poboljšala globalna industrijska konkurentnost Unije**, riješila pitanja ovisnosti o uvozu i ranjivosti te postigli klimatski i energetske ciljevi Unije.
- (64) **Jedan je od glavnih ciljeva industrijske politike Unije omogućiti zelenu i digitalnu tranziciju uz istodobno očuvanje održivog rasta i konkurentnosti Unije, očuvanje kvalitetnih radnih mjesta i jačanje njezine sposobnosti za inovacije i proizvodnju, posebno u pogledu čistih tehnologija.** Širenje europskih industrija tehnologija s nultom neto stopom emisija **i osiguravanje otvorene strateške autonomije Unije** zahtijeva znatnu dodatnu kvalificiranu radnu snagu, za što su potrebna velika ulaganja u prekvalifikaciju i usavršavanje, među ostalim u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. **Konkretno**, energetska tranzicija zahtijevat će znatno povećanje broja kvalificiranih radnika u nizu sektora, uključujući energiju iz obnovljivih izvora i skladištenje energije, **mrežne tehnologije, proizvodnju baterija kao i IT/pametna rješenja za optimizaciju energetskeg sustava i upravljanje njime te ostale tehnologije dekarbonizacije industrije. U skladu sa studijama kružno gospodarstvo moglo bi doprinijeti otvaranju oko 700 000 radnih mjesta do 2030. samo u Uniji¹. Stoga je iznimno važno radna mjesta u području tehnologija s nultom neto stopom emisija učiniti privlačnima i pristupačnima, posebno u tehničkim zanimanjima, među ostalim informativnim kampanjama Unije za promicanje tehničkog i strukovnog obrazovanja, kao i radnih mjesta povezanih s kružnim gospodarstvom, upravljanjem resursima i industrijskom transformacijom te dekarbonizacijom općenito. Nadalje, potrebno je riješiti problem trenutne neusklađenosti između vještina koje posjeduju radnici iz Unije i potreba trgovačkih**

---

¹ **Rezolucija Europskog parlamenta od 10. veljače 2021. o novom akcijskom planu za kružno gospodarstvo (2020/2077(INI)) (SL C 465, 17.11.2021., str. 11.).**

društava. U skladu s Europskim strateškim planom Komisije za energetske tehnologije potrebe za kvalificiranom radnom snagom samo za proizvodnju u podsektoru vodika za gorivne članke do 2030. procjenjuju se na 180 000 osposobljenih radnika, tehničara i inženjera¹. U sektoru solarnih fotonaponskih sustava samo u proizvodnji bilo bi potrebno do 66 000 radnih mjesta. ***Osim toga, nedostatak obrazovnih programa kojima se promiču vještine potrebne za tehnologije s nultom neto stopom emisija, što također dovodi do manjka kvalificiranih radnika i nedostatka razumijevanja unutar lokalnih uprava u određenim regijama Unije, mogao bi stvoriti znatno usko grlo za održiv industrijski razvoj.***

- (65) Budući da jačanje kapaciteta za proizvodnju ključnih tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji neće biti moguće bez znatne kvalificirane radne snage, potrebno je uvesti mjere za ***integraciju*** većeg broja ljudi na tržište rada ***i te industrije i tehnička zanimanja na koja se ova Uredba odnosi učiniti privlačnijima, posebno za žene, s obzirom na to da rodna ravnoteža u zanimanjima usmjerenima na tehnologiju još ni izbliza nije ostvarena, te za mlade***, među ostalim na temelju pristupa „vještine na prvom mjestu” kao nadopune zapošljavanju na temelju kvalifikacija. ***Osim toga, trebalo bi se usmjeriti i na radnike iz trećih zemalja jer Unija privlači samo mali udio kvalificiranih migranata.*** Osim toga, u skladu s ciljevima Preporuke Vijeća o osiguravanju pravedne tranzicije prema klimatskoj neutralnosti, važna je posebna potpora za prelazak s jednog radnog mjesta na drugo ***i poticanje cjeloživotnog učenja i osposobljavanja*** za radnike u sektorima s viškom radne snage i sektorima u opadanju. To podrazumijeva ulaganje u vještine ***za sve uz istodoban ciljani pristup ranjivim skupinama. To obuhvaća skupine osoba koje ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih (NEET-ovi), radnike migrante sa zakonitim boravkom te osobe koje su isključene s tržišta rada, imaju ograničen pristup mogućnostima osposobljavanja ili su zaposlene na radnom mjestu za koje postoji rizik od nestanka ili čiji se sadržaj i zadaće znatno mijenjaju novim tehnologijama, posebno u regijama pogođenima***

---

¹ ***Europska komisija, Glavna uprava za istraživanje i inovacije, Zajednički istraživački centar, The strategic energy technology (SET) plan (Strateški plan za energetske tehnologije (SET)), Ured za publikacije, 2019., <https://data.europa.eu/doi/10.2777/04888>.***

*učincima tranzicije prema ciljevima Unije za 2030. u skladu s člankom 2. Uredbe (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća¹ i člankom 5. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/1060. Krajnji cilj trebao bi biti otvaranje kvalitetnih radnih mjesta potrebnih za tehnologije s nultom neto stopom emisija u Uniji u skladu s ciljevima za zapošljavanje i osposobljavanje u okviru europskog stupa socijalnih prava, uključujući pravedne i primjerene plaće, poboljšanje životnih i radnih uvjeta u skladu s Direktivom (EU) 2022/2041² Europskog parlamenta i Vijeća, pristup socijalnoj zaštiti, mogućnosti cjeloživotnog učenja, dobre radne uvjete na sigurnim i zdravim radnim mjestima te prava kolektivnog pregovaranja. Usavršavanje i prekvalifikacija važni su instrumenti, ali ne jamče kvalitetna radna mjesta. Nedostatak radne snage može biti i posljedica niskih plaća, neprivlačnih radnih mjesta, loših radnih uvjeta i nedostatka ulaganja u strukovno obrazovanje i osposobljavanje. Rješavanje tih problema i poboljšanje kvalitete radnih mjesta u sektorima i društvima s lošim radnim uvjetima također su važni elementi za privlačenje radnika i rješavanje problema odljeva mozgova, koji dovodi do sve većih nejednakosti među regijama, nejednakog razvoja i nejednakih kapaciteta za poticanje inovacija i otvaranje kvalitetnih radnih mjesta. Nadovezujući se na, i u cijelosti uzimajući u obzir, postojeće inicijative kao što su Pakt EU-a za vještine, analize i predviđanja potreba za vještinama na razini EU-a kao što su analize Europskog centra za razvoj strukovnog osposobljavanja, **Eurofound** i Europskog nadzornog tijela za rad te planove za sektorsku suradnju u području vještina, cilj je mobilizirati sve aktere: tijela država članica, uključujući tijela na regionalnoj i lokalnoj razini, pružatelje usluga obrazovanja i osposobljavanja, **uključujući sveučilišta, znanstveno-istraživačka sveučilišta, sveučilišta primijenjenih znanosti i sveučilišne saveze, kao i** socijalne partnere i industriju, MSP-ove, **start-up poduzeća i socijalna poduzeća** kako bi se utvrdile potrebe za vještinama, izradili programi obrazovanja i osposobljavanja te kako bi oni brzo postali operativni u velikim razmjerima. U tom pogledu strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija imaju ključnu ulogu. Države članice i Komisija **trebale bi** osigurati*

---

¹ *Uredba (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju (SL L 231, 30.6.2021., str. 1.).*

² *Direktiva (EU) 2022/2041 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o primjerenim minimalnim plaćama u Europskoj uniji (SL L 275, 25.10.2022., str. 33.).*

financijsku potporu *kako bi se ostvario njihov učinak i doseg* korištenjem sredstava iz proračuna Unije u okviru instrumenata kao što su Europski socijalni fond plus, *InvestEU*, Fond za pravednu tranziciju, Europski fond za regionalni razvoj, Mehanizam za oporavak i otpornost, Modernizacijski fond, plan REPowerEU i Program jedinstvenog tržišta.

- (66) Na temelju *lokalnih i regionalnih inicijativa i* prethodnih iskustava kao što su *centri za razvoj vještina*, Pakt za vještine EU-a i Europski savez za baterije, *ili Savez za energiju iz odobalnih obnovljivih izvora*, europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija, *koje su mreža relevantnih stručnjaka (akademije)*, trebale bi izraditi i uvesti obrazovne sadržaje i sadržaje osposobljavanja za usavršavanje i prekvalifikaciju radnika potrebnih za vrijednosne lance u području ključnih tehnologija s nultom neto stopom emisija, kao što su solarne fotonaponske i solarne termalne tehnologije, *tehnologije energije iz obnovljivih morskih izvora*, tehnologije vodika iz obnovljivih izvora i sirovine *te hvatanje i korištenje ugljika*. *Područje primjene i broj akademija trebali bi odrediti Komisija i države članice u okviru Platforme za Europu s nultom neto stopom emisija na temelju postojećih i objektivnih studija u skladu s načelom tehnološke neutralnosti te na temelju mapiranja trenutanih i predviđenih potreba u industrijama s nultom neto stopom emisija, među ostalim u regijama u tranziciji. Takvo mapiranje trebalo bi pružiti informacije o trenutnom i predstojećem nedostatku vještina u ključnim industrijama s nultom neto stopom emisija diljem Unije i načinima pružanja mogućnosti osposobljavanja u takvim industrijama. U okviru mapiranja trebalo bi analizirati i temeljni uzrok nedostatka vještina i radne snage, posebno u vezi s kvalitetom ponude radnih mjesta u industrijama s nultom neto stopom emisija, primjerice procjenom radnih uvjeta i obuhvata kolektivnog pregovaranja. Osim toga, na temelju rezultata mapiranja i postojećih studija te uz savjetovanje s platformom za nultu neto stopu emisija, Komisija bi trebala objaviti poziv na podnošenje prijedloga za pokretanje akademije za određenu tehnologiju ako se utvrdi kritična razina nedostatka vještina u odnosu na tehnologiju s nultom neto stopom emisija (akademija). Početno financiranje Unije trebalo bi biti dostupno za osnivanje akademija i omogućavanje njihova funkcioniranja kako bi postale financijski održive tri godine nakon njihova osnutka zahvaljujući financijskim doprinosima iz privatnog sektora. Potrebno je čvrsto upravljanje kako bi akademije*

što prije postale operativne i kako bi se razvili programi osposobljavanja u području tehnologija s nultom neto stopom emisija. Time se ne bi smjela dovoditi u pitanje odlučujuća uloga koju socijalni partneri i sveučilišta također mogu imati u osnivanju takvih akademija, kao što je bio slučaj sa Savezom za baterije. Posebno bi trebalo razmotriti ulogu međunarodnih i interdisciplinarnih sveučilišnih saveza, kao što je Transform4Europe, kako bi se postigli ujednačeniji i zajednički standardi u aktivnostima osposobljavanja, prekvalifikacije ili usavršavanja. Općenito, prednost bi trebalo dati i korištenju već postojećih istraživačkih i nastavnih infrastruktura.

- (66.a) Jedan od ciljeva akademija trebao bi biti doprinos reindustrijalizaciji i dekarbonizaciji Unije, kao i njezinoj otvorenoj strateškoj autonomiji. Akademije bi također trebale odgovoriti na potrebu za tehnologijama s nultom neto stopom emisija s visokim socijalnim i klimatskim standardima, koje su proizvedene u Uniji. Akademije bi se trebale osnovati do 31. prosinca 2024. i pružati nastavne sadržaje na što većem broju jezika institucija Unije kako bi se postigla geografska ravnoteža među državama članicama. One bi do 31. prosinca 2025. trebale početi širiti početni nastavni sadržaj među relevantnim pružateljima usluga obrazovanja i osposobljavanja u državama članicama, kao što su sveučilišta, znanstveno-istraživačka sveučilišta, sveučilišta primijenjenih znanosti i sveučilišni savezi, poduzeća koja pružaju takve usluge obrazovanja i osposobljavanja, uključujući MSP-ove, start-up poduzeća i socijalna poduzeća, socijalne partnere te voditelje osposobljavanja. Svaka akademija trebala bi nastojati omogućiti osposobljavanje i obrazovanje za 100 000 polaznika u roku od tri godine od osnivanja, uzimajući u obzir opseg utvrđenog nedostatka vještina, što može dovesti do variranja broja polaznika po akademiji. Akademije bi trebale doprinijeti dostupnosti vještina potrebnih za tehnologije s nultom neto stopom emisija, među ostalim u MSP-ovima. Obrazovnim sadržajem trebalo bi uzeti u obzir već postojeće programe učenja razvijene u okviru lokalnog pakta za vještine i centara profesionalne izvrsnosti te bi on trebao biti usmjeren na sve razine obrazovanja i kvalifikacija i sve radnike, uključujući naučnike, duž lanca vrijednosti u predmetnim sektorima, pri čemu se uzimaju u obzir sve uzastopne industrijske faze, od konstrukcije proizvoda (ili usluge) do faze proizvodnje, uključujući recikliranje i ponovnu uporabu materijala, pri čemu se uzimaju u obzir sva različita zanimanja u cijelom*

lancu vrijednosti. Taj bi sadržaj trebao uključivati i module učenja s relevantnim informacijama o zdravlju i sigurnosti na radu za svaku pojedinu tehnologiju, kao i opće relevantne informacije o pravima radnika i radnim uvjetima, među ostalim o radnom vremenu i pravima radnika na informiranje i savjetovanje. Taj bi sadržaj, prema potrebi, pružatelji usluga obrazovanja i osposobljavanja mogli dodatno prilagoditi nacionalnom pravu, primjenjivim kolektivnim ugovorima te teritorijalnim i sektorskim posebnostima. Obrazovni sadržaj trebao bi biti usmjeren i na zaposlenike u nacionalnim i lokalnim upravama (posebno one koji su odgovorni za izdavanje dozvola, procjenu učinka i propise o novim tehnologijama), čime bi se doprinijelo izgradnji kapaciteta među nacionalnim upravama i smanjenju razlika među državama članicama.

- (66.b) Države članice trebale bi upotrebljavati i uvoditi obrazovni sadržaj koji su akademije razvile u okviru postojećih instrumenata, kao što je pojačana Garancija za mlade, čiji je cilj, među ostalim, pružanje obrazovanja i osposobljavanja mladima koji nisu zaposleni, ne školuju se i ne osposobljavaju, kao i u okviru postojećih programa mentorstva. Kako bi se osigurala transparentnost i prenosivost vještina i mobilnost radnika te kako bi se državama članicama pružila pomoć u tim naporima, europske akademije razvit će i uvesti sustav kvalifikacija, uključujući mikrokvalifikacije, kojim će se obuhvatiti obrazovna postignuća. Te kvalifikacije trebale bi se izdati u obliku europskih vjerodajnica za učenje koje se mogu integrirati u EUROPASS i prema potrebi uključiti u nacionalne kvalifikacijske okvire. Države članice trebalo bi poticati na to da se koriste sadržajem koji su razvile akademije radi potpore stalnoj prekvalifikaciji i usavršavanju i odgovarajući pružatelji usluga obrazovanja i osposobljavanja na njihovu državnom području u okviru nacionalnih programa i financiranja sredstvima Unije, među ostalim iz Europskog socijalnog fonda plus, pojačane Garancije za mlade, Mehanizma za oporavak i otpornost, Europskog fonda za regionalni razvoj, Mehanizma za pravednu tranziciju, Modernizacijskog fonda i Instrumenta za tehničku potporu, te da podupiru integraciju žena u skladu s europskom strategijom za rodnu ravnopravnost kako bi se riješilo pitanje rodnih stereotipa u kontekstu obrazovanja i zaposlenja. Europska mreža službi za zapošljavanje može imati važnu ulogu u korištenju obrazovnog sadržaja za programe osposobljavanja koje provode akademije na kojima se poučavaju vještine*

u stvaranju i uvođenju europskih profila zanimanja te pružanjem informacija o njima nacionalnim službama za zapošljavanje.

- (66.c) *Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija trebala bi pomoći u usmjeravanju rada akademija, osigurati da je sadržaj akademija u skladu s nedostatkom vještina utvrđenim u okviru mapiranja i pružati usluge nadzora. Države članice trebale bi osigurati da imenovani nacionalni predstavnik može djelovati kao poveznica između relevantnih nacionalnih ministarstava i nadležnih tijela država članica te nacionalnih socijalnih partnera i predstavnika industrije. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija trebala bi prikupljati podatke o napretku različitih akademija i do kraja 2026. izraditi pregledno izvješće o uvođenju programa za učenje i o broju polaznika koji koriste programe akademija, razvrstane po industrijskom sektoru, spolu, dobi te razini obrazovanja i kvalifikacija.*
- (67) Iako su u odsutnosti posebnih odredaba prava Unije kojima se uvode minimalni zahtjevi u pogledu osposobljavanja za pristup određenoj reguliranoj profesiji ili njezino obavljanje države članice nadležne odlučiti o tome hoće li i kako regulirati određenu profesiju, nacionalna pravila kojima se uređuje pristup reguliranim profesijama ne smiju biti neopravdana ili neproporcionalna prepreka ostvarivanju tih temeljnih prava. Nadležnost za reguliranje pristupa određenoj profesiji mora se obavljati u granicama načela nediskriminacije i proporcionalnosti u skladu s Direktivom (EU) 2018/958 Europskog parlamenta i Vijeća [1](#). U svojoj procjeni države članice trebale bi uzeti u obzir sve štetne učinke koje bi reguliranje ili profesije mogle imati na dostupnost vještina u industriji s nultom neto stopom emisija i nastojati u najvećoj mogućoj mjeri ograničiti reguliranje u tim područjima.
- (68) Kad se na temelju programa za učenje koje su izradile [1](#) akademije stječu kvalifikacije koje bi bile od pomoći, *među ostalim* osobama koje traže pristup određenoj reguliranoj profesiji, države članice i *poslodavci* trebaju prihvatiti te kvalifikacije kao dostatan dokaz navedenih znanja, vještina i kompetencija kako bi se olakšala mobilnost u strateškim profesijama u području industrije s nultom neto stopom emisija.
- (68a) *Doprinos tehnologija s nultom neto stopom emisija ciljevima Unije za dekarbonizaciju može se ostvariti tek kad se te tehnologije uvedu. To će se uvođenje u određenoj mjeri vjerojatno dogoditi u privatnim kućanstvima, no*

većina dekarbonizacije vjerojatno će se ostvariti dekarbonizacijom industrijskih postupaka. Kako bi se osigurala ulaganja za takvu dekarbonizaciju u Uniji, što je ključno za osiguranje dobrih radnih mjesta i prosperiteta u Uniji, kao i za ispunjavanje ciljeva Unije za dekarbonizaciju, ključno je da se time pridonese poboljšanju investicijske klime za industriju u Uniji.

- (69) Na razini Unije trebala bi se uspostaviti Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija, koja bi se sastojala od država članica *i Europskog parlamenta* te kojom bi predsjedala Komisija. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija može pružati savjete i pomoć Komisiji i državama članicama u pogledu određenih pitanja i biti referentno tijelo u okviru kojeg Komisija i države članice koordiniraju svoje djelovanje i razmjenjuju informacije o pitanjima povezanima s ovom Uredbom. Nadalje, Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija trebala bi obavljati zadaće navedene u različitim člancima ove Uredbe, osobito u vezi s izdavanjem dozvola, uključujući jedinstvene kontaktne točke, strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija, koordinaciju *i pristup financiranju*, pristup tržištima i vještinama te *regulatorna izolirana okruženja* za inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija *i druge inovativne tehnologije*. Platforma za *Europu s nultom neto stopom emisija trebala bi* prema potrebi *moći osnivati* stalne ili privremene podskupine i pozvati treće strane kao što su stručnjaci ili predstavnici industrija s nultom neto stopom emisija.
- (70) Kao dio industrijskog plana u okviru zelenog plana Komisija je najavila da namjerava sklopiti partnerstva za tehnologije s nultom neto stopom emisija koja će obuhvatiti tehnologije s nultom neto stopom emisija. *Suradnjom u okviru takvih partnerstava vjerojatno će se promicati globalno usvajanje* tehnologija s nultom neto stopom emisija *kako bi se poduprla uzajamno osnažujuća partnerstva između Unije i trećih zemalja, što uključuje održiva ulaganja i tehničku pomoć. Partnerstva za tehnologije s nultom neto stopom emisija također mogu doprinijeti diversifikaciji i otpornosti opskrbe Unije tehnologijama s nultom neto stopom emisija i njihovim sastavnim dijelovima, poboljšati razmjenu informacija između Unije i njezinih partnera o razvoju tehnologija s nultom neto stopom emisija i poduprijeti industrije EU-a s nultom neto stopom emisija u pristupu globalnom tržištu čiste energije, uz istodobno podupiranje novih industrija u području tehnologija čiste energije u trećim*

zemljama s jasnim komparativnim prednostima. Komisija i države članice u okviru *Platforme za Europu s nultom neto stopom emisija trebale bi* koordinirati partnerstva i raspravljati o postojećim relevantnim partnerstvima i procesima kao što su zelena partnerstva, dijalozi o energiji i drugi oblici postojećih bilateralnih ugovornih aranžmana, kao i o potencijalnim sinergijama s odgovarajućim bilateralnim sporazumima između država članica i trećih zemalja. Sporazumi s trećim zemljama, uključujući partnerstva za tehnologije s nultom neto stopom emisija, trebali bi odražavati temeljne vrijednosti i ciljeve *Unije*, posebno u pogledu promicanja radnih standarda i *međunarodnih standarda zaštite okoliša u tim zemljama*. Nadalje, *cilj partnerstava za industriju za tehnologije s nultom neto stopom emisija trebao* bi biti usmjeren na doprinos industrijskoj transformaciji u cijelom lancu vrijednosti *Unijinih* poduzeća i poduzeća iz trećih zemalja, uz istodobno osiguravanje otvorenih tržišta i poštene trgovine.

- (71) Unija bi trebala nastojati diversificirati međunarodnu trgovinu i ulaganja u tehnologije s nultom neto stopom emisija *stvarajući uzajamno* osnažujuća partnerstva, oslanjajući se na planove održivog razvoja svojih partnera, relevantne standarde u području okoliša i ljudskih prava, uz istodobno promicanje visokih društvenih, *radnih* i ekoloških standarda na globalnoj razini. *To* bi se trebalo postići u bliskoj suradnji i partnerstvu sa zemljama sličnih stavova *putem* postojećih sporazuma ili novih strateških dogovora. *Slično tomu, trebalo bi pojačati međunarodnu suradnju u području* istraživačkih i inovacijskih aktivnosti za razvoj i uvođenje tehnologija s nultom neto stopom emisija u bliskoj suradnji sa zemljama partnerima na otvoren i *uravnotežen način, uzimajući u obzir strateške interese i potrebe Unije.*
- (71a) *U svojem govoru o stanju Unije 2023., predsjednica Komisije najavila je da će provjeru konkurentnosti provoditi neovisni odbor. Taj bi se rad trebao temeljiti na tekućem radu u pogledu regulatornog opterećenja koje proizlazi iz prava Unije i nacionalnog prava i njegova učinka na konkurentnost industrije Unije, uključujući industrije s nultom neto stopom emisija. Kako bi se taj rad olakšao, ovom se Uredbom osniva Europski znanstveni savjetodavni odbor za preispitivanje i regulatorno opterećenje. Savjetodavni odbor trebao bi na temelju pojedinačnih slučajeva izraditi znanstveno utemeljene savjete o učinku regulatornog opterećenja u Uniji.*

- (72) Kad se ovlasti za donošenje zakonodavnih akata u skladu s člankom 290. Ugovora *o funkcioniranju Europske unije (UFEU)* delegiraju Komisiji u skladu s ovom Uredbom, posebno je važno da Komisija u okviru svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.¹ Osobito, u cilju osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kad i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (73) U slučaju da bilo koje mjere predviđene ovom Uredbom čine državnu potporu, odredbama koje se odnose na te mjere ne dovodi se u pitanje primjena članaka 107. i 108. UFEU-a.
- (74) S obzirom na to da cilj ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog njezina opsega ili učinaka djelovanja on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Poglavlje I.

Predmet, područje primjene i definicije

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se Uredbom uspostavlja okvir mjera *za osiguravanje koordiniranog pristupa u cijeloj Uniji inovacijama* i povećanju kapaciteta za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija *te komponenata, materijala i strojeva duž lanaca opskrbe tih*

---

¹ *Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva (SL L 123, 12.5.2016., str. 1.).*

tehnologija koji su neophodni za njihovu proizvodnju i funkcioniranje u Uniji kako bi se:

- (a) doprinijelo Unijinim *klimatskim ciljevima i cilju klimatske neutralnosti*, kako je utvrđeno u Uredbi (EU) 2021/1119;
- (b) *potaknula međunarodna industrijska konkurentnosti Unije kako bi se doprinijelo otvaranju kvalitetnih radnih mjesta;*
- (c) *poboljšao pristup Unije sigurnoj i održivoj opskrbi tehnologijama s nultom neto stopom emisija;*
- (d) *ojačala otvorena strateška autonomija Unije;*
- (e) *zaštitila otpornost odgovarajućih lanaca opskrbe Unije; i*
- (f) *postigla dekarbonizaciju gospodarstva i društva Unije.*

2. Za postizanje glavnog cilja iz stavka 1. ova Uredba sadržava mjere kojima se osigurava:

- (a) *smanjenje strateških ovisnosti* u Uniji o strateškim tehnologijama s nultom neto stopom emisija *te o sastavnim dijelovima, materijalima i strojevima duž lanaca opskrbe tih tehnologija koji su neophodni za njihovu proizvodnju i funkcioniranje i koji do 2030. dosegnu proizvodni kapacitet koji odgovara:*
  - i. *najmanje 40 % Unijinih godišnjih potreba za uvođenjem odgovarajućih tehnologija potrebnih za postizanje klimatskih i energetske ciljeva Unije, na temelju tehnološke primjene planirane u cijeloj Uniji u skladu s nacionalnim energetske i klimatske planovima koje su*

*pripremile i dostavile države članice u skladu s
Uredbom (EU) 2018/1999; i*

ii. najmanje 25 % globalne potražnje za odgovarajućim tehnologijama;

(b) *zajamčenom* slobodnom kretanju tehnologija s nultom neto stopom emisija *i povezanim uslugama* stavljenim na *unutarnje* tržište.

3. Ako na temelju izvješća iz članka 35. Komisija zaključi da Unija vjerojatno neće postići ciljeve utvrđene u *stavcima 1. i 2.*, procjenjuje izvedivost i proporcionalnost predlaganja mjera ili izvršavanja svojih ovlasti na razini Unije radi postizanja tih ciljeva. *Komisija posebno procjenjuje mogućnost utvrđivanja detaljnijih ciljeva za ključne tehnologije i sastavne dijelove, među ostalim putem delegiranih akata u skladu s člankom 33. kojima se dopunjuje ova Uredba, kako bi se osiguralo postizanje tih ciljeva. Komisija se savjetuje s Platformom za Europu s nultom neto stopom emisija kako bi utvrdila koje mjere ili ovlasti treba primijeniti.*

Članak 2.

Područje primjene

Izuzev članaka 26. i 27. ove Uredbe, koji se primjenjuju na inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija, ova se Uredba primjenjuje na tehnologije s nultom neto stopom emisija, kako je navedeno u članku 3.a stavku 1., te na sastavne dijelove, materijale i strojeve duž lanaca opskrbe tih tehnologija koji su neophodni za njihovu proizvodnju i funkcioniranje. Sirovine, prerađeni materijali i sastavni dijelovi koji su obuhvaćeni područjem primjene Uredbe (EU) .../... [umetnuti bilješku s upućivanjem na objavu Uredbe o kritičnim sirovinama] i područjem primjene Uredbe (EU) 2023/1781 izuzimaju se iz područja primjene ove Uredbe.

Članak 3.

Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) „tehnologije s nultom neto stopom emisija” znači *tehnologije navedene u članku 3.a stavku 1.*;

- (b) „sastavni dio” znači proizvedeni *dio konačnog proizvoda tehnologije s nultom neto stopom emisija*;
- (ba) „materijali” znači *sve sirovine ili obrađeni materijali potrebni za proizvodnju komponente tehnologije s nultom neto stopom emisija ili konačnog proizvoda*;
- (c) „inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija” znači tehnologije *koje obuhvaćaju istinske inovacije, koje trenutačno nisu dostupne na unutarnjem tržištu i koje barem na jedan način poboljšavaju dominantnu usporedivu tehnologiju s nultom neto stopom emisija, kao i svaka tehnologija uključena u Strateški plan za energetska tehnologija iz članka 26.d*;
- (ca) „druge inovativne tehnologije” znači *tehnologije koje imaju potencijal omogućiti prijelaz na klimatski neutralno i čisto gospodarstvo i smanjiti strateške ovisnosti i koje sadržavaju istinske inovacije koje trenutačno nisu dostupne na unutarnjem tržištu, a dovoljno su napredne za ispitivanje u kontroliranom okruženju*;
- (cb) „predkomercijalne inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija” znači *inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija koje nisu komercijalno dostupne, ali su dovoljno napredne da se mogu testirati u kontroliranom okruženju*;
- (cc) „nove komercijalne inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija” *inovativne su tehnologije s nultom neto stopom emisija koje još nisu dostupne na širokoj komercijalnoj osnovi, koje imaju nizak tržišni udio, koje barem na jedan način poboljšavaju dominantne usporedive tehnologije i koje nose jasan stupanj rizika kada su uključene u javnu nabavu*;
- (cd) „predkomercijalna nabava” znači *nabava predkomercijalnih inovativnih tehnologija s nultom neto stopom emisija koje uključuju podjelu rizika i koristi pod tržišnim uvjetima te konkurentni razvoj u fazama u kojima postoji jasna podjela između razvojnih aktivnosti nabavljenih proizvoda i uvođenja komercijalnih količina krajnjih proizvoda*;
- (ce) „javna nabava inovativnih rješenja” znači *nabava za koju javni naručitelji djeluju kao početni kupac za komercijalne inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija i koja može uključivati ispitivanje sukladnosti*;

- (d) „projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija” znači planirano industrijsko postrojenje odnosno proširenje ili prenamjena postojećeg postrojenja **za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija, konačnih proizvoda ili sastavnih dijelova, materijala ili strojeva duž lanaca opskrbe tih tehnologija koji su neophodni za njihovu proizvodnju i funkcioniranje;**
- (e) „strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija” znači projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija **koji je odabran u skladu s kriterijima utvrđenima u članku 10.;**
- (ea) „dolina industrije s nultom neto stopom emisija” ili „dolina” znači **određeno zemljište koje je država članica odredila u svrhu promicanja izgradnje ili proširenja proizvodnih postrojenja u lancu opskrbe industrije s nultom neto stopom emisija;**
- (f) „postupak izdavanja dozvola” znači postupak koji obuhvaća sve relevantne administrativne dozvole za planiranje, izgradnju i proširenje projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, **kao što su strateški projekti s nultom neto stopom emisija,** te upravljanje njima, uključujući prema potrebi građevinske dozvole, dozvole za uporabu kemikalija i dozvole za priključenje na mrežu, procjene utjecaja na okoliš i odobrenja, kao i sve administrativne zahtjeve i postupke, od **zaprimanja** ■ zahtjeva u nacionalnom nadležnom tijelu do obavijesti odgovornog nacionalnog nadležnog tijela **ili, prema potrebi, odgovornog operatora mreže o ishodu postupka;**
- (g) „sveobuhvatna odluka” znači odluka ili niz odluka koje donose tijela države članice, ne uključujući sudove, u kojima se određuje je li nositelj projekta ovlašten za provedbu projekta proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, ne dovodeći u pitanje nijednu odluku donesenu u kontekstu upravnog žalbenog postupka;
- (h) „nositelj projekta” znači bilo koje poduzeće ili konzorcij poduzeća koja razvijaju projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija ili strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija;

■

- (ia) „regulatorno izolirano okruženje s nultom neto stopom emisija” znači sustav u kojem poduzeća mogu ispitivati inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija i druge inovativne tehnologije u kontroliranom stvarnom okruženju u skladu s određenim planom koji je izradilo i koji prati nadležno tijelo;
- (k) „predmetno tijelo” znači tijelo koje je u skladu s nacionalnim pravom nadležno za izdavanje dozvola i odobrenja povezanih s planiranjem, projektiranjem i izgradnjom objekata, uključujući energetska infrastrukturu;
- (l) „postupak javne nabave” znači jedno od sljedećeg:
- i. bilo koja vrsta postupka dodjele ugovora obuhvaćenog Direktivom 2014/24/EU za sklapanje ugovora o javnoj nabavi ili Direktivom 2014/25/EU za sklapanje ugovora o nabavi robe, radovima i uslugama;
  - ii. postupak za dodjelu koncesije za radove ili koncesije za usluge obuhvaćen Direktivom 2014/23/EU;
- (m) „javni naručitelj” u kontekstu postupaka javne nabave znači javni naručitelj kako je definiran u članku 6. Direktive 2014/23/EU, članku 2. stavku 1. točki 1. Direktive 2014/24/EU i članku 3. Direktive 2014/25/EU;
- (n) „naručitelj” u kontekstu postupaka javne nabave znači naručitelj kako je definiran u članku 7. Direktive 2014/23/EU i članku 4. Direktive 2014/25/EU;
- (o) „ugovor” u kontekstu postupaka javne nabave znači javni ugovor kako je definiran u članku 2. stavku 1. točki 5. Direktive 2014/24/EU, „ugovori” u skladu s definicijom „ugovora o nabavi robe, radovima i uslugama” u članku 2. točki 1. Direktive 2014/25/EU te „koncesije” kako su definirane u članku 5. točki 1. Direktive 2014/23/EU;
- (p) „dražba” znači mehanizam za postupke konkurentnog nadmetanja koji nisu obuhvaćeni definicijom „koncesija” u skladu s člankom 5. točkom 1. Direktive 2014/23/EU;
- (q) „kapacitet utiskivanja CO₂” znači količina CO₂ koja se godišnje može utisnuti u operativni skladišni geoprostor, dozvoljen u skladu s Direktivom 2009/31/EZ,

uključujući slane vodonosnike sa sredstvima za hvatanje i transport CO₂ do lokacije i u svrhu smanjenja emisija ili povećanja uklanjanja ugljika, osobito iz velikih industrijskih postrojenja, i koja se mjeri u tonama godišnje;

- (qa) „mreže za transport CO₂” znači multimodalna infrastruktura za transport CO₂, među ostalim mreža cjevovoda, uključujući pripadajuće kompresorske postaje, za transport CO₂ do mjesta skladištenja;*
- (r) „integracija energetskeg sustava” znači rješenja za planiranje cjelokupnog energetskeg sustava i upravljanje njime u okviru više nositelja energije, infrastruktura i sektora potrošnje stvaranjem čvršćih veza među njima radi pružanja nefosilnih, pouzdanih i resursno učinkovitih energetskeg usluga uz što manji trošak za društvo;*
- (s) „proizvodni kapacitet” znači ukupni izlazni kapacitet tehnologija s nultom neto stopom emisija proizveden u okviru projekta proizvodnje. Ako se u okviru projekta proizvodnje ne proizvode gotovi proizvodi nego određeni sastavni dijelovi ili određeni strojevi koji se prvenstveno koriste za proizvodnju tih proizvoda, proizvodni kapacitet odnosi se na izlazni kapacitet gotovog proizvoda za čiju bi se proizvodnju koristili ti sastavni dijelovi ili određeni strojevi.*

Članak 3.a

Tehnologije s nultom neto stopom emisija

1. Tehnologije s nultom neto stopom emisija obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe su:

- (a) tehnologije koje se upotrebljavaju za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora kako su definirane u Direktivi (EU) 2018/2001;*
- (b) tehnologije koje se upotrebljavaju za proizvodnju energije nuklearnom fisijom i fuzijom, uključujući tehnologije nuklearnog gorivnog ciklusa;*
- (c) tehnologije skladištenja energije.*
- (d) tehnologije uklanjanja, hvatanja, prijevoza, utiskivanja, skladištenja i upotrebe ugljikovog dioksida (CO₂), metana (CH₄) i dušikovog oksida (N₂O);*
- (e) tehnologije infrastrukture za transport vodika (H₂),*
- (f) tehnologije elektrolizatora i gorivnih članaka,*
- (g) električna energija, vodik (H₂), održiva alternativna goriva kako su*

definirana u Uredbi (EU) .../... (u SL treba umetnuti upućivanje na Direktivu održiva goriva u pomorskom prometu | 2021/0210(COD)) i tehnologije pogona vjetra za prijevoz;

- (h) tehnologije električnog punjenja za prijevoz;*
- (i) vodik (H₂), održiva alternativna goriva kako su definirana u Uredbi (EU) .../... (u SL treba umetnuti upućivanje na ... [Uredba Refuel Aviation 2021/0205(COD)], tehnologije proizvodnje i infrastrukture opskrbe biometanom (CH₄);*
- (j) tehnologije dizalica topline;*
- (k) tehnologije za energetske učinkovitost;*
- (l) tehnologije distribucije toplinske energije i električnih mreža;*
- (m) tehnologije upravljanja energijom;*
- (n) visokoučinkovite tehnologije industrijskog procesa i elektrifikacije za industrije s velikom potrošnjom energije i visokim emisijama ugljika;*
- (o) tehnologije proizvodnje biomaterijala, uključujući tehnologije za proizvodnju kemikalija na biološkoj osnovi;*
- (p) tehnologije recikliranja.*

- 2. U roku od šest mjeseci nakon roka za podnošenje svih nacionalnih energetske i klimatskih planova u skladu s člankom 3. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1999 i u roku od šest mjeseci nakon roka za podnošenje svakog ažuriranja ažuriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova u skladu s člankom 14. stavkom 2. te uredbe Komisija ocjenjuje popis tehnologija s nultom neto stopom emisija iz stavka 1. ovog članka i može predložiti delegirane akte u skladu s člankom 33. ove Uredbe, kojima se taj popis izmjenjuje kako bi se osiguralo da on odražava tehnološke potrebe koje proizlaze iz nacionalnih energetske i klimatskih planova država članica.*

Poglavlje II.

Uvjeti koji omogućuju proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija

ODJELJAK I.

POJEDNOSTAVNENJE ADMINISTRATIVNIH POSTUPAKA I POSTUPAKA IZDAVANJA DOZVOLA

Članak 4.

Jedinstvena kontaktna točka

1. Do ... [tri mjeseca **od** datuma stupanja na snagu ove Uredbe] države članice imenuju **ili osnivaju jedinstveno** nadležno tijelo (**imenovano tijelo**). **Imenovano tijelo** bit će odgovorno za olakšavanje i koordinaciju postupka izdavanja dozvola za projekte proizvodnje tehnologija ■ te za pružanje savjeta o smanjenju administrativnog opterećenja u skladu s člankom 5.
2. **Imenovano** tijelo ■ jedina je kontaktna točka za nositelja projekta u postupku izdavanja dozvola i donošenja sveobuhvatne odluke o određenom projektu te koordinira zahtjeve za dostavu svih relevantnih dokumenata i informacija.
3. Odgovornosti **imenovanog** tijela iz stavka 1. ili s njima povezane zadaće mogu se delegirati ili dati na izvršenje drugom tijelu za bilo koji projekt pod sljedećim uvjetima:
  - (a) **imenovano** tijelo obavješćuje nositelja projekta o delegiranju;
  - (b) samo jedno tijelo odgovorno je za pojedini projekt;
  - (c) samo jedno tijelo koordinira dostavu svih relevantnih dokumenata i informacija.
4. Nositeljima projekata dopušteno je u elektroničkom obliku dostaviti relevantne dokumente za postupak izdavanja dozvola.
5. **Imenovano** tijelo uzima u obzir sve provedene valjane studije te dozvole ili odobrenja izdana za određeni projekt prije nego što je projekt ušao u postupak izdavanja dozvola u skladu s ovim člankom te ne zahtijeva dvostruke studije ni

dozvole ili odobrenja ako nije drukčije propisano pravom Unije.

6. **Imenovano** tijelo podnositeljima zahtjeva osigurava jednostavan pristup informacijama i jednostavnim postupcima za rješavanje sporova u vezi s postupkom izdavanja dozvola i izdavanjem dozvola za izgradnju ili proširenje projekata, uključujući prema potrebi alternativne mehanizme za rješavanje sporova.
7. Države članice osiguravaju da su **predmetna nacionalna tijela i druga nadležna tijela** odgovorna za **bilo koji korak u postupku** izdavanja dozvola, uključujući sve postupovne korake, **imaju** dovoljno kvalificiranog osoblja i dovoljno potrebnih financijskih, tehničkih i tehnoloških resursa, među ostalim za usavršavanje i prekvalifikaciju, za učinkovito obavljanje svojih zadaća u skladu s ovom Uredbom.
8. Platforma iz članka 28. i 29. periodički razmatra provedbu ovog odjeljka i članka 12. i 13. te razmjenjuje najbolje načine za organizaciju nacionalnih nadležnih tijela i ubrzanje postupaka izdavanja dozvola.
  - 8.a **Države članice razmatraju povećanje izravne potpore imenovanom tijelu u okviru nacionalnih planova za oporavak i otpornost. Komisija pruža tehničku potporu imenovanom tijelu i državama članicama za provedbu postupka izdavanja dozvola.**
  - 8.b **Imenovano tijelo određuje i stavlja na raspolaganje detaljne zahtjeve i opseg traženih informacija od nositelja projekta prije početka postupka izdavanja dozvola.**

Članak 5.

Dostupnost informacija na internetu

Države članice na centraliziran i pristupačan način na internetu pružaju sljedeće informacije o administrativnim postupcima koji se odnose na projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija:

- (a) postupak izdavanja dozvola;
- (b) usluge financiranja i ulaganja;
- (c) mogućnosti financiranja na razini Unije i države članice;

- (d) usluge podrške poslovanju, koje među ostalim uključuju prijavu poreza na dobit, lokalne porezne zakone, radno pravo.

Članak 5.a

Ubrzanje provedbe

1. *Države članice i, prema potrebi, Komisija poduzimaju aktivnosti za ubrzanje i privlačenje javnih i privatnih ulaganja u projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija. Te aktivnosti mogu uključivati, ne dovodeći u pitanje članak 107. i članak 108. UFEU-a, pružanje i koordinaciju potpore projektima proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija u kojima se javljaju poteškoće u pristupu financiranju. Komisija i države članice osiguravaju da se ta potpora pruži nositelju projekta u roku od šest mjeseci od podnošenja zahtjeva za projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija.*
2. *Države članice pružaju administrativnu i operativnu potporu projektima proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija koji se nalaze na njihovu teritoriju kako bi njihova provedba, pridajući posebnu pozornost MSP-ovima uključenima u projekte, bila brža i učinkovitija, među ostalim na sljedeće načine:*
  - (a) *pružanjem pomoći u ispunjenju primjenjivih administrativnih obveza i obveza izvješćivanja;*
  - (b) *pružanjem pomoći nositeljima projekata da bi se dodatno povećala prihvaćenost projekata u javnosti;*
  - (c) *pružanjem pomoći nositeljima projekata tijekom postupka izdavanja dozvola, posebno za MSP-ove.*

Osim potpore koju pružaju države članice, Komisija strateškim projektima za tehnologije s nultom neto stopom emisija pruža pomoć kako je navedeno u prvom podstavku.

U tu svrhu, države članice osiguravaju da relevantna administrativna tijela raspolazu odgovarajućim resursima i osobljem kako bi mogli odgovoriti u primjenjivim rokovima na buduće zahtjeve.
3. *Komisija do 31. prosinca 2024. Europskom parlamentu i Vijeću predlaže sredstva za koordinaciju različitih izvora javnog financiranja Unije i država članica za*

projekte proizvodnje tehnologije s nultom neto stopom emisija s ciljem ubrzanja njihova uvođenja.

Članak 6.

Trajanje postupka izdavanja dozvola

1. Postupak izdavanja dozvola za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija ne smije premašiti nijedan od sljedećih rokova:
  - (a) **9** mjeseci za izgradnju projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija s godišnjim proizvodnim kapacitetom manjim od 1 GW;
  - (b) **12** mjeseci za izgradnju projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija s godišnjim proizvodnim kapacitetom većim od 1 GW.
2. Za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija za koje se godišnji proizvodni kapacitet ne mjeri u GW postupak izdavanja dozvola ne smije trajati dulje od **12** mjeseci.
3. Za povećanje proizvodnih kapaciteta u postojećim proizvodnim postrojenjima rokovi iz stavaka 1. i 2. upola su kraći.
4. U iznimnim slučajevima, ako to zahtijeva priroda, složenost, lokacija ili veličina predloženog projekta, nadležna tijela u pojedinačnom slučaju mogu produljiti rokove iz stavaka 1. i 2. za najviše mjesec dana prije njihova isteka.

Ako nadležna tijela smatraju da iz predloženog projekta proizlazi izniman rizik za zdravlje i sigurnost radnika ili cjelokupnog stanovništva i ako je potrebno dodatno vrijeme da bi se utvrdilo jesu li uvedene odgovarajuće zaštitne mjere, mogu u pojedinačnom slučaju produljiti te rokove za dodatnih šest mjeseci prije njihova isteka.
5. I u jednom i u drugom slučaju **imenovano** tijelo pisanim putem obavještava nositelja projekta o razlozima produljenja i datumu kad se očekuje sveobuhvatna odluka.
6. Najkasnije mjesec dana nakon primitka zahtjeva za izdavanje dozvole nadležna tijela potvrđuju valjanost zahtjeva ili, ako nositelj projekta nije dostavio sve potrebne informacije za obradu zahtjeva, traže od nositelja projekta da dostavi cjelovit zahtjev

u roku od 14 dana od tog zahtjeva. Početkom postupka izdavanja dozvola smatra se datum kad je **imenovano** tijelo **prvotno primilo zahtjev**.

7. Najkasnije mjesec dana nakon datuma potvrde valjanosti zahtjeva **imenovano** tijelo izrađuje detaljan raspored postupka izdavanja dozvole u bliskoj suradnji s nositeljem projekta i drugim predmetnim tijelima. **Imenovano** tijelo **objavljuje raspored na internetskim stranicama sa slobodnim pristupom**.
8. Rokovima utvrđenima u ovom članku ne dovode se u pitanje obveze koje proizlaze iz prava Unije i međunarodnog prava, kao ni upravni žalbeni postupci i pravna sredstva pred sudom.
9. Rokovima utvrđenima u ovom članku za sve postupke izdavanja dozvola ne dovode se u pitanje bilo koji kraći rokovi koje utvrde države članice.
- 9.a** ***Imenovano tijelo osigurava da se u slučaju izostanka odgovora odgovarajućih administrativnih tijela u propisanim rokovima navedenima u ovom članku smatra da su određeni prijelazni koraci odobreni, osim ako načelo administrativnog prešutnog odobrenja ne postoji u nacionalnom pravnom poretku. Ovaj se stavak primjenjuje i na konačne odluke o ishodu postupka. Kad se konačna odluka o ishodu postupka donese, nositelju projekta šalje se izričita obavijest o prešutnom odobrenju u roku od tjedan dana od stupanja na snagu prešutnog odobrenja. Sve odluke, uključujući obavijest o prešutnom odobrenju, moraju biti javno dostupne.***
- 9.b** ***U skladu s ovom Uredbom Komisija donosi smjernice za utvrđivanje minimalnog skupa zahtjeva za izdavanje dozvola koje države članice moraju ispuniti u pogledu projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, posebno kako bi se pojednostavnio pripremni rad za nositelje projekta koji podnose proizvodne projekte, a upravama olakšalo davanje uputa za zahtjeve.***

Članak 7.

Procjene utjecaja na okoliš i odobrenja

1. Ako se procjena utjecaja na okoliš mora provesti u skladu s člancima od 5. do 9. Direktive 2011/92/EU, dotični nositelj projekta traži mišljenje nadležnog tijela iz članka 4. o opsegu i podrobnosti informacija koje trebaju biti navedene u izvješću o procjeni utjecaja na okoliš u skladu s člankom 5. stavkom 1. navedene direktive.

Nacionalno nadležno tijelo izdaje mišljenje iz prvog podstavka što prije, odnosno u roku od najviše **20** dana **bez iznimke** od podnošenja zahtjeva nositelja projekta, **pod uvjetom da taj zahtjev uključuje svu potrebnu dokumentaciju. Nadležna tijela nositelju projekta na početku njihova zahtjeva dostavljaju popis potrebne dokumentacije, nastoje pojednostavniti postupak i usmjeravati nositelja projekta kroz postupak.**

2. Ako obveza procjene utjecaja na okoliš istodobno proizlazi iz Direktive 2011/92/EU, Direktive 92/43/EEZ, Direktive 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, Direktive 2000/60/EZ, Direktive 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹, Direktive 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća², Direktive 2010/75/EU ili Direktive 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća³, nacionalno nadležno tijelo osigurava koordinirane ili zajedničke postupke kako bi se ispunili zahtjevi navedenog zakonodavstva Unije.

U okviru koordiniranog postupka iz prvog podstavka nacionalno nadležno tijelo koordinira različite pojedinačne procjene utjecaja određenog projekta na okoliš kako je propisano primjenjivim zakonodavstvom Unije.

U okviru zajedničkog postupka iz prvog podstavka nacionalno nadležno tijelo osigurava jedinstvenu procjenu utjecaja određenog projekta na okoliš kako je propisano primjenjivim zakonodavstvom Unije.

Primjena zajedničkog ili koordiniranog postupka ne utječe na sadržaj procjene utjecaja na okoliš.

3. Nacionalno nadležno tijelo osigurava da predmetna tijela izdaju obrazloženi zaključak iz članka 1. stavka 2. točke (g) podtočke iv. Direktive 2011/92/EU o procjeni utjecaja na okoliš u roku od **80 dana** od primitka svih potrebnih informacija prikupljenih u skladu s člancima 5., 6. i 7. navedene direktive i dovršetka savjetovanja iz članaka 6. i 7. te direktive **te provjere njegovu kvalitetu.**

---

¹ Direktiva 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2001. o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš (SL L 197, 21.7.2001., str. 30.).

² Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva (SL L 312, 22.11.2008., str. 3.).

³ Direktiva 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ (SL L 197, 24.7.2012., str. 1.).

- 3.a** *U iznimnim slučajevima, ako je to potrebno zbog naravi, složenosti, lokacije ili veličine predloženog projekta, nadležno nacionalno tijelo iz članka 8. stavka 1. može prije njegova isteka i na pojedinačnoj osnovi produljiti rokove iz stavka 3. ovog članka za najviše 30 dana. U tom slučaju nadležno nacionalno tijelo iz članka 8. stavka 1. obavještava nositelja projekta o razlozima za produljenje i o datumu na koji se očekuje obrazloženi zaključak u pisanom obliku.*
4. Rokovi za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću o izvješću o okolišu iz članka 5. stavka 1. Direktive 2011/92/EU ne smiju biti dulji od 80 dana **ni kraći od 40 dana**. U slučajevima obuhvaćenima drugim podstavkom članka 6. stavka 4. taj se rok može produljiti na **najviše 90 dana na pojedinačnoj osnovi**. **U tom slučaju nadležno nacionalno tijelo obavještava nositelja projekta o razlozima za produljenje. Javno savjetovanje započinje čim nadležno upravno tijelo smatra da je spis koji je dostavio promotor projekta potpun te se ono provodi usporedno s procjenom zahtjeva za projekt koju provodi nacionalno nadležno tijelo, uz istodobno ispunjavanje zahtjeva za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću utvrđenih u Direktivi 2011/92/EU i stavljanje rezultata javnog savjetovanja na raspolaganje nadležnom tijelu.**
- 4.a** *Ako projekt utječe na određeno područje mreže Natura 2000, procjena utjecaja na okoliš podliježe uvjetima utvrđenima u Direktivi 92/43/EEZ.*
- 4.b** *Države članice osiguravaju da su njihova nacionalna nadležna tijela i druga tijela u skladu s člankom 6. stavkom 1. Direktive 2011/92/EU na odgovarajući način opremljena za ispunjavanje svojih obveza iz ovog članka.*

Članak 8.

Planiranje

1. Pri izradi planova, uključujući zoniranje, prostorne planove i planove korištenja zemljišta, nacionalna, regionalna i lokalna tijela prema potrebi u njih uključuju odredbe o izradi projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija, **kao i potrebnu infrastrukturu i industrijske doline s nultom neto stopom emisija**. Prednost se daje umjetnim i izgrađenim površinama, industrijskim lokacijama, neiskorištenim (brownfield) lokacijama i prema potrebi neizgrađenim (greenfield)

lokacijama koje nisu upotrebljive za poljoprivredu i šumarstvo. ***Kako bi se olakšala izrada projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, države članice osiguravaju da su svi relevantni podaci o prostornom planiranju dostupni na internetu u skladu s člankom 5.***

2. Ako planovi sadržavaju odredbe o izradi projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija i ***svu potrebnu infrastrukturu***, podliježu procjeni u skladu s Direktivom 2001/42/EZ i u skladu s člankom 6. Direktive 92/43/EEZ i te se procjene objedinjuju. Prema potrebi, u okviru objedinjene procjene razmatra se i mogući utjecaj na vodna tijela i provjerava se bi li ***konkretni projekti u okviru plana mogli*** spriječiti postizanje dobrog stanja ili dobrog potencijala nekog vodnog tijela odnosno uzrokovati pogoršanje stanja ili potencijala iz članka 4. Direktive 2000/60/EZ ili otežati postizanje dobrog stanja ili dobrog potencijala određenog vodnog tijela. Ako se od predmetnih država članica zahtijeva da procijene utjecaj postojećih ili budućih aktivnosti na morski okoliš, uključujući interakciju kopna i mora iz članka 4. Direktive 2014/89/EU, ti se utjecaji obuhvaćaju objedinjenom procjenom. ***Činjenica da se procjene kombiniraju u skladu s ovim stavkom ne utječe na njihov sadržaj ili kvalitetu. Kombinirana procjena provodi se tako da ne dovede do produljenja rokova utvrđenih ovom Uredbom.***

Članak 9.

Primjenjivost konvencija UNECE-a

1. Odredbama ove Uredbe ne dovode se u pitanje obveze iz **■** Konvencije Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE) o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša, potpisane u Aarhusu 25. lipnja 1998., i Konvencije UNECE-a o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica, potpisane u Espoou 25. veljače 1991.
2. Sve odluke donesene u skladu s ovim odjeljkom i člancima 12., 13., ***14. i 21.*** moraju biti dostupne javnosti ***na lako razumljiv način, a sve odluke koje se odnose na jedan projekt predstavljaju se na istom mjestu.***

ODJELJAK II.

STRATEŠKI PROJEKTI ZA TEHNOLOGIJE S NULTOM NETO STOPOM EMISIJA

Članak 10.

Kriteriji za odabir

1. Države članice kao strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija priznaju projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija *kojima se uzimaju u obzir klimatski i energetske ciljevi Unije i* koji se provode u Uniji, a doprinose ostvarenju ciljeva utvrđenih u članku 1. ove Uredbe i ispunjavaju barem jedan od sljedećih kriterija:
  - (a) projekt **█** doprinosi tehnološkoj i industrijskoj otpornosti Unije **█** :
    - i. *dodavanjem proizvodnih kapaciteta za tehnologije s nultom neto stopom emisija ili za posebne sastavne dijelove i strojeve koji se prvenstveno upotrebljavaju za proizvodnju tih tehnologija u Uniji te o kojima ona ovisi više od 50 % o uvozu iz jedne treće zemlje; ili*
    - ii. *dodavanjem proizvodnih kapaciteta ili ažuriranjem postojećih proizvodnih kapaciteta za tehnologije s nultom neto stopom emisija ili za određene sastavne dijelove i posebne strojeve koji se prvenstveno upotrebljavaju za proizvodnju tih tehnologija u Uniji, od kojih ona izvozi više od 25 % svoje proizvodnje;*
  - (b) projektom **█** doprinosi se konkurentnosti u Uniji i na globalnim tržištima te otvaranju kvalitetnih radnih mjesta osiguravanjem inovacija u pogledu postupka proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija ili sastavnih dijelova ili materijala duž lanca opskrbe onih tehnologija koje još nisu u znatnoj mjeri prisutne u Uniji ili za koje se ne obvezuje da će biti izgrađene u Uniji ili osiguravanjem proizvodnje najbolje dostupne tehnologije s nultom neto stopom emisija, uključujući najbolje dostupne komponente ili materijale u svojem lancu opskrbe, kao i:
    - i. *povećanju konkurentnosti MSP-ova;*
    - ii. *uvodnju* mjera za privlačenje, *zadržavanje*, usavršavanje ili prekvalifikaciju radne snage potrebne za proizvodnju tehnologija s nultom

neto stopom emisija, uključujući naukovanje, *pripravništvo, trajno ili poslijediplomsko akademsko obrazovanje*, u bliskoj suradnji s *regionalnim i lokalnim tijelima i* socijalnim partnerima, *uključujući sindikate; ili*

(c) *projektom se pridonosi postizanju klimatskih i energetske ciljeva Unije poštovanjem načela nenanošenja bitne štete te:*

- i. proizvodnji tehnologije s nultom neto stopom emisija ili posebnih sastavnih dijelova i posebnih strojeva koji se prvenstveno upotrebljavaju za proizvodnju tih tehnologija s poboljšanim značajkama okolišne održivosti i učinkovitosti ili kružnosti, uključujući sveobuhvatnu niskougljičnu učinkovitost te učinkovitost energije, vode i materijala;*
- ii. donošenju proizvodnih praksi povezanih s tehnologijom s nultom neto stopom emisija ili posebnim komponentama i posebnim strojevima koji se prvenstveno upotrebljavaju za proizvodnju tih tehnologija s poboljšanim značajkama okolišne održivosti i učinkovitosti ili kružnosti, uključujući sveobuhvatnu niskougljičnu učinkovitost, energetske učinkovitost, učinkovitost vode i materijala te kružnu praksu, kao i uporabu otpadne topline; ili*
- iii. dodavanju znatnih proizvodnih kapaciteta koji će znatno doprinijeti klimatskim ciljevima Unije do 2030.*

1.a Do... [tri mjeseca od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] Komisija donosi provedbeni akt u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 34. stavka 3. kojim se utvrđuju smjernice kojima se osiguravaju jedinstveni uvjeti za provedbu kriterija navedenih u ovom članku. One bi trebale uključivati barem posebne smjernice o kriterijima za procjenu:

- (a) koriste li se sastavni dijelovi ili strojevi prvenstveno za proizvodnju tehnologije s nultom neto stopom emisija;*
- (b) odnosi li se dodatni proizvodni kapacitet na prvi ili najbolji raspoloživi kapacitet za proizvodnju tehnologije;*
- (c) može li se dodatni proizvodni kapacitet smatrati značajnim.*

2. Države članice kao strateške projekte s nultom neto stopom emisija CO₂ priznaju

sljedeće:

- (a) projekte hvatanja CO₂, infrastrukturne projekte za CO₂ potrebne za prijenos uhvaćenog CO₂ do skladišta CO₂ i projekte skladištenja CO₂ koji:**
  - i. ispunjavaju uvjete utvrđene u članku 18. stavku 6. točki (a). i**
  - ii. nastoji hvatati CO₂ s ciljem njegova skladištenja u skladišnom geoprostoru CO₂ kako je navedeno u članku 16. stavku 1.;**
- (b) projekte skladištenja CO₂ kojima se:**
  - i. odnose se na lokacije za skladištenje CO₂ koje se nalaze na području Unije, u njezinim isključivim gospodarskim zonama ili u njezinu epikontinentalnom pojasu u smislu Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora;**
  - ii. doprinose postizanju cilja utvrđenog u članku 18.; i**
  - iii. za koje je podnesen zahtjev za izdavanje dozvole za sigurno i trajno geološko skladištenje CO₂ u skladu s Direktivom 2009/31/EZ.**

3. Projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija koji odgovaraju jednoj od tehnologija navedenih u **članku 3.a stavku 1.** i nalaze se u „slabije razvijenim i tranzicijskim regijama” i područjima obuhvaćenima Fondom za pravednu tranziciju te su prihvatljivi za financiranje u skladu s pravilima kohezijske politike države članice priznaju kao strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija u skladu s člankom 11. stavkom 3. na zahtjev nositelja projekta, pri čemu nositelj projekta ne mora podnijeti formalni zahtjev u skladu s člankom 11. stavkom 2.
4. Projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija koji se nalazi u Uniji i koji doprinosi ostvarenju ciljeva navedenih u članku 1. stavku 1., a financira se iz inovacijskog fonda za sustav EU-a za trgovanje emisijama ili je dio važnih projekata od zajedničkog europskog interesa, europskih dolina vodika ili banke vodika, ako se tim sredstvima podupiru ulaganja u proizvodne kapacitete koji odgovaraju nekoj od tehnologija navedenih **u članku 3.a stavku 1.**, države članice priznaju kao projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija u skladu s člankom 11. stavkom 3. na zahtjev nositelja projekta, pri čemu nositelj projekta ne mora podnijeti formalni

zahtjev u skladu s člankom 11. stavkom 2.

Članak 11.

Primjena i priznavanje

1. Zahtjev za priznavanje projekta ***proizvodnje*** u području tehnologija s nultom neto stopom emisija kao strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija nositelj projekta podnosi odgovarajućoj državi članici.
2. Zahtjev iz stavka 1. sadržava sve navedeno u nastavku:
  - (a) odgovarajuće dokaze o ispunjenju kriterija iz članka 10. stavka 1. ili stavka 2.;
  - (b) poslovni plan u kojem se ocjenjuje financijska održivost projekta u skladu s ciljem otvaranja kvalitetnih radnih mjesta.
3. Države članice u roku od mjesec dana ocjenjuju zahtjev iz stavka 1. u pravednom i transparentnom postupku. ***Odluka koja proizlazi iz tog postupka mora biti obrazložena i o njoj se obavješćuju nositelj projekta, Platforma i Europski parlament.*** Ako država članica ne donese odluku u tom roku, projekt se smatra odobrenim.
- 3.a Do... [šest mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] svaka država članica objavljuje popis tehnologija s nultom neto stopom emisija navedenih u članku 3.a stavku 1. na koje se primjenjuju odredbe povezane sa strateškim projektima priznatima na temelju ovog članka u relevantnoj državi članici.***
4. Komisija može dati mišljenje o odobrenim projektima. U slučaju da država članica odbije zahtjev, podnositelj zahtjeva ima pravo podnijeti zahtjev Komisiji, koja ga ocjenjuje u roku od 20 radnih dana.
5. Ako Komisija nakon ocjene u skladu sa stavkom 4. potvrdi da je država članica odbila njegov zahtjev, dopisom obavještava podnositelja zahtjeva o svojem zaključku. Ako se ocjena Komisije razlikuje od ocjene države članice, **█** predmetni projekt razmatra Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija ***i odlučuje o njegovom statusu.***
6. Ako Komisija ili država članica utvrdi da je strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija znatno promijenjen ili da više ne ispunjava kriterije utvrđene u

članku 10. ■ odnosno ako je priznavanje projekta utemeljeno na zahtjevu koji sadržava netočne informacije, o tome obavještava dotičnog nositelja projekta. Nakon što sasluša mišljenje nositelja projekta, država članica može staviti izvan snage odluku kojom se projektu dodjeljuje status strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija.

7. Projekti koji više nisu priznati kao strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija gube sva prava povezana s tim statusom u skladu s ovom Uredbom.
8. Komisija uspostavlja i vodi javno dostupan registar strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija.

Članak 12.

Prioritetni status strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija

1. Nositelji projekata i sva tijela koja su u skladu s nacionalnim pravom nadležna za izdavanje dozvola i odobrenja za planiranje, projektiranje i izgradnju objekata, uključujući energetska infrastrukturu, u slučaju strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija postupaju na najžurniji mogući način u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom.
2. Ne dovodeći u pitanje obveze predviđene pravom Unije, države članice strateškim projektima za tehnologije s nultom neto stopom emisija dodjeljuju status od najveće moguće nacionalne važnosti ako takav status postoji u nacionalnom pravu i tako s njima postupaju tijekom postupka izdavanja dozvola, uključujući postupke koji se odnose na procjene utjecaja na okoliš i, ako je to predviđeno nacionalnim pravom, prostorno planiranje.
3. Smatra se da strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija doprinose sigurnosti opskrbe Unije strateškim tehnologijama s nultom neto stopom emisija i stoga su u javnom interesu. S obzirom na utjecaj na okoliš naveden u članku 6. stavku 4. i članku 16. stavku 1. Direktive 92/43/EEZ, članku 4. stavku 7. Direktive 2000/60/EZ i članku 9. stavku 1. točki (a) Direktive 2009/147/EZ strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija u Uniji smatraju se projektima od javnog interesa i mogu se smatrati projektima od prevladavajućeg javnog interesa pod uvjetom da su ispunjeni svi uvjeti utvrđeni u tim direktivama.

4. Svi postupci rješavanja sporova, sudski postupci, žalbe i pravni lijekovi koji se odnose na strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija pred nacionalnim sudovima, odborima, uključujući odbore za posredovanje i arbitražu, ako postoje u nacionalnom pravu, smatraju se hitnima ako su i u mjeri u kojoj su takvi hitni postupci predviđeni nacionalnim pravom i pod uvjetom da se poštuje uobičajeno primjenjivo pravo na obranu pojedinaca ili lokalnih zajednica. Nositelji strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija prema potrebi sudjeluju u takvim hitnim postupcima.

Članak 13.

Trajanje postupka izdavanja dozvola za strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija

1. Postupak izdavanja dozvola za strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija ne smije premašiti nijedan od sljedećih rokova:
  - (a) **šest** mjeseci za izgradnju strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija s godišnjim proizvodnim kapacitetom manjim od 1 GW;
  - (b) **devet** mjeseci za izgradnju strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija s godišnjim proizvodnim kapacitetom većim od 1 GW;
  - (c) 18 mjeseci za sve potrebne dozvole za upravljanje skladišnim geoprostorom u skladu s Direktivom 2009/31/EZ.
2. Za strateške tehnologije s nultom neto stopom emisija za koje se godišnji proizvodni kapacitet ne mjeri u GW postupak izdavanja dozvola ne smije trajati dulje od **devet** mjeseci.
3. Za povećanje proizvodnih kapaciteta u postojećim proizvodnim postrojenjima rokovi iz stavaka 1. i 2. upola su kraći.
4. Nacionalna nadležna tijela osiguravaju da se u slučaju izostanka odgovora odgovarajućih administrativnih tijela u propisanim rokovima navedenima u ovom članku smatra da su određeni prijelazni koraci odobreni, osim ako određeni projekt podliježe procjeni utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom Vijeća 92/43/EEZ ili Direktivom 2000/60/EZ, Direktivom 2008/98/EZ, Direktivom 2009/147/EZ, Direktivom 2010/75/EU, Direktivom 2011/92/EU ili Direktivom 2012/18/EU ili još nije utvrđeno je li takva procjena utjecaja na okoliš potrebna i nisu provedene

odgovarajuće procjene, ili ako u nacionalnom pravnom sustavu ne postoji načelo administrativnog prešutnog odobrenja. Ova se odredba ne primjenjuje na konačne odluke o ishodu postupka, koje moraju biti izričite. Sve odluke moraju biti dostupne javnosti.

- 4.a** *Ako u nacionalnom pravnom poretku ne postoji načelo prešutnog administrativnog odobrenja i u slučaju procjene utjecaja na okoliš u skladu s direktivama 92/43/EEZ, 2000/60/EZ, 2008/98/EZ, 2009/147/EZ, 2010/75/EU, 2011/92/EU ili 2012/18/EU ili u slučaju utvrđivanja je li takva procjena utjecaja na okoliš potrebna, izostanak odgovora relevantnih administrativnih tijela u primjenjivim rokovima iz ovog članka rezultira učinkovitim, razmjernim i odvraćajućim kaznama. Prihod od kazne dodjeljuje se projektu na koji to kašnjenje utječe i odgovara ekonomskoj vrijednosti koja nije ostvarena kao rezultat kašnjenja.*

Članak 13.a

Doline industrije s nultom neto stopom emisija

- 1.** *Kako bi se ispunili ciljevi ove Uredbe, svaka država članica može odrediti zemljopisna područja koja će biti doline industrije s nultom neto stopom emisija („doline”).*
- 2.** *Ciljevi tih dolina su sljedeći:*
  - (a)** *stvoriti klustere industrijske aktivnosti s nultom neto stopom emisija koji dovode do povećanja učinkovitosti za sve uključene industrijske aktere;*
  - (b)** *povećati privlačnost Unije kao lokacije za proizvodne aktivnosti;*
  - (c)** *povrh pojednostavnjenja utvrđenog u drugim poglavljima ove Uredbe, dodatno pojednostaviti administrativne postupke za uspostavu proizvodnih kapaciteta s nultom neto stopom emisija.*
- 3.** *Pri utvrđivanju područja za uspostavu dolina, države članice uzimaju u obzir:*
  - (a)** *potrebu za davanjem prednosti višestrukoj uporabi utvrđenih područja kako bi se osiguralo širenje, reindustrijalizacija ili stvaranje europskih industrijskih klastera;*

- (b) dostupnost relevantne prometne i mrežne infrastrukture, skladištenja i drugih alata koji omogućuju fleksibilnost, odnosno potencijala za stvaranje takve infrastrukture i skladištenja;*
- (c) pravednu tranziciju i njezine ciljeve, posebno kad je riječ o rudarskim regijama u tranziciji;*
- (d) planirane ili već postojeće portfelje projekata i planove;*
- (e) potencijal organiziranja obrazovanja i osposobljavanja radi dostupnosti vještina povezanih s proizvodima tehnologija s nultom neto stopom emisija;*
- (f) potencijal za otvaranje kvalitetnih radnih mjesta i zapošljavanje lokalnog stanovništva u potencijalnim proizvodnim pogonima;*
- (g) potrebu za odabirom područja u kojima izgradnja ili širenje određene vrste ili vrsta projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija ne dovodi do znatnih učinaka na okoliš;*

4. Za potrebe smanjenja utjecaja izgradnje ili širenja određene vrste ili vrsta strateških projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija u dolinama na okoliš na najmanju moguću razinu, države članice:

- (a) prednost daju umjetnim i izgrađenim površinama, industrijskim lokacijama, neiskorištenim (brownfield) lokacijama i prema potrebi neizgrađenim (greenfield) lokacijama koje se ne mogu iskoristiti za poljoprivredu;*
- (b) u izvanrednim okolnostima uspostavljaju doline u područjima na koja se primjenjuju mjere obnove u skladu s nacionalnim planovima obnove sastavljenima u skladu s Uredbom o obnovi prirode ili područjima u okviru mreže Natura 2000.*

Članak 13.b
Određivanje dolina

1. ***Odluka države članice o određivanju doline mora biti popraćena planom (Plan) kojim se utvrđuje sljedeće:***
  - (a) ***koje specifične proizvodne aktivnosti s nultom neto stopom emisija dolina obuhvaća;***
  - (b) ***konkretne nacionalne mjere za povećanje privlačnosti doline kao lokacije za proizvodne aktivnosti;***
  - (c) ***rezultati procjene utjecaja na okoliš, kao i mjere koje će država članica poduzeti za ublažavanje negativnog utjecaja na okoliš iz stavka 2.***
2. ***U okviru postupka donošenja odluka za određivanje doline, a prije donošenja plana ili planova za određivanje dolina, države članice provode procjenu utjecaja na okoliš u skladu s Direktivom 2001/42/EZ i, prema potrebi, procjene iz članka 6. stavka 3. Direktive 92/43/EEZ za posebne aktivnosti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija za koje je dolina industrije s nultom neto stopom emisija namijenjena. Te bi procjene trebale obuhvaćati sve tehnologije i povezane proizvodne aktivnosti za koje će dolina biti namijenjena.***

Na temelju rezultata procjena države članice za svaku vrstu projekta pružaju jasne parametre za provedbu projekata s razmjernim pravilima i mjerama za uklanjanje negativnih utjecaja na okoliš.

Svi zahtjevi u pogledu procjene utjecaja na okoliš za dozvolu za novi ili prošireni proizvodni kapacitet koji je u skladu sa zahtjevima iz Plana i primjenjivim pravom smatraju se ispunjenima procjenom utjecaja na okoliš koja je provedena u skladu s ovim stavkom i koja podliježe ubrzanom postupku i vrednovanju.
3. ***Države članice daju mišljenje, kako je utvrđeno u članku 7. stavku 1., kao i detaljan raspored za postupak izdavanja dozvola kako je utvrđeno u članku 6. stavku 7., za sve aktivnosti predviđene u dolini. Mišljenje uključuje i detaljan opis svih podataka, informacija ili analiza koje je država članica prikupila tijekom provedbe procjene iz stavka 2. na koje se podnositelj zahtjeva može osloniti te se u njemu, prema potrebi, navodi koje dodatne informacije, podaci ili analize podnositelj zahtjeva još mora dostaviti. U skladu s člankom 5., svi podaci, informacije i analize koje je prikupila država članica dostupni su podnositeljima***

zahtjeva na internetu.

4. *Odluka o određivanju doline u skladu s člankom 13.a stavkom 1. i ovim člankom sadrži datum podnošenja zahtjeva i datum isteka. Država članica može obnoviti takvu odluku. Države članice objavljuju te odluke.*
5. *Smatra se da projekti proizvodnje s nultom neto stopom emisija u dolinama doprinose sigurnosti opskrbe Unije tehnologijama s nultom neto stopom emisija i da su stoga u javnom interesu. S obzirom na utjecaj na okoliš naveden u članku 6. stavku 4. i članku 16. stavku 1. Direktive 92/43/EEZ, članku 4. stavku 7. Direktive 2000/60/EZ i članku 9. stavku 1. točki (a) Direktive 2009/147/EZ projekti proizvodnje s nultom neto stopom emisija u Uniji smatraju se projektima od javnog interesa i mogu se smatrati projektima od prevladavajućeg javnog interesa pod uvjetom da su ispunjeni svi uvjeti utvrđeni u tim direktivama.*
6. *Nacionalne mjere iz stavka 1. točke (b) uključuju barem sljedeće programe gospodarske i administrativne potpore:*
  - (a) *osiguravanje brze administrativne uspostave doline;*
  - (b) *razvoj potrebne infrastrukture u dolini;*
  - (c) *podržavanje privatnog ulaganja u doline;*
  - (d) *osiguravanje odgovarajuće prekvalifikacije i usavršavanja lokalne radne snage.*
7. *Na javna ulaganja usmjerena na uspostavu dolina, opremanje dolina odgovarajućom infrastrukturom, prenamjenu neiskorištenih (brownfield) lokacija i razvoj primjerene lokalne baze vještina mogu se primijeniti povećane stope sufinanciranja u visini do 10 % u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj, Fonda za pravednu tranziciju i Europskog socijalnog fonda plus ako se dolina nalazi u slabije razvijenim i tranzicijskim regijama ili u područjima pravedne tranzicije.*

I

Članak 15.

Koordinacija financiranja

1. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija, uspostavljena u skladu s

člankom 28., na temelju redovitih razmjena mišljenja *i preporuka Stručne skupina za industriju s nultom neto stopom emisija te u suradnji s* relevantnim industrijskim savezima *ocjenjuje* financijske potrebe i uska grla strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija *i prikuplja potencijalne najbolje prakse*, osobito za razvoj prekograničnih opskrbnih lanaca EU-a.

2. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija na zahtjev nositelja strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija razmatra načine zatvaranja financijske konstrukcije njegova projekta i savjetuje ga, *pruža i koordinira potporu za dovršetak njegova projekta, posebno kako bi se ispunili kriteriji utvrđeni u članku 19. stavku 2.*, uzimajući u obzir već osigurana sredstva i barem sljedeće elemente:

- (a) dodatne privatne izvore financiranja;
- (b) potporu Grupe Europske investicijske banke ili drugih međunarodnih financijskih institucija, uključujući Europsku banku za obnovu i razvoj;
- (c) postojeće instrumente i programe država članica, uključujući one nacionalnih razvojnih banaka i institucija;
- (d) relevantne fondove i programe financiranja Unije.

2.a Do... [tri mjeseca od stupanja na snagu ove Uredbe] i svake dvije godine nakon toga Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija izdaje Komisiji preporuke u svrhu osiguravanja dostatnih financijskih sredstava, uključujući sredstva iz proračuna Unije, za ostvarivanje ciljeva ove Uredbe.

Članak 15.a

Financiranje tehnologija s nultom neto stopom emisija

1. *Ne dovodeći u pitanje Direktivu 2003/87/EZ, države članice svake godine izvješćuju o postotku nacionalnih prihoda ostvarenih prodajom emisijskih jedinica na dražbi, u skladu s djelatnostima dopuštenima na temelju članka 10. stavka 3. te Direktive, koji se upotrebljavaju za potporu ciljevima ove Uredbe s ciljem postizanja najmanje 25 %.*
2. *U skladu s člankom 2. [Uredbe o STEP-u] za strateške projekte s nultom neto stopom emisija odabrane na temelju članka 10. stavka 1. točke (a) ili (b) ove Uredbe priznaje se da ispunjavaju ciljeve STEP-a te su stoga prihvatljivi za*

dobivanje pečata suverenosti na temelju članka 4. te Uredbe i primanje sredstava u skladu s člankom 9. te Uredbe.

Poglavlje III.

Kapacitet utiskivanja CO₂

Članak 16.

Ciljni kapacitet utiskivanja CO₂ na razini Unije

1. Godišnji kapacitet utiskivanja od najmanje 50 milijuna tona CO₂ mora se postići do 2030. u skladišnim prostorima, tj. skladišnim geoprostorima koji su dozvoljeni u skladu s Direktom 2009/31/EZ, uključujući iscrpljena naftna i plinska polja i slane vodonosnike, koji se nalaze na području Europske unije, u njezinim isključivim gospodarskim zonama ili u njezinu epikontinentalnom pojasu u smislu Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora i ne kombinira se s povećanjem iscrpka ugljikovodika.
2. *Skladišni geoprostori iz stavka 1. moraju biti projektirani na način da su operativni najmanje pet godina.*
3. *Do 31. prosinca 2026. Komisija prema potrebi predlaže Europskom parlamentu i Vijeću zahtjeve za godišnji kapacitet utiskivanja CO₂ koji se treba osigurati do 2035., 2040. i 2050., uzimajući u obzir potrebe država članica u cijeloj Uniji.*
4. *Do... [dvije godine od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] i svake dvije godine nakon toga Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o napretku u ostvarenju godišnjeg ciljnog kapaciteta utiskivanja na razini Unije, uključujući stanje na tržištu povezano s kapacitetom utiskivanja. Izvješće uključuje pregled geografske rasprostranjenosti skladišnih geoprostora u cijeloj Uniji.*
5. *Izvješće iz stavka 4. uključuje procjenu adekvatnosti kapaciteta skladištenja CO₂ i kapaciteta utiskivanja, posebno na temelju informacija prikupljenih u skladu s člankom 17. stavkom 2. i člankom 18. stavkom 6., i u njemu se:*
  - (a) *pruža detaljna analiza zemljopisne i vremenske adekvatnosti između postojećih i planiranih geoprostora za skladištenje CO₂ i projekata hvatanja CO₂ u vezi s emisijama CO₂ iz industrijskih postrojenja unutar Unije;*
  - (b) *utvrđuje glavna infrastruktura potrebna za prijevoz i skladištenje emisija CO₂ iz industrijskih postrojenja u cijeloj Uniji;*

- (c) *utvrđuje poseban potencijal upotrebe CO2 za doprinos trajnom skladištenju CO2, što bi moglo dovesti do smanjenja potreba za skladištenjem CO2 ili smanjenja ovisnosti Unije o fosilnim gorivima.*
6. *Ako izvješće iz stavka 4. pokaže da je potražnja za kapacitetom utiskivanja CO2 znatno viša ili manja od one koja se odražava u ciljnim kapacitetima utvrđenima u stavcima 1. i 3., Komisija donosi delegirani akt kako bi se ciljni kapaciteti uskladili s potražnjom.*
7. *Ako izvješće iz stavka 4. ovog članka pokaže da tržište nije dovoljno razvijeno da bi se osigurao adekvatni kapacitet utiskivanja, Komisija može prilagoditi doprinose iz članka 18., osiguravajući pritom da relevantni subjekti imaju dovoljno vremena za prilagodbu svojih poslovnih planova novoutvrđenim obvezama.*
8. *Unija može uključiti susjedne zemlje u svoje napore na temelju ovog poglavlja integriranjem odredbi ovog poglavlja u sporazume s tim zemljama ili sklapanjem novih sporazuma koji obuhvaćaju odredbe ovog poglavlja. Pri uključivanju tih odredbi u postojeće sporazume ili pri sklapanju novih sporazuma, sporazumom se osigurava da se u trećoj zemlji poštuju svi standardi i zahtjevi Unije u području okoliša, sigurnosti i zaštite koji se primjenjuju na projekte na temelju ovog poglavlja. Sporazumom se utvrđuje i dodatna razmjerna ciljna vrijednost u pogledu utiskivanja za treću zemlju te, u skladu s člankom 18., razmjeran doprinos za relevantne subjekte u trećoj zemlji.*

Članak 17.

Transparentnost podataka o kapacitetu skladištenja CO2

1. U roku od ... [tri mjeseca od stupanja na snagu ove Uredbe] države članice:
- (a) objavljuju podatke o lokacijama na svojem državnom području na kojima mogu biti dozvoljeni geoprostori za skladištenje CO2;
- (b) obvezuju poduzetnike na svojem državnom području koji imaju odobrenje definirano u članku 1. točki 3. Direktive 94/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹ da **na informativnoj osnovi** objave sve **neobrađene** geološke podatke koji se odnose na proizvodne pogone stavljene izvan uporabe ili o čijem je

---

¹ Direktiva 94/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 1994. o uvjetima za davanje i korištenje odobrenja za traženje, istraživanje i proizvodnju ugljikovodika (SL L 164, 30.6.1994., str. 3.).

stavljajući izvan uporabe obaviješteno nadležno tijelo ***te preliminarne ekonomske procjene odgovarajućih troškova omogućivanja utiskivanja CO2 na svakoj lokaciji, uključujući podatke o:***

- i. prikladnosti lokacije za održivo, sigurno i trajno utiskivanje i skladištenje CO2;***
- ii. dostupnosti ili mogućnosti izgradnje prometne infrastrukture i vrsta prijevoza prikladnih za siguran prijenos CO2 do lokacije.***

(c) Za potrebe točke (a) podaci moraju sadržavati barem informacije zatražene u Obavijesti Komisije o smjernicama državama članicama za ažuriranje nacionalnih energetske i klimatskih planova za razdoblje 2021. – 2030. ***i njihova naknadna ažuriranja.***

2. U roku od [šest mjeseci od ***datuma*** stupanja na snagu ove Uredbe] i svake godine nakon toga svaka država članica Komisiji podnosi izvješće, ***koje se objavljuje i u kojem se opisuju:***

- (a) ***mapiranje projekata*** hvatanja CO2 koji su u tijeku ***na njezinu državnom području ili u suradnji s drugim državama članicama*** i procjena odgovarajućih potreba za kapacitetima za utiskivanje i skladištenje ***te prijevoz CO2;***
- (b) mapiranje ***projekata skladištenja i prijevoza CO2*** koji su u tijeku na njezinu državnom području, uključujući status postupka izdavanja dozvola u skladu s Direktivom 2009/31/EZ te očekivane datume za konačnu odluku o ulaganju i puštanje u pogon;
- (c) ***donesene*** nacionalne mjere potpore ***i mjere*** koje bi se mogle donijeti za poticanje projekata iz točaka (a) i (b).
- (ca) ***nacionalna strategija i ciljevi koji su postavljeni za hvatanje CO2 do 2030., a kada je to primjenjivo u skladu s člankom 16. stavkom 3. za 2035., 2040. i 2050.***
- (cb) ***aranžmani, uključujući bilateralne sporazume koji su sklopljeni radi olakšavanja prekograničnog prijevoza CO2, kako bi se osiguralo da subjekti koji hvataju CO2 imaju pristup sigurnim i nediskriminirajućim sredstvima za prijevoz CO2;***
- (cc) ***projekti prijevoza CO2 koji su u tijeku i procjena potrebnih budućih kapaciteta projekata za prijevoz CO2 koji bi odgovarali relevantnom***

kapacitetu za hvatanje i skladištenje.

- 2.a** *Ako izyješće iz stavka 2. pokaže da na njihovu državnom području nisu u tijeku projekti skladištenja CO₂, države članice izyješćuju o planovima za olakšavanje dekarbonizacije industrijskih sektora suočenih s neizbježnim emisijama CO₂. To bi trebalo uključivati prekogranični prijevoz CO₂ do skladišnih geoprostora u drugim državama članicama, kao i projekte za iskorištavanje CO₂.*

Članak 17.a

Infrastruktura za prijevoz CO₂

- 1.** *Kako bi se olakšalo postizanje cilja iz članka 16., Unija i njezine države članice u partnerstvu s poduzećima koja od toga imaju koristi osiguravaju potrebna ulaganja u infrastrukturu za prijevoz CO₂, uključujući prekograničnu infrastrukturu.*
- 2.** *Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi potencijalnim korisnicima skladišnih geoprostora osigurale mogućnost pristupa transportnim mrežama za CO₂ i skladišnim geoprostorima u svrhu geološkog skladištenja proizvedenog i uhvaćenog CO₂.*
- 3.** *Kako bi se utjecaj prijevoza CO₂ na okoliš sveo na najmanju moguću mjeru, Unija, njezine države članice i svi ostali uključeni dionici nastoje smanjiti potrebu za prijevozom CO₂.*
- 4.** *Države članice mogu uspostaviti subjekte ili mogu pružiti potporu uspostavljanju subjekata čiji je cilj stvaranje transportnih mreža za CO₂, uključujući izgradnju infrastrukture ili opskrbu plovilima ili drugim prijevoznim sredstvima. Uspostava takvih subjekata preispituje se najmanje svake dvije godine.*
- 5.** *Komisija i države članice u roku od [šest mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] izrađuju zajedničku strategiju za financiranje infrastrukture iz stavka 1.*

Članak 18.

Doprinos ovlaštenih proizvođača nafte i plina

- 1.** *Svaki poduzetnik koji prodaje sirovu naftu, naftne derivate ili prirodni plin u Uniji podliježe pojedinačnom i obveznom doprinosu ostvarivanju cilja na razini Unije za raspoloživi kapacitet utiskivanja CO₂ utvrđen u članku 16. Ti pojedinačni doprinosi*

izračunavaju se razmjerno udjelu svakog poduzetnika u *prodaji sirove nafte, naftnih derivata i prirodnog plina* u Uniji od 1. siječnja 2020. do 31. prosinca 2023. i obuhvaćaju kapacitet utiskivanja CO₂ u skladišnom geoprostoru koji ima dozvolu u skladu s Direktivom 2009/31/EZ o geološkom skladištenju ugljikova dioksida i stavljen je na tržište do 2030.

1.a Poduzetnici koji imaju odobrenje kako je definirano u stavku 1. imaju mogućnost ispuniti svoj pojedinačni doprinos cilju na razini Unije u pogledu raspoloživog kapaciteta utiskivanja CO₂ stavljanjem na raspolaganje kapaciteta za utiskivanje u skladištima smještenima u zemljama iz članka 16. stavka 8.

1.b Države članice poduzimaju potrebne mjere kojima se onečišćivačima olakšava hvatanje emisija te ih se potiče na hvatanje emisija, kako bi se ulagači poticali na financiranje infrastrukture potrebne za prijevoz CO₂ do skladišnog geoprostora i, prema potrebi, izravno financiranje projekata skladištenja CO₂.

1.c Ako se CO₂ hvata i prevozi u jednoj državi članici te prevozi i skladišti u drugim državama članicama, države članice koordiniraju mjere navedene u stavku 6.b. Komisija osigurava i olakšava takvu koordinaciju uspostavom regionalnih grupacija za hvatanje i skladištenje ugljika.

2. U roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ove Uredbe države članice utvrđuju poduzetnike iz stavka 1. i njihove količine sirove nafte i prirodnog plina *prodane* od 1. siječnja 2020. do 31. prosinca 2023. te o tome izvješćuju Komisiju.

3. Nakon primitka izvješća podnesenih u skladu s člankom 17. stavkom 2. i savjetovanja s državama članicama i zainteresiranim stranama Komisija određuje udio doprinosa poduzetnika iz stavka 1. *ovog članka* ostvarenju Unijina cilja za kapacitet utiskivanja CO₂ do 2030.

4. U roku od 12 mjeseci od stupanja na snagu Uredbe poduzetnici iz stavka 1. Komisiji podnose plan u kojem detaljno opisuju kako namjeravaju ostvariti svoj doprinos cilju Unije za kapacitet utiskivanja CO₂ do 2030. U tim se planovima:

- (a) potvrđuje doprinos poduzetnika izražen u ciljanoj količini novih kapaciteta skladištenja i utiskivanja CO₂ puštenih u pogon do 2030.;
- (b) navode sredstva i ključne etape za postizanje ciljane količine.

5. Kako bi postigli ciljane količine raspoloživog kapaciteta utiskivanja poduzetnici iz

stavka 1. mogu učiniti bilo što od sljedećeg:

- (a) **uložiti u ili** izraditi projekte skladištenja CO₂ sami ili u suradnji s drugima;
- (b) sklopiti sporazume s drugim poduzetnicima iz stavka 1., **uzimajući pritom u obzir opći cilj povećanja regionalnih skladišnih kapaciteta diljem EU-a;**
- (c) sklopiti sporazume s trećim nositeljima projekata ili ulagačima u projekte skladištenja, **hvatanja i prijevoza** kako bi ispunili svoj doprinos.

6. ***U roku od [dvije godine od stupanja na snagu Uredbe] i svake godine nakon toga poduzetnici iz stavka 1. nadležnim tijelima država članica i Komisiji podnose izvješće u kojem detaljno opisuju napredak prema ostvarenju svojeg doprinosa. U skladu s Direktivom 2009/31/EZ to izvješće uključuje pojedinosti o novim skladišnim kapacitetima puštenima u pogon i opsegu njihove iskorištenosti te pregled ekonomske izvedivosti planiranih kapaciteta utiskivanja i preporuke državama članicama o dodatnim mjerama potrebnima za postizanje ciljnog utiskivanja CO₂. Komisija objavljuje ta izvješća.***

6.a ***Komisija procjenjuje usklađenost poduzetnika iz stavka 1. sa zahtjevima iz ovog poglavlja. U toj procjeni Komisija uzima u obzir razvoj modaliteta za prijevoz CO₂ do mjesta utiskivanja, kao i razvoj aktivnosti hvatanja CO₂ kako bi se stvorila potražnja za utiskivanjem CO₂. Ako nedostaju ili infrastruktura ili aktivnosti hvatanja odnosno oba ta elementa potrebna da određeni projekt utiskivanja postane operativan, zbog čega određeni poduzetnik ne ispunjava svoje obveze iz ovog članka, Komisija može određenom poduzetniku za određenu godinu smanjiti obvezu utiskivanja. Svako smanjenje mora se nadoknaditi u roku od pet godina nakon smanjenja.***

7. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 32. kako bi se ova Uredba dopunila u pogledu sljedećeg:

- (a) načina na koje se sporazumi između poduzetnika iz stavka 1. i ulaganja u kapacitet skladištenja trećih strana uzimaju u obzir za ostvarenje njihova pojedinačnog doprinosa iz stavka 5. točaka (b) i (c);
- (b) sadržaja izvješća iz stavka 6.;
- (ba) ***odvraćajućih i razmjernih sankcija i kazni koje se mogu primijeniti na poduzetnike iz stavka 1. koji se ne pridržavaju zahtjeva iz ove Uredbe.***

- 7.b** *Kako bi doprinijeli cilju Unije u pogledu kapaciteta za utiskivanje CO₂, poduzetnici iz stavka 1. imaju pravo obračunati kapacitet utiskivanja CO₂ koji odgovara udjelima u projektu u vlasništvu drugog dioničara uključenog u projekt skladištenja ako taj dioničar nije obuhvaćen područjem primjene stavka 1.*

Članak 18.a

Regulatorni okvir za tržište za uhvaćeni CO₂

- 1.** *U roku od [šest mjeseci od datuma stupanja na snagu Uredbe] Komisija objavljuje smjernice u kojima se navode najveće primjerene razine čistoće CO₂ i elemenata u tragovima u protoku koje može odrediti poduzetnik koji želi dobiti potvrdu da projekt skladištenja CO₂ doprinosi cilju Unije u pogledu kapaciteta utiskivanja.*
- 2.** *U roku od [dvije godine od stupanja na snagu ove Uredbe] Komisija donosi procjenu u skladu sa stavkom 2. i, prema potrebi, podnosi zakonodavni prijedlog za uspostavu regulatornog okvira za tržište hvatanja, upotrebe, skladištenja i prijevoza CO₂ na razini Unije kako bi se dopunila pravila iz Direktive 2009/31/EZ, u kojoj se utvrđuju pravila o:*
  - (a)** *otvorenom, pravednom i nediskriminirajućem pristupu mreži za skladištenje i prijevoz CO₂ te njezinoj sigurnosti;*
  - (b)** *otvorenom, pravednom i nediskriminirajućem pristupu hvatanju CO₂ radi upotrebe ili skladištenja;*
  - (c)** *funkcioniranju i međusobnoj povezanosti transportnih mreža za CO₂ i druge infrastrukture u cijeloj Uniji;*
  - (d)** *ekonomskim poticajima te mehanizmima financiranja i financijske pomoći;*
  - (e)** *specifikacijskim standardima za skladištenje i prijevoz CO₂;*
  - (f)** *standardima zaštite okoliša;*
  - (g)** *jamstvima o podrijetlu CO₂;*
  - (h)** *mehanizmima provedbe.*
- 2.a** *Prije donošenja bilo kojeg zakonodavnog prijedloga iz stavka 2. Komisija procjenjuje sljedeće:*
  - (a)** *osigurava li se funkcioniranjem tržišta CO₂ dovoljan pristup kapacitetima utiskivanja za neizbježne emisije CO₂;*
  - (b)** *promiče li se obvezama iz članka 18. stavka 1. na učinkovit način razvoj tržišta skladištenja CO₂ u Uniji.*

Ako procjena u skladu s ovim stavkom pokaže da se tržište ne razvija u skladu s ciljevima ove Uredbe, Komisija može odlučiti uključiti pravila za pružanje prioritelnog pristupa kapacitetu utiskivanja za neizbježne emisije te izmijeniti ovu Uredbu kako bi se izmijenile obveze utvrđene u članku 18. stavku 1.

Komisija osigurava da svi sektori s neizbježnim emisijama iz industrijskih procesa imaju dostatan pristup kapacitetu utiskivanja CO₂. Ako njezine procjene pokažu da se tržište ne razvija u skladu s tim ciljem, Komisija izrađuje pravila kako bi se omogućio prioritetni pristup kapacitetu utiskivanja CO₂ za neizbježne emisije iz industrijskih procesa.

Kako bi se olakšala procjena u skladu s ovim stavkom, Komisija izrađuje popis sektora s neizbježnim emisijama iz industrijskih procesa u velikim industrijskim postrojenjima za koje nakon primjene najboljih raspoloživih tehnika nisu dostupne mogućnosti izravnog smanjenja emisija, na temelju jasne metodologije koja uključuje znanstvene dokaze, trenutačne najsuvremenije relevantne tehnologije, ekonomsku izvedivost i odgovarajuće mjere za smanjenje emisija na strani potražnje.

Poglavlje IV.

Pristup tržištima

Članak 19.

Doprinos održivosti i otpornosti u postupcima javne nabave

- Ne dovodeći u pitanje Sporazum Svjetske trgovinske organizacije o javnoj nabavi (GPA) i druge međunarodne sporazume koji obvezuju Uniju te primjenjivo sektorsko zakonodavstvo, a posebno uredbe (EU) 2022/1031 i (EU) 2022/2560, u postupku javne nabave javni naručitelji i naručitelji dodjeljuju ugovore za **kupnju ili korištenje tehnologija** s nultom neto stopom emisija **navedenih u članku 3. ove Uredbe, kao i inovativnih tehnologija s nultom neto stopom emisija i drugih inovativnih tehnologija, posebno u okviru javne nabave inovativnih rješenja i pretkomercijalne javne nabave**, na temelju ekonomski najpovoljnije ponude, koja uključuje najbolji omjer cijene i kvalitete te kojom se barem vodi računa o doprinosu ponude **okolišnoj i socijalnoj** održivosti i otpornosti, u skladu s direktivama 2014/23/EU, 2014/24/EU ili 2014/25/EU **■**. **Javni naručitelji i naručitelji osiguravaju da je proces nabave otvoren, nediskriminirajući i transparentan, čime***

se omogućuje pošteno tržišno natjecanje među svim prihvatljivim dobavljačima. Ako tehnologija s nultom neto stopom emisija nije glavni predmet ugovora, nego samo dio ugovora, a procijenjena vrijednost relevantnog dijela ugovora premašuje pragove utvrđene u direktivama 2014/23/EU, 2014/24/EU ili 2014/25/EU, javni naručitelji ili naručitelji dužni su učiniti jedno od sljedećeg:

- (a) razdvojiti dio koji se odnosi na tehnologije s nultom neto stopom emisija u jednu namjensku grupu ili više njih;*
- (b) pripremiti zaseban ugovor ili ugovore za dio koji se odnosi na tehnologije s nultom neto stopom emisija; ili*
- (c) glavnom ugovaratelju nametnuti obvezu konkurentnog podugovaranja za nabavu odgovarajućih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija u skladu s direktivama 2014/23/EU, 2014/24/EU ili 2014/25/EU, kako je primjenjivo, i ovim člankom.*

2. Doprinos ponude *okolišnoj i socijalnoj* održivosti ■ temelji se na sljedećim kumulativnim kriterijima koji moraju biti objektivni, transparentni i nediskriminirajući:

- (a) na okolišnoj održivosti koja nadilazi minimalne zahtjeve iz primjenjivog zakonodavstva;*
- (b) kad je potrebno razviti inovativno rješenje, na utjecaju i kvaliteti plana provedbe, uključujući mjere za upravljanje rizicima;*
- (c) kad je primjenjivo, na doprinosu ponude integraciji energetskeg sustava;*
- (d) na doprinosu ponude pristojnim plaćama i radnim uvjetima, uključujući, prema potrebi, ponudu naukovanja, kao i dobro definirane ciljeve u pogledu stjecanja vještina, prekvalifikacije i usavršavanja, kako bi se povećala privlačnost zapošljavanja u sektorima industrije s nultom neto stopom emisija.*

2.a Doprinos ponude otpornosti temelji se na sljedećim kumulativnim kriterijima koji moraju biti objektivni, transparentni i nediskriminirajući:

- (a) kad je primjenjivo, na doprinosu ponude energetske sigurnosti Unije;*
- (b) na doprinosu ponude otpornosti Unije, uzimajući u obzir sigurnost opskrbe uzimajući u obzir udio proizvoda koji potječu iz jednog izvora opskrbe, kako je utvrđeno u skladu s Uredbom (EU) br. 952/2013. Opskrba se smatra nedovoljno sigurnom ako je u posljednjoj godini za koju su podaci dostupni*

jedan izvor opskrbio više od 50 % ukupne potražnje unutar Unije za određenom tehnologijom s nultom neto stopom emisija ili komponentama koje se u prvom redu upotrebljavaju za proizvodnju takvih tehnologija;
(c) *kad je primjenjivo, na doprinos inovacijama pružanjem potpuno novih rješenja ili poboljšanjem usporedivih najsuvremenijih rješenja.*

3. Javni naručitelji i naručitelji na doprinos **■** održivosti i otpornosti *za dio ponude koji se odnosi na tehnologije s nultom neto stopom emisija* primjenjuju ponder od *najmanje 30 %* kriterija dodjele, *uzimajući u obzir i doprinos održivosti i doprinos otpornosti na ujednačen način.*

Za provedbu kriterija iz stavka 2.a ovog članka javni naručitelji ili naručitelji upućuju na najnovije podatke unesene na popis iz članka 22. stavka 2. ove Uredbe, a podrijetlo isporuke utvrđuje se u skladu s Uredbom (EU) br. 952/2013.

4. *Odstupajući od stavka 3. ovog članka, javni naručitelj ili naručitelj nije obavezan primijeniti uvjete koji se odnose na doprinos tehnologija s nultom neto stopom emisija održivosti i otpornosti ako bi ga njihova primjena **jasno** obvezala na nabavu opreme uz nerazmjerne troškove **■**. Razlike u troškovima *izračunavaju se samo za trošak opreme, isključujući povezane usluge, te javni naručitelji i naručitelji mogu pretpostaviti da su nerazmjerne ako su iznad 30 % u usporedbi s ponudom bez doprinosa održivosti i otpornosti.* Ovom se odredbom ne dovode u pitanje mogućnost isključenja izuzetno niskih ponuda u skladu s člankom 69. Direktive 2014/24/EU i člankom 84. Direktive 2014/25/EU, *ne dovodeći u pitanje druge kriterije za dodjelu ugovora i isključenje u skladu sa zakonodavstvom EU-a te ne dovodeći u pitanje pravo javnih naručitelja da izrade tehničke specifikacije u skladu s člankom 42. Direktive 2014/24/EU kako bi se osiguralo da primjena stavka 3. ovog članka ne dovede do nabave nekompatibilne opreme koja iziskuje neopravdano visoke troškove osiguravanja usklađenosti s postojećom opremom.**

Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija može izdati preporuke javnim naručiteljima i naručiteljima diljem Unije u pogledu odgovarajućih viših pragova za definiranje nerazmjernih troškova s obzirom na tržišne okolnosti za određene tehnologije s nultom neto stopom emisija.

Države članice mogu prilagoditi svoje ukupne proračune dodijeljene postupcima javne nabave, kao i povezane najveće razine ponuda kako bi se uzela u obzir

provedba necjenovnih kriterija.

4.a *Javni naručitelji primjenjuju sljedeće pretkvalifikacijske uvjete za postupke nabave iz ovog članka:*

- (a) najviše 50 % dijela ponude koji se odnosi na tehnologije s nultom neto stopom emisija, mjereno u financijskoj vrijednosti opreme kako je utvrđeno u skladu s Uredbom (EU) br. 952/2013, smije potjecati iz trećih zemalja koje nisu potpisnice GPA-a;*
- (b) sva oprema koja se isporučuje u okviru dijela ponude koji se odnosi na tehnologiju s nultom neto stopom emisija certificira se u pogledu kibernetičke sigurnosti ako za tu opremu postoji okvir Unije ili nacionalni okvir za kibernetičko sigurnosno certificiranje;*
- (c) gospodarski subjekti koji isporučuju dio ponude koji se odnosi na tehnologiju s nultom neto stopom emisija ne podliježu mjeri IMN-a kako je definirana u Uredbi (EU) 2022/1031, a posebno njezinim člancima 6. i 8.*

Ako primjena tih pretkvalifikacijskih uvjeta u postupku nabave ne rezultira odgovarajućim ponudama, javni naručitelj može ponovno pokrenuti postupak bez primjene pretkvalifikacijskih uvjeta iz točaka (a) i (c) ovog stavka.

4.b *Država članica ne smije diskriminirati pružatelja usluga ili proizvode s nultom neto stopom emisija iz druge države članice niti neopravdano različito postupati prema njima na temelju kriterija održivosti i otpornosti.*

Članak 20.

Dražbe za uvođenje obnovljivih izvora energije

1. Ne dovodeći u pitanje članak 4. Direktive (EU) 2018/2001 *Europskog parlamenta i Vijeća*¹ i članke 107. i 108. *UFEU-a* ni međunarodne obveze Unije, uključujući GPA i druge međunarodne sporazume koji su obvezujući za Uniju, države članice, regionalna ili lokalna tijela, javnopravna tijela ili udruženja koja je osnovalo jedno ili više takvih tijela odnosno jedno ili više takvih javnopravnih tijela procjenjuju doprinos održivosti i otpornosti iz članka 19. stavka 2. **i 2.a** ove Uredbe pri određivanju kriterija za rangiranje ponuda u okviru dražbi, čiji je cilj poduprijeti

---

¹ *Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).(SL L 328 21.12.2018., str. 82.).*

proizvodnju ili potrošnju energije iz obnovljivih izvora kako je definirana u članku 2. točki 1. Direktive (EU) 2018/2001. ***To ne sprečava te subjekte da primjenjuju druge necjenovne kriterije.***

2. Na doprinos održivosti i otpornosti primjenjuje se ponder od **35 %** do **50 %** kriterija dodjele, ***uzimajući u obzir na ujednačen način doprinos održivosti i otpornosti te ne dovodeći u pitanje mogućnost primjene višeg pondera na kriterije iz članka 19. stavka 2. točaka (a) i (b), ako je to primjenjivo na temelju zakonodavstva Unije, ni bilo koje ograničenje za necjenovne kriterije utvrđene u pravilima o državnim potporama. Pri odabiru, osmišljavanju i primjeni konkretnih necjenovnih kriterija kao dijela doprinosa održivosti i otpornosti potrebno je uzeti u obzir značajke specifične za određenu tehnologiju i djelotvorno im pristupiti.***

3. Države članice, regionalna ili lokalna tijela, javnopravna tijela ili udruženja koja je osnovalo jedno ili više takvih tijela odnosno jedno ili više takvih javnopravnih tijela nisu obvezni primijeniti uvjete koji se odnose na doprinos tehnologija s nultom neto stopom emisija održivosti i otpornosti ako bi njihova primjena obvezala te poduzetnike na nabavu opreme uz nerazmjerne troškove **■**. Javni naručitelji i naručitelji nerazmjernima mogu smatrati razlike u troškovima iznad 10 % ***ako bi troškovi potpore koju javni sektor nudi projektu bili za više od 15 % viši u usporedbi s postupkom bez doprinosa održivosti i otpornosti. Ovim stavkom ne dovodi se u pitanje pravo javnih naručitelja da izrade tehničke specifikacije u skladu s člankom 42. Direktive 2014/24 kako bi se osiguralo da primjena ovog stavka ne dovede do nabave nekompatibilne opreme koja iziskuje neopravdano visoke troškove kako bi se osigurala kompatibilnost s postojećom opremom.***

Države članice mogu prilagoditi svoje ukupne proračune dodijeljene dražbama za energiju iz obnovljivih izvora, kao i povezane najveće razine ponuda kako bi se uzela u obzir provedba necjenovnih kriterija.

- 3.a ***Tijela primjenjuju sljedeće pretkvalifikacijske uvjete za postupke nabave iz ovog članka:***

(a) ***najviše 50 % dijela ponude koji se odnosi na tehnologije s nultom neto stopom emisija, mjereno u financijskoj vrijednosti opreme kako je utvrđeno u skladu s Uredbom (EU) br. 952/2013, smije potjecati iz trećih zemalja koje nisu potpisnice GPA-a;***

- (b) sva oprema koja se isporučuje u okviru dijela ponude koji se odnosi na tehnologiju s nultom neto stopom emisija certificira se u pogledu kibernetičke sigurnosti ako za tu opremu postoji europski ili nacionalni okvir za kibernetičko sigurnosno certificiranje;*
- (c) gospodarski subjekti koji isporučuju dio ponude koji se odnosi na tehnologiju s nultom neto stopom emisija ne podliježu mjeri IMN-a kako je definirana u Uredbi (EU) 2022/1031, a posebno njezinim člancima 6. i 8.*

Ako primjena tih pretkvalifikacijskih uvjeta na dražbi ne rezultira odgovarajućim ponudama, javni naručitelj može ponovno pokrenuti dražbu bez primjene pretkvalifikacijskih uvjeta iz točaka (a) i (c) ovog stavka.

Članak 20.a

Smjernice Komisije

- 1. U roku od [šest mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] Komisija daje jasne smjernice o konkretnoj provedbi članka 19. u kombinaciji s člankom 20., pružajući:*
  - (a) katalog konkretnih i potencijalnih necjenovnih kriterija specifičnih za određenu tehnologiju za dražbe za energiju iz obnovljivih izvora, u kojem se necjenovni kriteriji prikladni za konkurentne natječajne postupke razlikuju od necjenovnih kriterija koji su prikladni kao prekvalifikacijski zahtjevi na dražbama za energiju iz obnovljivih izvora;*
  - (b) metodologiju za procjenu doprinosa koji se ponudom daje okolišnoj i socijalnoj održivosti i otpornosti iz članka 19. stavka 2. točaka (a) i (d);*
  - (c) metodologiju za procjenu razlika u troškovima iz članka 20. stavka 3.*
- 2. Komisija ocjenjuje doprinos necjenovnih kriterija iz ove Uredbe čiji je cilj pružati poticaj za inovacije potrebne za postizanje energetske i klimatske ciljeva Unije za 2030. i 2050. te o tome izvješćuje Europski parlament do ... [dvije godine nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe]. Komisija prema potrebi mijenja doprinos necjenovnih kriterija kako bi potaknula proizvodnju u Uniji, osiguravajući visoke standarde zaštite okoliša i održivosti, razvijajući lance vrijednosti diljem Unije i povećavajući konkurentnost poduzeća iz Unije na globalnoj razini.*

Članak 20.b

Pretkomercijalna nabava i javna nabava inovativnih komercijalnih rješenja

- 1. Države članice nastoje koristiti pretkomercijalnu nabavu za pretkomercijalne inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija i javnu nabavu komercijalnih inovativnih tehnologija s nultom neto stopom emisija u okviru provedbe svojih nacionalnih energetske i klimatskih planova. Pretkomercijalna nabava i javna nabava inovativnih komercijalnih rješenja mogu se dopuniti financiranjem na razini Unije u okviru postojećih programa Unije za zajedničku pretkomercijalnu nabavu ili javnu nabavu inovativnih rješenja u državama članicama.**
- 2. U nacionalnim energetske i klimatskim planovima, ažuriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima te izvješćima o napretku tih planova detaljno se navode vremenski raspored pretkomercijalne nabave i javne nabave inovativnih rješenja te njihovi ciljevi. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija priprema preporuke o izradi pretkomercijalne nabave ili javne nabave inovativnih rješenja.**

Članak 21.

Drugi oblici javne intervencije

- 1. Ne dovodeći u pitanje članke 107. i 108. UFEU-a i članak 4. Direktive (EU) 2018/2001¹ te u skladu s međunarodnim obvezama Unije, pri odlučivanju o uspostavi programa namijenjenih kućanstvima, *poslovanju* ili potrošačima kojima ih se potiče da kupuju gotove proizvode tehnologija s nultom neto stopom emisija navedene u članku 3.a stavku 1. ove Uredbe, države članice, regionalna ili lokalna tijela, javnopravna tijela ili udruženja koja je osnovalo jedno ili više takvih tijela odnosno jedno ili više takvih javnopravnih tijela oblikuju ih tako da se korisnike potiče na kupnju gotovih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija s visokim doprinosom održivosti i otpornosti kako je navedeno u članku 19. stavku 2. ove Uredbe, za što osiguravaju dodatnu proporcionalnu financijsku naknadu.**
- 2. Dodatna financijska naknada koju dodjeljuju tijela vlasti u skladu sa stavkom 1. zbog primjene kriterija iz članka 19. stavka 2. točaka (b), (c) i (d) te članka 19. stavka 2.a**

---

¹ Direktiva 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora.

za potrošača ne premašuje 5 % troška gotovog proizvoda tehnologija s nulom neto stopom emisija, *osim u okviru programa namijenjenih građanima koji žive u energetsom siromaštvu za koje će ta granična vrijednost iznositi 15 %.*

3. Pri oblikovanju i provedbi programa obuhvaćenog stavkom 1. tijelo primjenjuje otvoren, nediskriminirajući i transparentan postupak procjene doprinosa dostupnih proizvoda na tržištu otpornosti i održivosti. Bilo koji gotovi proizvod tehnologija s nulom neto stopom emisija može se u bilo kojem trenutku prijaviti za pristupanje programu. Tijelo određuje prolaznu ocjenu koju proizvodi moraju dobiti da bi bili prihvatljivi za dodatnu financijsku naknadu na temelju programa potpore.
4. Države članice na jedinstvenim internetskim stranicama sa slobodnim pristupom objavljuju sve informacije o programima u skladu s člankom 21. stavkom 1. za svaki pojedinačni relevantni proizvod tehnologija s nulom neto stopom emisija.

Članak 22.

Koordinacija inicijativa za pristup tržištima

1. *U roku od [12 mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe] Komisija donosi provedbeni akt u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 34. stavka 3. kojim se utvrđuju kriteriji za procjenu doprinosa dostupnih proizvoda obuhvaćenih oblicima javne intervencije iz članaka 19., 20. i 21. otpornosti i održivosti, u skladu sa sličnim odredbama u postojećim pravnim aktima i utvrđuju kriteriji za odstupanje kako je predviđeno člankom 19. stavkom 4. Komisija uzima u obzir poseban kontekst MSP-ova.*
  - 1.a *U slučaju proturječja između različitih kriterija dodjele i održivosti utvrđenih u drugom pravu Unije, Komisija daje smjernice o istodobnom postojanju tih odredbi. Komisija preispituje i, prema potrebi, ažurira svoje smjernice svakih šest mjeseci.*
2. Komisija stavlja na raspolaganje i redovito ažurira popis svih gotovih proizvoda tehnologija s nulom neto stopom emisija navedenih u *članku 3.*, razvrstanih prema udjelu u opskrbi Unije proizvodima koji potječu iz različitih trećih zemalja u posljednjoj godini za koju su dostupni podaci. *Komisija i Platforma za Europu s nulom neto stopom emisija u tu se svrhu savjetuju s udruženjima industrijskih dionika i industrijskim akterima.*

3. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija razmatra mjere koje su države članice poduzele radi provedbe članaka 19. i 21. te razmjenjuje najbolje primjere iz prakse, među ostalim u pogledu praktične primjene kriterija kojima se utvrđuje doprinos održivosti i otpornosti u javnoj nabavi ili programa kojima se potiče kupnja gotovih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija.

Poglavlje V.

Unapređenje vještina za otvaranje kvalitetnih radnih mjesta

Članak 23.

Europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija

1. *Na temelju mapiranja iz članka 23.a* Komisija podupire, među ostalim dodjelom početnih financijskih sredstava, uspostavu europskih akademija za industriju s nultom neto stopom emisija *kao mrežu stručnjaka u području tehnologija s nultom neto stopom emisija* čiji je cilj:
  - (a) izraditi programe, sadržaje i materijale za učenje, osposobljavanje i obrazovanje o razvijanju, proizvodnji, postavljanju, puštanju u pogon, upravljanju, održavanju i recikliranju tehnologija s nultom neto stopom emisija, kao i o sirovinama, te podupirati kapacitete javnih tijela nadležnih za izdavanje dozvola i odobrenja iz poglavlja II. i javne naručitelje iz poglavlja IV. ove Uredbe;
  - (aa) *osigurati da razvijeni programi za učenje olakšavaju stjecanje i jačanje transverzalnih kompetencija, osim vještina specifičnih za određenu tehnologiju ili određeni sektor, kako bi se olakšala prilagodba iz jedne industrije u drugu, čime bi se polaznicima omogućilo da budu mobilni i prilagodljivi situaciji na tržištu rada i šire koja se stalno mijenja;*
  - (ab) *osigurati da programi za učenje sadržavaju relevantne i dostupne ažurirane informacije i osposobljavanje o pitanjima zdravlja i sigurnosti, kao i relevantne informacije o pravima radnika i radnim uvjetima;*
  - (ac) *nastojati omogućiti osposobljavanje i obrazovanje 100 000 polaznika po akademiji u roku od tri godine od njihova osnivanja poticanjem profesionalnog cjeloživotnog učenja i usavršavanja ili prekvalifikacije, među*

ostalim putem naukovanja, programa mentorstva te kratkotrajnih i dugotrajnih programa osposobljavanja;

(b) omogućiti i promicati uporabu programa, sadržaja i materijala za učenje među pružateljima usluga obrazovanja i osposobljavanja u državama članicama, *kao što su sveučilišta, znanstveno-istraživačka sveučilišta, sveučilišta primijenjenih znanosti i sveučilišni savezi, poduzeća koja pružaju takvo obrazovanje i osposobljavanje, uključujući MSP-ove, start-up poduzeća i socijalna poduzeća, socijalni partneri te među voditeljima osposobljavanja;*

(ba) *razvijati mehanizme za osiguravanje kvalitete osposobljavanja koje nude pružatelji usluga obrazovanja i osposobljavanja u državama članicama i, prema potrebi, u zemljama pridruženima programima Unije za istraživanja i inovacije, kao što su Obzor Europa i Digitalna Europa, na temelju programa, sadržaja i materijala za učenje koje su razvile europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija;*

(bb) *doprinositi dugoročnom cilju istodobne reindustrijalizacije i dekarbonizacije Unije kao i njezinoj otvorenoj strateškoj autonomiji te odgovarati na potrebu za tehnologijama s nultom neto stopom emisija proizvedenima u Uniji i kvalificiranim radnicima;*

(c) razviti i uvesti kvalifikacije, uključujući mikrokvalifikacije, kako bi se osiguralo *priznavanje* stečenih vještina, kako bi se povećale mogućnost prelaska s jednog radnog mjesta na drugo *i iz jedne industrije u drugu, kako bi se olakšala* prekogranična mobilnost radne snage i promicala uporabu alata kao što su Europska mreža službi za zapošljavanje (EURES) i EURAXESS za pronalaženje odgovarajućeg *kvalitetnog* radnog mjesta.

2. Europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija suzbijaju rodne stereotipe *i promiču jednak pristup obrazovnom sadržaj za sve, pri čemu posvećuju* posebnu pozornost potrebi za uključivanjem više žena i mladih, *osobito onih* koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih (*NEET-ovi*), *starijih osoba, radnika sa zanimanjima kojima prijete opasnost od nestajanja ili zanimanjima čiji se sadržaj i zadaće intenzivno mijenjaju zbog novih tehnologija kao i osoba koje rade u regijama u tranziciji. Europske akademije za*

industriju s nultom neto stopom emisija promiču raznolikost i uključivost osoba s invaliditetom, migranata i osoba u ranjivom položaju.

Članak 23.a

Osnivanje europskih akademija za industriju s nultom neto stopom emisija i upravljanje njima

Mapiranjem se utvrđuje nedostatak radne snage i vještina u ključnim industrijskim sektorima i industrijama s nultom neto stopom emisija na temelju potreba industrijske transformacije i dekarbonizacije te se ocjenjuje pristup mogućnostima osposobljavanja povezanim s takvim tehnologijama na nacionalnoj razini.

Mapiranjem se analiziraju temeljni uzroci takvih nedostataka, posebno oni povezani s kvalitetom ponude radnih mjesta, čime se procjenjuje jesu li potrebne dodatne mjere za privlačenje većeg broja radnika svih razina kvalifikacija u određenim industrijama.

Ako se na temelju mapiranja utvrdi kritična razina nedostatka vještina u strateškim tehnologijama s nultom neto stopom emisija, Komisija objavljuje poziv na podnošenje prijedloga za osnivanje europskih akademija za industriju s nultom neto stopom emisija.

Članstvo akademija za industriju s nultom neto stopom emisija obuhvaća nekoliko aktera, kao što su industrije u čijim je lancima vrijednosti ključna upotreba tehnologija s nultom neto stopom emisija, pružatelji usluga obrazovanja i osposobljavanja, socijalni partneri i poduzeća, uključujući MSP-ove. U pogledu sastava članstva, ako je to moguće, cilj je ostvariti zemljopisnu ravnotežu među državama članicama, pri čemu se nastoji osigurati da obrazovni sadržaj koji razvijaju europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija bude dostupan na različitim jezicima kako bi programima učenja mogao pristupiti maksimalan broj polaznika, posebno onih iz najugroženijih skupina.

Za uspostavu i funkcioniranje europskih akademija za industriju s nultom neto stopom emisija za razdoblje od 1. siječnja 2024. do 31. prosinca 2027. stavlja se na raspolaganje financijska omotnica u iznosu od najmanje 102 000 000 EUR u tekućim cijenama. Države članice koriste relevantne fondove Unije, posebno ESF+, za učinkovito uvođenje obrazovnog sadržaja akademija te Komisiji dostavljaju informacije o iznosu sredstava EU-a dodijeljenih za postizanje tog cilja.

Europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija postaju financijski održive tri godine nakon osnivanja zahvaljujući prohodima od financijskih doprinosa iz privatnog

sektora.

Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija uspostavljena u skladu s člankom 28. stavkom 1. prati rad europskih akademija za industriju s nultom neto stopom emisija i do 31. prosinca 2026. objavljuje izvješće o uvođenju njihovih obrazovnih programa.

Nakon stupanja na snagu Komisija bez odgađanja pokreće mapiranje i objavljuje prvi poziv na podnošenje prijedloga s ciljem osnivanja europskih akademija za industriju s nultom neto stopom emisija, koje bi mogle imati koristi od postojećeg rada i postojećih projekata relevantnih aktera i država članica.

Europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija osnivaju se do [31. prosinca 2024.].

Europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija počinju pružati i širiti početni obrazovni sadržaj do [31. prosinca 2025.]. U fazi uvođenja obrazovnog sadržaja posebna se pozornost posvećuje regijama koje prolaze industrijsku transformaciju, s kritičnim nedostatkom vještina ili onima s visokom stopom nezaposlenosti, posebno nezaposlenosti mladih.

Članak 24.

Regulirane profesije u industrijama s nultom neto stopom emisija i priznavanje stručnih kvalifikacija

1. Do 31. prosinca 2024. i svake dvije godine nakon toga države članice utvrđuju jesu li programi za učenje koje su izradile europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija istovjetni posebnim kvalifikacijama koje traži država članica domaćin za pristup reguliranim djelatnostima u okviru neke profesije od posebnog interesa za industriju s nultom neto stopom emisija *radi istovremene reindustrijalizacije i dekarbonizacije s ciljem usklađivanja traženih kvalifikacija, uključujući tehničke i akademske kvalifikacije.* Države članice objavljuju rezultate procjena i osiguravaju njihovu laku dostupnost na internetu. *Ako se dođe do zaključka da programi za učenje nisu istovjetni kvalifikacijama koje država članica domaćin traži za pristup reguliranim aktivnostima, ta država članica objašnjava Komisiji kako se razlikuju i kako se može postići istovjetnost.*

2. Ako država članica zaključi da postoji istovjetnost iz prvog stavka ovog članka, ona **osigurava, u skladu s nacionalnim pravom i praksom**, priznavanje kvalifikacija koje su izdali pružatelji usluga obrazovanja i osposobljavanja na temelju programa za učenje koje su izradile akademije u skladu s glavom III. poglavljem I. Direktive 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹ kad god nositelj takve kvalifikacije zatraži pristup reguliranoj profesiji u smislu članka 3. stavka 1. točke (a) Direktive 2005/36/EZ koja je osobito važna za industriju s nultom neto stopom emisija tako što prihvaća tu kvalifikaciju kao dovoljan dokaz formalnih kvalifikacija.
3. Ako je pristup određenoj profesiji koja je osobito važna za industriju s nultom neto stopom emisija reguliran u smislu članka 3. stavka 1. točke (a) Direktive 2005/36/EZ, države članice rade na izradi zajedničkog skupa minimalnih znanja, vještina i kompetencija potrebnih za obavljanje te profesije u svrhu uspostave zajedničkog okvira osposobljavanja iz članka 49.a stavka 1. Direktive 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća koji bi omogućio automatsko priznavanje kvalifikacija. I Platforma za industriju s nultom neto stopom emisija može podnijeti prijedloge u skladu s člankom 49.a stavkom 3. Direktive 2005/36/EZ.

Članak 25.

Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija i vještine

Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija iz članka 28. podupire dostupnost i raspoređivanje vještina u okviru tehnologija s nultom neto stopom emisija te nadležnih tijela i javnih naručitelja iz poglavlja II. i poglavlja IV. obavljanjem sljedećih zadaća, **uz nadogradnju postojećih struktura unutar nacionalnog sustava obrazovanja i strukovnog obrazovanja:**

1. pomaže Komisiji u procjeni, stalnom praćenju i predviđanju potražnje i ponude radne snage s vještinama potrebnima za tehnologije s nultom neto stopom emisija te dostupnosti i primjene odgovarajućih mogućnosti obrazovanja i osposobljavanja, prema potrebi doprinoseći aktivnostima europskih akademija za industriju s nultom neto stopom emisija;

---

¹ Direktiva 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija (Tekst značajan za EGP) (SL L 255, 30.9.2005., str. 22.).

2. prati aktivnosti akademija za industriju s nultom neto stopom emisija i, ***na temelju podataka koje su dostavile države članice i nacionalna tijela u skladu s člankom 31. stavkom 2., prikuplja informacije o tome koliko je ljudi imalo korist od*** programa za učenje koje su izradile akademije ***i pruža podatke razvrstane po industrijskim sektorima, spolu, dobi i razini obrazovanja i kvalifikacija***, potiče sinergiju s drugim inicijativama i projektima za unapređenje vještina na nacionalnoj razini i razini Unije te provodi nadzor ***kako bi se privukla raznolika radna snaga, uključujući s pomoću ciljanih komunikacijskih kampanja***;
3. pomaže u mobilizaciji dionika, uključujući industriju, ***poduzeća, uključujući MSP-ove, start-up poduzeća i socijalna poduzeća***, socijalne partnere te pružatelje usluga obrazovanja i osposobljavanja, ***kao što su sveučilišta, znanstveno-istraživačka sveučilišta, sveučilišta primijenjenih znanosti i sveučilišni savezi***, za uvođenje ***programa*** za učenje koje su izradile europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija;
4. pomaže u primjeni i priznavanju obrazovnih kvalifikacija europskih akademija za industriju s nultom neto stopom emisija u državama članicama radi promicanja priznavanja vještina i usklađivanja vještina i radnih mjesta, među ostalim promicanjem valjanosti i prihvaćenosti kvalifikacija na cjelokupnom tržištu rada ***Unije i stavljanjem naglaska na dugotrajne programe osposobljavanja i plaćenog naukovanja***;
- 4.a ***prati provedbu prihvaćanja i priznavanja obrazovnih kvalifikacija i pridonosi pronalaženju rješenja u slučajevima kada se otkriju problemi s nepriznavanjem***;
5. olakšava izradu europskih profila zanimanja na temelju zajedničkog skupa znanja, vještina i kompetencija za ključne profesije u tehnologijama s nultom neto stopom emisija, oslanjajući se među ostalim na programe za učenje koje su izradile europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija i služeći se prema potrebi nazivljem iz Europske klasifikacije vještina, kompetencija, kvalifikacija i zanimanja (ESCO) kako bi se osigurale transparentnost i mobilnost između radnih mjesta i preko granica unutarnjeg tržišta;
6. promiče ***profesionalne izgled i kvalitetne radne uvjete, uključujući pravedne i primjerene plaće***, na radnim mjestima u industrijama tehnologija s nultom neto stopom emisija, ***kao i privlačnost tehničkog obrazovanja, uključivanje mladih, žena, starijih osoba i osoba u nepovoljnom položaju*** na tržište rada za industrije tehnologija

s nultom neto stopom emisija i privlači kvalificirane radnike iz trećih zemalja *s pomoću instrumenata kao što je europska plava iskaznica* kako bi se postigla veća raznolikost radne snage;

- 6.a** *potiče i podupire mobilnost radne snage diljem Unije i objavljuje slobodna radna mjesta putem mreže EURES;*
7. olakšava veću koordinaciju i razmjenu najboljih primjera iz prakse među državama članicama *i u privatnom sektoru* kako bi se povećala dostupnost vještina povezanih s tehnologijama s nultom neto stopom emisija, među ostalim doprinoseći politikama Unije i država članica za privlačenje novih talenata iz trećih zemalja *i svih razina obrazovanja.*

Poglavlje VI.

Inovacije

Članak 26.

Regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija

- 1.** *Do ... [tri mjeseca od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] države članice imenuju ili osnivaju jedinstveno nacionalno nadležno tijelo koje će biti odgovorno za regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija. To je tijelo jedina kontaktna točka za svako grupiranje organizacija koje žele zatražiti uspostavu regulatornog izoliranog okruženja s nultom neto stopom emisija u skladu s ovim člankom.*
1. Države članice *i, ako je primjenjivo, zajedno s lokalnim i regionalnim tijelima i drugim državama članicama* mogu na vlastitu inicijativu uspostaviti regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija kako bi se omogućili razvoj, ispitivanje i vrednovanje inovativnih tehnologija s nultom neto stopom emisija *i drugih inovativnih tehnologija* u kontroliranom stvarnom okruženju u ograničenom razdoblju prije njihova stavljanja na tržište ili u uporabu, čime se unapređuju regulatorno učenje te mogućnost povećanja kapaciteta i šire primjene. Države članice uspostavljaju regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija *u bliskoj suradnji s industrijom i istraživačkim institutima te, ako je relevantno, socijalnim partnerima i civilnim društvom*, u skladu sa stavkom 1. na zahtjev bilo kojeg poduzeća

koje razvija inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija *i druge inovativne tehnologije*, a koje ispunjava kriterije prihvatljivosti i odabira iz stavka 4. točke (a) i koje su nadležna tijela odabrala na temelju postupka odabira iz stavka 4. točke (b).

2. Načini i uvjeti za uspostavu regulatornih izoliranih okruženja s nultom neto stopom emisija i upravljanje njima u skladu s ovom Uredbom donose se provedbenim aktima u skladu s postupkom ispitivanja iz **članka 34. stavka 3.** Ti načini i uvjeti u što većoj mjeri omogućuju fleksibilnost nacionalnih nadležnih tijela za uspostavu regulatornih izoliranih okruženja s nultom neto stopom emisija i upravljanje njima te poticanje inovacija i regulatornog učenja, osobito uzimajući u obzir okolnosti i kapacitete uključenih MSP-ova *i start-up* poduzeća. Provedbeni akti iz **ovog** stavka ■ obuhvaćaju zajednička glavna načela o sljedećim pitanjima:
  - (a) prihvatljivosti i odabiru za sudjelovanje u regulatornim izoliranim okruženjima s nultom neto stopom emisija;
  - (b) postupku prijave, sudjelovanja, praćenja, izlaska iz regulatornih izoliranih okruženja s nultom neto stopom emisija i njihova ukidanja, uključujući plan provedbe projekta u regulatornom izoliranom okruženju i izvješće o izlasku;
  - (c) uvjetima koji se primjenjuju na sudionike.
3. Sudjelovanje u regulatornim izoliranim okruženjima s nultom neto stopom emisija ne utječe na nadzorne i korektivne ovlasti tijela koja nadziru ta **regulatorna** izolirana okruženja. Ispitivanje, razvoj i vrednovanje inovativnih tehnologija s nultom neto stopom emisija *i drugih inovativnih tehnologija* provodi se pod izravnim nadzorom i vodstvom nadležnih tijela. Nadležna tijela fleksibilno izvršavaju svoje nadzorne ovlasti u okviru granica relevantnog zakonodavstva, pri čemu prilagođavaju postojeće regulatorne postupke i primjenjuju svoje diskrecijske ovlasti u provedbi i izvršavanju zakonskih odredaba u pogledu određenog projekta regulatornog izoliranog okruženja s nultom neto stopom emisija radi uklanjanja prepreka, olakšavanja regulatornog opterećenja, smanjenja regulatorne nesigurnosti i podupiranja inovacija u tehnologijama s nultom neto stopom emisija.
4. Kad je to potrebno za postizanje cilja ovog članka, nadležna tijela razmatraju odobrenje odstupanja ili iznimki u mjeri u kojoj je to dopušteno relevantnim pravom Unije ili nacionalnim pravom. Nadležna tijela osiguravaju da se planom provedbe

projekta u regulatornom izoliranom okruženju jamči poštovanje ključnih ciljeva i osnovnih zahtjeva zakonodavstva *Unije* i nacionalnog zakonodavstva. Nadležna tijela obavještavaju javnost o svim znatnim rizicima za zdravlje, sigurnost ili okoliš utvrđenima pri razvoju i ispitivanju inovativnih tehnologija s nultom neto stopom emisija *i drugih inovativnih tehnologija* i odmah obustavljaju postupak razvoja i ispitivanja dok se ti rizici ne ublaže. Ako nadležna tijela smatraju da predloženi projekt predstavlja izniman rizik za zdravlje i sigurnost radnika, stanovništva ili okoliša, osobito jer se odnosi na ispitivanje, razvoj ili vrednovanje posebno otrovnih tvari, odobravaju plan provedbe projekta u *regulatornom* izoliranom okruženju tek nakon što se uvjere da su uvedene primjerene zaštitne mjere koje su razmjerne utvrđenom iznimnom riziku.

5. Pod uvjetom da sudionici poštuju plan provedbe projekta u regulatornom izoliranom okruženju i uvjete svojeg sudjelovanja određene u skladu s ovim člankom i stavkom 2. te da u dobroj vjeri slijede smjernice tijela, tijela ne izriču administrativne novčane kazne ni druge sankcije za povredu primjenjivog zakonodavstva Unije ili države članice koje se odnosi na tehnologiju s nultom neto stopom emisija koja se nadzire u regulatornom izoliranom okruženju.
6. U skladu s primjenjivim zakonodavstvom Unije i država članica o odgovornosti, sudionici inovativnog regulatornog izoliranog okruženja s nultom neto stopom emisija i dalje su odgovorni za svaku štetu nanесenu trećim stranama kao posljedica ispitivanja u regulatornom izoliranom okruženju.
7. Trajanje regulatornog izoliranog okruženja s nultom neto stopom emisija može se produljiti istim postupkom uz suglasnost nacionalnog nadležnog tijela.
8. Regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija oblikuju se i provode tako da prema potrebi olakšavaju prekograničnu suradnju nacionalnih nadležnih tijela. Države članice koje su uspostavile regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija koordiniraju svoje aktivnosti i surađuju u okviru Platforme za Europu s nultom neto stopom emisija u cilju razmjene relevantnih informacija. Komisiji podnose godišnja izvješća o rezultatima provedbe regulatornih izoliranih okruženja, uključujući primjere dobre prakse, stečena iskustva i preporuke o njihovom ustroju te prema potrebi izvješća o primjeni ove Uredbe i drugog zakonodavstva Unije u

regulatornom izoliranom okruženju na način koji je prilagođen potrebama samog okruženja.

Članak 26.a

Inovacije za konkurentnost i dekarbonizaciju

Mjere u ovom odjeljku imaju za cilj ubrzati inovacije u energetske tehnologijama u Uniji radi ubrzanja uvođenja tih tehnologija kako bi se potaknuli napori Unije za dekarbonizaciju te povećala globalna konkurentnost industrije Unije s nultom neto stopom emisija u cilju osiguravanja otvorene strateške autonomije Unije preko povećanja izvoza tih tehnologija i domaće opskrbe.

Članak 26.b

Načelo inovativnosti

Komisija, ne dovodeći u pitanje svoje nadležnosti na temelju Ugovorâ i u skladu sa svojim Smjernicama za bolju regulativu od 3. studenoga 2021., primjenjuje načelo inovativnosti, kako je opisano u alatu za bolju regulativu br. 22 i Komunikaciji Komisije od 15. svibnja 2018. naslovljenoj „Obnovljeni program za istraživanje i inovacije – prilika da Europa oblikuje svoju budućnost”, tijekom pripreme novih pravnih akata Unije te tijekom preispitivanja i revizije postojećih pravnih akata Unije, kako bi se osiguralo da se regulatornim okvirom unutarnjeg tržišta potiču i podupiru inovacije.

Članak 26.c

Odbor za plan SET

- 1. Za potrebe uspostave i provedbe plana SET iz članka 26.d Komisija osniva Odbor za plan SET. Odbor za plan SET odgovoran je za strateško usmjerenje i opće odluke, uključujući odlučivanje o tome koje će tehnologije biti uključene u plan SET i o njegovoj provedbi.***
- 2. Odbor za plan SET sastoji se od država članica i Komisije. Njime predsjednik predstavlja predstavnik Komisije. Industrija i istraživački akteri strukturno su i trajno uključeni.***
- 3. Svaka država članica imenuje visokopozicioniranog predstavnika u Odbor za plan SET. Ako je to važno u pogledu funkcije i stručnosti, država članica može imati više***

od jednog predstavnika za različite zadaće koje se odnose na rad Odbora za plan SET. Svaki član Odbora za plan SET ima zamjenika.

- 4. Na prijedlog Komisije Odbor za plan SET donosi svoj poslovnik običnom većinom svojih članova.*
- 5. Odbor za plan SET sastaje se u redovitim vremenskim razmacima kako bi osigurao učinkovito izvršenje svojih zadaća navedenih u ovoj Uredbi. Prema potrebi, Odbor za plan SET sastaje se na obrazloženi zahtjev Komisije ili obične većine svojih članova.*
- 6. Komisija pomaže Odboru za plan SET putem izvršnog tajništva koje pruža tehničku i logističku potporu.*
- 7. Odbor za plan SET može osnovati stalne ili privremene podskupine koje će se baviti konkretnim pitanjima i zadaćama.*
- 8. Odbor za plan SET poziva predstavnike Europskog parlamenta da kao promatrači prisustvuju njegovim sastancima, uključujući sastanke stalnih ili privremenih podskupina iz stavka 7.*
- 9. Prema potrebi, Odbor za plan SET ili Komisija mogu pozvati stručnjake i druge treće strane na sastanke Odbora za plan SET i podskupina ili ih pozvati da dostave pisane doprinose.*
- 10. Odbor za plan SET poduzima potrebne mjere kako bi zajamčio sigurno postupanje s povjerljivim i poslovno osjetljivim informacijama i njihovu sigurnu obradu.*
- 11. Odbor za plan SET čini sve što je u njegovoj moći kako bi se postigao konsenzus.*

Članak 26.d

Strateški plan za energetska tehnologiju

- 1. Odbor za plan SET iz članka 26.c do ... [tri mjeseca od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] uspostavlja Strateški plan za energetska tehnologiju (plan SET). Cilj plana SET jest osigurati usmjerenost i koordinaciju među različitim programima i izvorima financiranja na razini Unije, nacionalnoj i podnacionalnoj razini, te podržati razvoj klimatski neutralnih energetska tehnologija i osigurati strateško usklađivanje prioriteta za istraživanje, inovacije i uvođenje tehnologija čiste energije.*

2. *Planom SET utvrđuju se energetske tehnologije koje su strateški važne za Uniju, uzimajući u obzir njihov doprinos ciljevima Unije u pogledu klimatske neutralnosti, kao i industrijskoj konkurentnosti Unije, a koje iziskuju istraživačke i inovacijske aktivnosti kako bi postale dovoljno zrele za potpuno uvođenje.*
3. *Odbor za plan SET iz članka 26.c odgovoran je za provedbu plana SET. Za potrebe provedbe plana SET, Komisija donosi popis tehnologija utvrđenih u planu SET provedbenim aktom u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 34. stavka 3.*
4. *Pod nadležnošću Odbora za plan SET i uz intenzivnu uključenost relevantnih sektora, uključujući istraživački sektor, razvijaju se programi istraživanja i inovacija za svaku od energetskih tehnologija navedenih u planu SET. Ti su programi osnova za koordinaciju između Unije i država članica u pogledu financiranja aktivnosti utvrđenih u programu, kao i u pogledu tehnološke infrastrukture potrebne za te tehnologije. Te programe odobrava Odbor za plan SET.*
5. *Komisija svake godine izvještava Vijeće i Europski parlament o napretku plana SET. Plan SET potrebno je preispitati i po potrebi revidirati u roku od 18 mjeseci nakon svakih izbora za Europski parlament.*

Članak 27.

Mjere za MSP-ove i start-up poduzeća

1. Države članice poduzimaju sljedeće mjere:
  - (a) *MSP-ovima* osiguravaju prioritetni pristup inovativnim regulatornim izoliranim okruženjima s nultom neto stopom emisija ako ispunjavaju uvjete prihvatljivosti utvrđene u članku 26.;
  - (b) organiziraju informativne aktivnosti o sudjelovanju *MSP-ova* u regulatornim izoliranim okruženjima;
  - (c) prema potrebi uspostavljaju poseban kanal komunikacije s *MSP-ovima* kako bi pružile smjernice i odgovorile na pitanja o provedbi članka 26.
2. Države članice uzimaju u obzir posebne interese i potrebe *MSP-ova* te pružaju odgovarajuću administrativnu potporu za sudjelovanje u regulatornim izoliranim okruženjima. Ne dovodeći u pitanje primjenu članka 107. i 108. *UFEU-a*, države

članice trebale bi obavijestiti *MSP-ove* o raspoloživoj financijskoj potpori za njihove aktivnosti u regulatornim izoliranim okruženjima.

2.a *Ovaj se članak primjenjuje na start-up poduzeća.*

Poglavlje VII.

Upravljanje

Članak 28.

Uspostava i zadaće Platforme za Europu s nultom neto stopom emisija

1. Uspostavlja se Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija („Platforma”).
2. Platforma obavlja zadaće utvrđene ovom Uredbom.
3. Platforma može pružati savjete i pomoć Komisiji i državama članicama u vezi s njihovim mjerama za postizanje ciljeva *utvrđenih* u ovoj Uredbi, vodeći računa o nacionalnim energetske i klimatskim planovima dostavljenima u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999¹.
4. Komisija i države članice *koordiniraju djelovanje* u okviru Platforme i te s odgovarajućim trećim zemljama kako bi doprinijele promicanju prihvaćanja tehnologija s nultom neto stopom emisija na globalnoj razini, *suradivale pri razvoju inovativnih tehnologija s nultom neto stopom emisija* i doprinijele ulozi industrijskih kapaciteta Unije u pripremi terena za globalni prelazak na čistu energiju, u skladu s ukupnim ciljevima ove Uredbe koji proizlaze iz članka 1. ove Uredbe. Platforma:
  - (a) *raspravlja s Komisijom i državama članicama te im, prema potrebi, preporučuje načine za poboljšanje i promicanje suradnje, razmjene znanja i tehnologija* u vrijednosnom lancu s nultom neto stopom emisija između Unije i trećih zemalja;

---

¹ Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetske unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (Tekst značajan za EGP) (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

- (aa) raspravlja s Komisijom te joj, prema potrebi, preporučuje načine za osiguravanje formiranja i usklađivanje ove Uredbe s drugim inicijativama ili privremenim programima Unije obuhvaćenima industrijskim planom u okviru zelenog plana;*
- (ab) prati napredak u lancima vrijednosti za tehnologije s nultom neto stopom emisija, nadzire tehnološke i industrijske promjene te utvrđuje buduće strateške lance vrijednosti u nastajanju;*
- (ac) prati pravodobno obavješćivanje o državnim potporama od strane država članica te njihovo odobrenje od strane Komisije;*
- (ad) prati zahtjeve za pristup bespovratnim sredstvima iz fondova i programa Unije u svrhe povezane s ovom Uredbom i, prema potrebi, izdaje preporuke za koordiniranje, ubrzavanje i pojednostavljenje postupka;*
- (ae) procjenjuje potrebe za ulaganjima i financiranjem, pruža smjernice za razvoj vještina i raspravlja o najboljim praksama u pogledu provedbe poglavlja II. odjeljka I. te članaka 12. i 13., te ubrzavanja rokova za izdavanje dozvola;*
- (b) raspravlja s Komisijom te joj, prema potrebi, preporučuje kako ukloniti nezarinske prepreke trgovini, na primjer uzajamnim priznavanjem ocjene sukladnosti ili preuzimanjem obveze izbjegavanja izvoznih ograničenja;*
- (c) preporučuje Komisiji kojim bi trećim zemljama trebalo dati prednost za sklapanje partnerstava za tehnologije s nultom neto stopom emisija, vodeći računa o sljedećem:*
- i. potencijalnom doprinosu sigurnosti opskrbe, uzimajući u obzir njihove kapacitete za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija;*
  - ii. postoje li već sklopljeni sporazumi o suradnji između treće zemlje i Unije;*
- ii.a kapacitetu utiskivanja i skladištenja CO₂ na njihovim državnim područjima;*
- (ca) ocjenjuje instrumente trgovinske zaštite kako bi se suzbile sve mjere iz trećih zemalja do kojih bi moglo doći i koje bi mogle ugroziti ciljeve utvrđene u članku 1.*

5. Države članice podupiru Komisiju u provedbi mjera suradnje utvrđenih u okviru partnerstva za tehnologije s nultom neto stopom emisija. Cilj je partnerstava za tehnologije s nultom neto stopom emisija olakšati trgovinu između sudionika, među ostalim dajući prednost potrebnim ulaganjima unutar Unije i u trećim zemljama, jačati otpornost i održivost vrijednosnih lanaca potpore i jamčiti jednake uvjete.
- 5.a Platforma redovito, a najmanje jednom godišnje, procjenjuje globalnu konkurentnost europskih industrija u okviru područja primjene ove Uredbe i preporučuje mjere za poboljšanje konkurentnosti.*
- 5.b Do... [tri mjeseca od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] i svaka tri mjeseca nakon toga Komisija Platformi te savjetodavnoj skupini za industrije s nultom neto stopom emisija i Europskom znanstvenom savjetodavnom odboru za preispitivanje i regulatorno opterećenje dostavlja izvješće o provedbi provjere konkurentnosti. U izvješću se navodi koji su zakonodavni prijedlozi podneseni u tri mjeseca obuhvaćena izvješćem, kako je provjera konkurentnosti primijenjena u pripremi tih prijedloga i koje su izmjene uvedene u prijedloge kako bi se osiguralo da se njima neće nepotrebno naštetiti konkurentnosti Unije. Najmanje dvaput godišnje, na temelju doprinosa savjetodavne skupine za industrije s nultom neto stopom emisija, Platforma raspravlja o provedbi provjere konkurentnosti.*
- 5.c Platforma se redovito koordinira s Forumom na visokoj razini o normizaciji u svrhu rasprave o upotrebi normizacije za potporu razvoju tehnologija s nultom neto stopom emisija u Europi.*

Članak 29.

Struktura i funkcioniranje Platforme za Europu s nultom neto stopom emisija

1. Platformu čine države članice i Komisija, *te Europski parlament*. Njome predsjedava predstavnik Komisije.
2. Svaka država članica *i Europski parlament* imenuju visokopozicioniranog predstavnika u Platformi. Ako je to važno u pogledu funkcije i stručnosti, država članica *i Europski parlament mogu* imati više od jednog predstavnika za različite zadaće koje se odnose na rad Platforme. Svaki član Platforme ima zamjenika.

3. Na prijedlog Komisije Platforma donosi svoj poslovnik običnom većinom svojih članova.
4. Platforma se sastaje u redovitim vremenskim razmacima kako bi osigurala učinkovito izvršenje svojih zadaća navedenih u ovoj Uredbi. Prema potrebi, Platforma se sastaje na obrazloženi zahtjev Komisije ili obične većine svojih članova.
5. Komisija pomaže Platformi u okviru izvršnog tajništva koje pruža tehničku i logističku potporu.
6. Platforma može osnovati stalne ili privremene podskupine koje će se baviti konkretnim pitanjima i zadaćama.

Platforma osniva barem sljedeće stalne podskupine:

- (a) *podskupinu za raspravu o financijskim potrebama i uskim grlima strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija, mogućim najboljim praksama, posebno za razvoj prekograničnih lanaca opskrbe Unije, te za koordinaciju financiranja strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija;*
  - (b) *podskupinu za raspravu o provedbi odredaba u skladu s člancima 6., 7. i 8.;*
  - (c) *podskupinu za raspravu i koordiniranje partnerstava za tehnologije s nultom neto stopom emisija iz članka 28., uz osiguravanje suradnje s drugim relevantnim koordinacijskim forumima;*
  - (d) *podskupinu za osiguravanje odgovarajuće provedbe akademija za industriju s nultom neto stopom emisija u skladu s poglavljem V;*
  - (e) *podskupinu posvećenu regulatornim izoliranim okruženjima s nultom neto stopom emisija iz članka 26. kako bi se maksimalno povećao potencijal učinaka prelijevanja diljem Unije olakšavanjem prekogranične suradnje i ograničavanjem rizika od narušavanja tržišta i tržišnog natjecanja.*
- 6.a *Platforma se najmanje jednom godišnje sastaje s Odborom za plan SET iz članka 26.c radi rasprave o strateškom usklađivanju provedbe ove Uredbe s planom SET.*
- I**
- 7.a *Platforma uspostavlja savjetodavnu skupinu za industriju s nultom neto stopom emisija. Savjetodavnu skupinu za industriju s nultom neto stopom emisija čine*

predstavnicima industrijskih sektora u okviru područja primjene ove Uredbe. Najmanje jedna trećina članova savjetodavne skupine dolazi iz MSP-ova ili predstavlja MSP-ove. Savjetodavna skupina za industriju s nultom neto stopom emisija na vlastitu inicijativu ili na zahtjev Platforme daje preporuke Platformi. Savjetodavna skupina za industriju s nultom neto stopom emisija olakšava komunikaciju Platforme sa savjetodavnim tijelima osnovanima u okviru industrijske politike Unije.

8. Prema potrebi, Platforma *poziva* stručnjake *koji predstavljaju industriju, civilno društvo, akademske zajednice, sindikate* i druge treće strane na sastanke Platforme i podskupina ili ih poziva da dostave pisane doprinose.
9. Platforma poduzima potrebne mjere za sigurno postupanje s povjerljivim i poslovno osjetljivim informacijama te njihovu sigurnu obradu.
10. Platforma ulaže sve napore kako bi se postigao konsenzus.
11. Platforma koordinira djelovanje i surađuje s postojećim industrijskim savezima *te ih poziva da prisustvuju njezinim sastancima, uključujući sastanke stalnih ili privremenih podskupina iz stavka 6. ovog članka, radi izvješćivanja o statusu i davanja preporuka o ciljevima utvrđenima u članku 1.*

Članak 29.a

Europski znanstveni savjetodavni odbor za preispitivanje i regulatorno opterećenje

1. *Osniva se Europski znanstveni savjetodavni odbor za preispitivanje i regulatorno opterećenje („Znanstveni savjetodavni odbor”).*
2. *Znanstveni savjetodavni odbor sastavljen je od 15 viših znanstvenih stručnjaka koji pokrivaju široki raspon relevantnih disciplina. Članovi Znanstvenog savjetodavnog odbora moraju ispunjavati kriterije utvrđene u stavku 4.*
3. *Državljanstvo iste države članice smiju imati najviše dva člana Znanstvenog savjetodavnog odbora. Neovisnost članova Znanstvenog savjetodavnog odbora mora biti neupitna.*
4. *Članovi Znanstvenog savjetodavnog odbora imenuju se na mandat od četiri godine koji se može jednom obnoviti nakon provedenog otvorenog, pravednog i transparentnog postupka odabira. Odabir članova temelji se na sljedećim kriterijima:*

- (a) *znanstvena izvrsnost;*
  - (b) *iskustvo u znanstvenom ocjenjivanju i znanstvenom savjetovanju u područjima stručnosti;*
  - (c) *stručno znanje u području javne uprave ili drugim područjima relevantnima za zadaće Odbora;*
  - (d) *stručno iskustvo u interdisciplinarnom okruženju u međunarodnom kontekstu.*
5. *Članovi Znanstvenog savjetodavnog odbora imenuju se u osobnom svojstvu, a svoja stajališta moraju izražavati potpuno neovisno o državama članicama i institucijama Unije. Znanstveni savjetodavni odbor bira svojeg predsjednika iz redova svojih članova na razdoblje od četiri godine i donosi svoj poslovnik.*
6. *Znanstveni savjetodavni odbor podupire rad Komisije, Europskog parlamenta i država članica, djelujući neovisno u obavljanju svojih zadaća, sastavljanjem savjetodavnih izvješća o:*
- (a) *regulatornom učinku i opterećenju koje stvara postojeće pravo Unije;*
  - (b) *regulatornom učinku i opterećenju koje stvaraju postojeći delegirani i provedbeni akti; i*
  - (c) *postojećem pravu država članica kojim se prenose direktive Unije.*
7. *Znanstveni savjetodavni odbor neovisno utvrđuje svoj godišnji program rada, nakon savjetovanja s Komisijom. Predsjednik Znanstvenog savjetodavnog odbora obavještuje Komisiju, Europski parlament i države članice o sadržaju i provedbi njegovog godišnjeg programa rada. Znanstveni savjetodavni odbor može, na zahtjev Europskog parlamenta, pojedinačnog povjerenika ili pojedinačne države članice ili na temelju obrazloženog zahtjeva dionika, dati savjete o regulatornom učinku i opterećenju nacrtu zakonodavstva Unije ili u postupku donošenja odluka.*
8. *Savjetodavna izvješća iz stavka 5. dijele se s Europskim parlamentom, Komisijom i državama članicama te se objavljuju.*
9. *Komisija osigurava usluge tajništva za Znanstveni savjetodavni odbor .*

Članak 30.

Povezanost s nacionalnim energetske i klimatskim planovima

Države članice ***navode pojedinosti mjera koje namjeravaju uvesti u svrhu provedbe cilja*** ove Uredbe u svojim nacionalnim energetske i klimatskim planovima i njihovim ažuriranim verzijama, koji se dostavljaju u skladu s člancima 3., 9. i 14. Uredbe (EU) 2018/1999, osobito u pogledu dimenzije „istraživanje, inovacije i konkurentnost” Europske unije, te pri podnošenju svojih dvogodišnjih izvješća o napretku u skladu s člankom 17. te uredbe. ***Države članice osobito utvrđuju mjere za promicanje istraživanja, razvoja i inovacija u svrhu provedbe cilja ove Uredbe.***

Poglavlje VIII.

Praćenje

Članak 31.

Praćenje

1. Komisija kontinuirano prati:
  - (a) napredak Unije u ostvarivanju ciljeva Unije iz članka 1. i povezani učinak ove Uredbe;
  - (b) napredak u ostvarivanju cilja kapaciteta utiskivanja CO₂ na razini Unije iz članka 16.;

(ba) primjerenost administrativnih kapaciteta država članica za ispunjavanje njihovih obveza na temelju ove Uredbe.
2. Države članice i nacionalna tijela koja imenuju u tu svrhu prikupljaju i dostavljaju podatke i druge dokaze potrebne u skladu sa stavkom 1. točkama (a) i (b). Točnije, svake godine prikupljaju i dostavljaju Komisiji sljedeće podatke:
  - (a) podatke o razvoju tehnologija s nultom neto stopom emisija i tržišnim trendovima, uključujući prosječne troškove ulaganja u proizvodnju i troškove proizvodnje te tržišne cijene odgovarajućih tehnologija s nultom neto stopom emisija;

- (b) podatke o kapacitetima za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija i povezanim aktivnostima, uključujući podatke o zapošljavanju i vještinama te o napretku u ostvarivanju ciljeva za 2030. iz uvodne izjave 13.;
  - (c) podatke o vrijednosti i obujmu uvoza tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniju i njihova izvoza iz Unije;
  - (ca) broj MSP-ova koji su dio projekata proizvodnje tehnologije s nultom neto stopom emisija;**
  - (d) podatke o prosječnom trajanju postupaka izdavanja dozvola na temelju ove Uredbe;
  - (e) podatke o vrstama i broju dozvola izdanih na nacionalnoj razini u posljednjih 12 mjeseci;
  - (f) podatke o količini završenih, zaustavljenih ili ukinutih postupaka izdavanja dozvola u posljednjih 12 mjeseci i vrstama prepreka na koje se naišlo u slučaju prekida ili ukidanja;
  - (g) podatke o broju izoliranih okruženja postavljenih u posljednjih 12 mjeseci;
  - (h) podatke o količini CO₂ trajno uskladištenog pod zemljom u skladu s Direktivom 2009/31/EZ.
3. Podaci uključuju barem informacije zatražene u Obavijesti Komisije o smjernicama državama članicama za ažuriranje nacionalnih energetske i klimatskih planova za razdoblje 2021.–2030.
  4. Svaka država članica Komisiji šalje prvo izvješće krajem svibnja u godini koja slijedi nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe. Sljedeća se izvješća šalju svake godine do kraja svibnja.
  5. Usto, države članice dostavljaju podatke prikupljene u skladu sa stavkom 2. ovog članka nacionalnim statističkim uredima i Eurostatu za potrebe sastavljanja i objavljivanja statistike u skladu s Uredbom (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta

i Vijeća¹. Države članice imenuju nacionalno tijelo odgovorno za dostavu podataka nacionalnim statističkim uredima i Eurostatu.

6. Na temelju izvješća podnesenih u skladu sa stavkom 2. ovog članka Komisija prati napredak Unije iz stavka 1. točke (a) **ovog članka** i svake godine objavljuje povezane preporuke u okviru godišnjih izvješća o konkurentnosti tehnologija čiste energije u skladu s člankom 35. stavkom 2. točkom (m) Uredbe (EU) 2018/1999.
7. Na temelju nacrtu zahtjeva za dozvolu podnesenih u skladu s člankom 10. Direktive 2009/31/EZ i izvješća podnesenih u skladu s člankom 17. stavkom 2. i člankom 18. stavcima 4. i 6. ove Uredbe Komisija prati napredak u ostvarivanju cilja na razini Unije u pogledu kapaciteta utiskivanja CO₂ iz stavka 1. točke (b) ovog članka te svake godine podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću. ***U tu svrhu Komisija uspostavlja javno dostupnu bazu podataka sa svim dostupnim podacima povezanim sa skladištenjem CO₂ u Uniji kako bi se pridonijelo mapiranju lokacija za skladištenje CO₂ i praćenju postizanja općeg cilja utvrđenog u članku 16.***
- 7.a ***Na temelju izvješća iz članka 16. stavka 2. i članka 18. stavka 4. koja poduzetnici iz članka 18. stavka 1. podnose do 31. siječnja 2025. Komisija ocjenjuje i podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o učinkovitosti ove Uredbe, popraćeno preispitivanjem ako se to smatra potrebnim.***

---

¹ Uredba (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009. o europskoj statistici i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ, Euratom) br. 1101/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o dostavi povjerljivih statističkih podataka Statističkom uredu Europskih zajednica, Uredbe Vijeća (EZ) br. 322/97 o statistici Zajednice i Odluke Vijeća 89/382/EEZ, Euratom o osnivanju Odbora za statistički program Europskih zajednica (SL L 87, 31.3.2009., str. 164.).

Poglavlje IX.

Završne odredbe

I

Članak 33.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz **članka 1. stavka 3., članka 3. stavka 2. i članka 18. stavka 7.** dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od [datum početka primjene]. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz **članka 1. stavka 3., članka 3. stavka 2. i članka 18. stavka 7.** Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u Službenom listu Europske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju **članka 1. stavka 3., članka 3. stavka 2. i članka 18. stavka 7.** stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili

Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 34.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.
4. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011 u vezi s njezinim člankom 4.

Članak 35.

Evaluacija

1. Komisija do... [tri godine *od* datuma početka primjene ove Uredbe] i svake tri godine nakon toga provodi evaluaciju ove Uredbe i glavne zaključke predstavlja u izvješću Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru.
2. U okviru evaluacije ocjenjuje se jesu li ostvareni ciljevi ove Uredbe kako su utvrđeni u članku 1. i njezin učinak na poslovne korisnike, posebno MSP-ove i krajnje korisnike, te na ciljeve europskog zelenog plana.
3. U okviru evaluacije uzima se u obzir rezultat postupka praćenja kako je naveden u članku 31.
4. Nadležna tijela država članica dostavljaju Komisiji sve relevantne informacije kojima raspolažu, a koje bi Komisiji mogle biti potrebne za izradu izvješća iz stavka 1.

Članak 36.

Postupanje s povjerljivim informacijama

1. Informacije dobivene u okviru provedbe ove Uredbe upotrebljavaju se samo za potrebe ove Uredbe i zaštićene su relevantnim zakonodavstvom Unije i nacionalnim zakonodavstvom.

2. Države članice i Komisija osiguravaju zaštitu trgovinskih i poslovnih tajni te drugih osjetljivih, povjerljivih i klasificiranih informacija dobivenih i nastalih primjenom ove Uredbe, uključujući preporuke i mjere koje treba poduzeti u skladu s pravom Unije i odgovarajućim nacionalnim pravom.
3. Države članice i Komisija osiguravaju da se klasificiranim podacima dostavljenima ili razmijenjenima u skladu s ovom Uredbom ne umanjuje stupanj povjerljivosti ili da ih se ne deklasificira bez prethodnog pisanog pristanka autora.
4. Ako određena država članica ocijeni da bi iznošenje objedinjenih informacija u kontekstu članka 18. ipak moglo ugroziti njezine interese u pogledu nacionalne sigurnosti, može se u okviru obrazložene obavijesti usprotiviti tomu da ih Komisija iznese.
5. Komisija i nacionalna tijela, njihovi dužnosnici, zaposlenici i druge osobe koje rade pod nadzorom tih tijela osiguravaju povjerljivost informacija dobivenih pri obavljanju svojih zadaća i aktivnosti. Ta se obveza primjenjuje i na sve predstavnike država članica, promatrače, stručnjake i druge sudionike koji prisustvuju sastancima Platforme u skladu s člankom 29.

Članak 37.

Izmjena Uredbe (EU) 2018/1724

Uredba (EU) 2018/1724 mijenja se kako slijedi:

1. u prvom stupcu u Prilogu I. dodaje se novi redak „R. Projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija”.
2. u drugom stupcu u Prilogu I., u retku „R. Projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija” dodaju se sljedeće točke:
  - „1. informacije o postupku izdavanja dozvola”
  - „2. usluge financiranja i ulaganja”
  - „3. mogućnosti financiranja na razini Unije ili države članice”
  - „4. usluge podrške poslovanju, koje među ostalim uključuju prijavu poreza na dobit, lokalne porezne zakone, radno pravo”;
3. u prvom stupcu u Prilogu II. dodaje se novi redak „Projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija”;

4. u drugom stupcu u Prilogu II., u retku „Projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija” dodaju se sljedeće točke:
- „Postupci za sve relevantne administrativne dozvole za planiranje, izgradnju i proširenje projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija te upravljanje njima, uključujući prema potrebi građevinske dozvole, dozvole za uporabu kemikalija i dozvole za priključenje na mrežu, procjene utjecaja na okoliš i odobrenja, kao i sve administrativne zahtjeve i postupke”;
5. u trećem stupcu u Prilogu II., u retku „Projekti proizvodnje tehnologije s nultom neto stopom emisija” dodaje se sljedeća točka:
- „Svi rezultati koji se odnose na postupke, od potvrde valjanosti zahtjeva do obavijesti odgovornog nacionalnog nadležnog tijela o sveobuhvatnoj odluci o ishodu postupka”;
6. u Prilogu III. dodaje se sljedeća točka:
- „8. Nacionalna nadležna tijela koja djeluju kao jedinstvena kontaktna točka u skladu s člankom 4. Uredbe [o Aktu o industriji s nultom neto stopom emisija]”.

Članak 38.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu... [sljedeći dan od dana objave u *Službenom listu Europske unije*].

Uredba se primjenjuje od [datum stupanja na snagu]. Do [dvije godine od datuma početka primjene ove Uredbe] članak 19. stavak 2. točke (a), (b) i (c) primjenjuju se samo na ugovore koje sklapaju središnja tijela za nabavu kako su definirana u članku 2. stavku 1. točki 16. Direktive 2014/24/EU i članku 2. stavku 1. točki 12. Direktive 2014/25/EU i na ugovore čija je vrijednost jednaka ili veća od 25 milijuna EUR.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik/Predsjednica